

Tilinpäätös 2020

Raisio kaupunki | Kaupunginvaltuusto 7.6.2021

raisiO

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2. Organisaatio	7
1.1.3. Henkilöstö	9
1.1.4. Sosiaali- ja terveysjohtajan katsaus	10
1.1.5. Sivistysjohtajan katsaus	12
1.1.6. Teknisen johtajan katsaus	14
1.1.7. Taloudellinen kehitys vuonna 2020 ja arvio tulevasta kehityksestä	15
1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta	27
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	34
1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja vertailu edelliseen vuoteen	34
1.3.2. Toiminnan rahoitus	43
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset	46
1.5. Kokonaistulot ja menot	49
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	50
1.6.1. Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt	50
1.6.2. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	51
1.6.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	60
1.6.4. Konsernitilinpäätös	64
1.7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	69
2. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU	70
2.1. Vertailu talousarvioon	70
2.2. Tavoitteiden toteutuminen	75
2.2.1. Konsernihallinto	75
2.2.2. Sosiaali- ja terveyspalvelujen lautakunta	89
2.2.3. Sivistyslautakunta	99
2.2.4. Vapaa-aikalautakunta	105
2.2.5. Ympäristölautakunta	115
2.2.6. Tekninen lautakunta	119
2.3. Tuloslaskelman toteutuminen	129
2.4. Investointien toteutuminen	132
2.4.1. Hankkeiden toteutuma lautakunnittain	132
2.4.2. Monivuotisten hankkeiden vuotuinen käyttö tilinpäätöksessä 2020	135
2.5. Rahoitusosan toteutuminen	136
2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	137
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	139
3.1. Tuloslaskelma	139
3.2. Rahoituslaskelma	140
3.3. Tase	141
3.4. Vastuusitoumukset	142
3.5. Konsernitilinpäätös	144

3.5.1. Konsernituloslaskelma	144
3.5.2. Konsernin rahoituslaskelma	145
3.5.3. Konsernitase	146
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	148
5. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT	175
5.1 Muut eriytetyt laskelmat.....	176
5.1.1 Henkilöstöruokala Elauksen tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen	176
5.1.2 Venesataman tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen	177
Allekirjoitukset ja merkinnät.....	178
Tilinpäätöksen allekirjoitus	178
Tilinpäätösmerkintä	178
Luettelot ja selvitykset.....	179
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	179

1. Toimintakertomus

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2020 jää Raisiossa muistiin koronasta ja käännöksestä kasvuun

Vuosi 2020 merkitsi globaalin pandemian ilmaantumista keskuuteemme. Globaali talous sukelsi keväällä koronaviruksen alkaessa levitä Kiinan Wuhanista; rajojen mennessä kiinni pörssikurssit ja Suomen kuntatalous sukelsivat ja terveydenhuolto kuormittui globaalisti. Valtaisan elvytyksen ja koronarokoteoptimismin myötä pörssikurssit kääntyivät kuitenkin nousuun ja Suomen hallituksen elvytystoimet pumppasivat kuntatalouden kaikkien yllätykseksi loistaviin tuloksiin. Vuoden sisällä kuntatalous on siis ensin sukeltanut, mutta tilinpäätösvaiheessa liki kaikki kunnat tekevät kuitenkin ylijäämäiset tulokset. Turun Seudun Energiatuotanto Oy:n osakkeiden myynnin (+1,6 m€) ja maan hallituksen koronatukien (+6,4m€) myötä Raision tilinpäätös on 7,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos on vuoteen 2019 verrattuna huikeat 12,9 miljoonaa euroa parempi.

Siinä missä tilinpäätös on eurojen valossa erittäin positiivinen, oli vuosi 2020 Raisiossa toiminnallisesti arvioiden vähintäänkin kaksijakoinen. Suomessa otettiin sotien jälkeen ensimmäistä kertaa valmiuslaki käyttöön ja käyttöön otettiin runsaasti ihmisten elämää rajoittavia rajoituksia. Koronasta seurannut poikkeustila pakotti ja pakottaa yhä henkilöstön ja kaupunkilaiset venymään todella paljon sekä aiheutti ja yhä aiheuttaa henkistä kuormitusta ja huolta lähes kaikissa kaupunkilaisissa. Liki kaikki kaupungin palvelut ovat olleet joko suljettuja, toimineet rajatusti tai erityisten rajoitusten piirissä. Lisäksi kaupunginjohtajan ja sivistysjohtajan vaihdokset poikkeusoloissa lisäsivät organisaation kuormitusta ja kokonaisuutena vuosi on ollut kaupungin koko henkilöstölle raskas.

Koronan varjossa tapahtui kuitenkin Raisiossa paljon positiivista kehitystä niin kaupungissa kuin kaupunkiorganisaatiossa. Väkiluku kääntyi usean vuoden tauon jälkeen kasvuun olleen vuoden lopulla 24 427 asukasta mikä on 371 asukasta enemmän kuin vuonna 2019. Asukasluvun kasvu oli Raisiossa maan kärkitasoa niin suhteellisesti kuin absoluuttisesti mitaten. Aikaisemmista vuosista poiketen myös luonnollinen väestönlisäys oli Raisiossa vuoden 2020 aikana positiivinen, eli syntyvyys ylitti kuolleisuuden. Raisiossa käynnistyi useita kerrostalo- ja rivitalohankkeita ja vuoden 2020 aikana myös yrityskanta kasvoi. Raision alueella toteutettiin ja julkistettiin useita merkittävän kokoluokan yritysinvestointeja ja laajentumissuunnitelmia eri yritysten tahoilta.

Vuosi 2020 oli myös vahvan kaupunkisuunnittelun vuosi. Jokaisessa keskuksessa laadittiin palveluverkkoselvitykset, kouluverkkoselvitys otti harppauksia ja E18-hankkeeseen liittyvät kaavoitus- ja suunnittelutyöt etenivät suunnitellusti. Vuoden loppuun mennessä E18-hankkeeseen liittyvä asemakaavaehdotus saatiin nähtäville ja tiesuunnitelma, jota tehtiin yhdessä ELY-keskuksen kanssa, valmistui lausuntovaiheeseen. Kyseessä on ehkä koko Raision historian vaativin asemakaavaprosessi. Asemakaavoja hyväksyttiin noin 12 hehtaaria, joista noin 11 hehtaaria oli uusia asemakaavoja. Uutta rakennusoikeutta Raisioon muodostui lähes 40 hehtaaria.

Elinvoiman näkökulmasta Raision tulevaisuus näyttää kokonaisuutena arvioiden hyvälle ja koronatilanteen helpottaessa Raisiolla on kaikki eväät kestävään työtä ja hyvinvointia tukevaan kasvuun. Raision tonttikauppa vetää vuosituhannen parhaalla tasolla, vuoropuheluun yrittäjien kanssa panostetaan, asukasluku on kasvussa ja tulevina vuosina edessä olevat suurinvestoinnit niin keskustan kehittämiseen kuin uusiin kouluihin luovat erinomaiset edellytykset vetovoiman vahvistumiselle ja kaupunkirakenteen uudistumiselle entistä viihtyisämmäksi. Syksyllä 2021

aloittava uusi kaupunginvaltuusto ja sen laatima uusi kaupunkistrategia tulevat ohjaamaan kasvun suuntaa ja kunnianhimon astetta. Rakentavan yhteistyön, kunnianhimon ja rohkean päätöksenteon avulla Raisiolla on kaikki eväät menestykseen globaalia koronan torjunnan merkitystä unohtamatta.

Eero Vainio

Kaupunginjohtaja

23.3.2021 Raisiossa

1.1.2. Organisaatio

KAUPUNGINVALTUUSTO 1.6.2017-31.5.2021

Puheenjohtaja

Laulumaa Janne, SDP

I varapuheenjohtaja

Salonen Jari, KOK

II varapuheenjohtaja

Lindqvist Emma, VAS

III varapuheenjohtaja

Rosama Jarmo, SDP

SDP

Lehto-Laurila Hannele

Parantainen Vesa

Kivijärvi Anneli

Ruusuranta Anita

Ollila Annika

Kosonen Kimmo

Virko Maria

Sulonen Raimo

Löfgren Aki-Petteri

Ek Sirpa

Äikäs Niina

KOK+RKP

Leinonen Ari

Laine Heikki

Seikola Harri

Parkko Tanja

Maunula Markus

Moislahti Jonni

Broberg Janette (RKP)

Savola Eeva

Sukari Helena

Rantala Jukka A. (Salospohja Tuuli 15.10.2018 asti)

Vuorinen Elisa (Allén Pipsa 15.10.2018 asti)

Vasemmistoliitto

Yrttiaho Jyrki

Lehtonen Aarre

Suominen Sari

Nurmi Eija

Närhinen Pekka

Perussuomalaiset

Koivisto Mika

Soiniitty Tapio

Kangasoja Mikko

Koivusalo Katja

Vihreä liitto

Toivonen Niko
Rintee Saila
Erasvuo Eija
Heikkilä Pekka

KESK.

Haavisto Erkki
Rantala Jukka
Niemi Merja

KD

Pulkkinen Jari

KAUPUNGINHALLITUS 1.6.2017-31.5.2021**Puheenjohtaja**

Vuorinen Elisa, KOK

I varapuheenjohtaja

Lehto-Laurila Hannele, SDP

II varapuheenjohtaja

Jormanainen Juha, VAS

KOK

Moislahti Jonni
Sukari Helena (Allén Pipsa 15.10.2018 asti)

SDP

Ek Sirpa
Mikola Veijo
Parantainen Vesa

Vihreä liitto

Engström Kristiina (Rintee Saila 10.6.2019 asti)

Perussuomalaiset

Koivisto Mika

KESK.

Rantala Jukka (Myllymäki Kalle 10.6.2019 asti)

1.1.3. Henkilöstö

Raision kaupungin palveluksessa oli 31.12.2020 1 306 vakinaista henkilöä. Sivistyskeskuksen henkilökuntamäärä väheni 10 henkilöllä edellisestä vuodenvaihteesta ja sosiaali- ja terveyskeskuksen henkilökuntamäärä kasvoi 17 henkilöllä. Henkilötyövuosien määrä oli 1 464,5 henkilötyövuotta, joka on 25,7 henkilötyövuotta vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Koronaepidemiolla oli huomattavia vaikutuksia myös henkilöstöön. Etätyön tekeminen tuli vuoden aikana osaksi työskentelyä etenkin ns. toimistotehtävissä. Koulut joutuivat siirtymään keväällä etäopetukseen nopealla aikataululla. Valtion päätöksen mukaisesti jouduttiin myös sulkemaan kirjasto, uimahalli, nuoriso- ja liikuntatilat sekä lopettamaan pääasiallisesti opetus Raisio-opistossa. Kevään pandemia-aikana myös toteutettiin henkilökunnan siirtoja sosiaali- ja terveystoimeen niistä toiminnoista, joissa työtehtävät vähenivät.

Vuoden 2020 aikana toteutettiin lomautuksia säästösyistä. Lisäksi koronapandemian johdosta jouduttiin sulkemaan toimipisteitä ja keskeyttämään työnteke näissä työpisteissä. Konsernihallinnosta lomautettiin 16 henkilöä ja palkkakulut vähenivät 15 217 euroa. Sivistyskeskuksessa oli lomautettuna 221 henkilöä ja palkkakustannukset vähenivät 247 760 euroa. Työnteon keskeytykset koskivat sivistyskeskuksessa 23 henkilöä ja palkkakustannukset vähenivät tämän johdosta 36 350 euroa. Teknisestä keskuksesta lomautettuna oli 151 henkilöä ja säästöt olivat 111 055 euroa. Lisäksi talkoovapaita pidettiin niin, että säästöjä syntyi noin 20 000 euron edestä. Epidemian johdosta ei lomautuksia toteutettu sosiaali- ja terveystoimessa. Lisäksi opettajien lomautuksista luovuttiin, sillä tällöin olisi ollut uhkana koronavastustusten takaisinperintä.

Henkilöstön työterveyshuollosta vastasi ensimmäisen kokonaisen vuoden Pihlajalinna Oy. Uusi toimintatapa on aiheuttanut keskustelua henkilökunnan keskuudessa. Raision ja Nokian kaupungit toteuttivat yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa hankkeen Tunnista ajoissa, puutu aktiivisesti, jonka tavoitteena oli kehittää mallia, jolla voidaan puuttua mielenterveyssyistä johtuviin poissaoloihin. Hankkeeseen saatiin rahoitusta Kuntien eläkevakuutukselta. Työterveyslaitos myös seuraa hankkeen vaikutuksia kaupungeissa jatkossa.

Kaupungin ylimmässä johdossa tapahtui kaksi viranhaltijamuutosta. Uusi kaupunginjohtaja aloitti virassaan marraskuussa. Entinen kaupunginjohtaja irtisanoutui toukokuussa. Vs. kaupunginjohtajana toimi tekninen johtaja, ja lisäksi osa kaupunginjohtajan tehtävistä jaettiin kaupungin johtavien viranhaltijoiden hoidettavaksi. Kesällä 2020 sivistysjohtaja jäi virkavapaalle ja sittemmin irtisanoutui. Uusi sivistysjohtaja valittiin joulukuussa 2020.

Tarkemmat tiedot henkilöstöstä esitetään henkilöstöraportissa.

1.1.4. Sosiaali- ja terveysjohtajan katsaus

Vuosi 2020 jää historiaan vuotena, jolloin maailma muuttui koronapandemian vuoksi. Suomessa otettiin sotien jälkeen ensimmäistä kertaa valmiuslaki käyttöön ja käyttöön otettiin runsaasti ihmisten elämää rajoittavia rajoituksia. Sosiaali- ja terveyskeskuksen eri palvelualueiden toiminta muutettiin kriisiajan toimintamalliin. Raison perustettiin pandemiajohtoryhmä maaliskuun alussa. Vetovastuu siitä siirtyi sosiaali- ja terveyskeskukselle toukokuussa. Kesällä pandemiatilanne helpottui mutta syksyn tullen käyntiin lähti toinen aalto. Syksyllä Varsinais-Suomeen perustettiin alueellinen koronakoordinaatiotyöryhmä, joka kokoontui viikoittain. Ryhmä antaa kunnille suosituksia eri rajoituksista, jotka kunnat laittavat käytäntöön tartuntatautilain mukaisesti.

Raison terveysasemalle rakennettiin hengitystieinfektio-vastaanotto erillisellä sisäänkäynnillä. Sinne keskitettiin kaikki Raison ja Ruskon hengitystieinfektiopotilaiden hoito. Samaan aikaan henkilökuntaa siirrettiin koronajäljitykseen. Ei-kiireellistä hoitoa jouduttiin siirtämään ja vastaanottokäyntejä siirrettiin puhelimesta tapahtuvaksi. Tartunnan jäljittäjiä siirrettiin keväällä sekä terveysneuvonnasta että suun terveydenhuollosta terveysasemalle. Tästä seurasi näiden palvelujen osalta ei-kiireellisen hoidon jonon kasvua.

Raison terveyskeskussairaala alkoi varautua aikaisessa vaiheessa mahdollisten koronapotilaiden hoitamiseen. Kuntoutusosasto muutettiin kevään aikana infektio-osastoksi. Osaston suojain- ja hoitovälineistöä lisättiin sekä henkilökunnan osaamista koronan suhteen vahvistettiin. Raison terveyskeskussairaala oli valmis ottamaan myös ympäristökuntien koronapotilaita. Kuntoutusosaston yhteydessä toimiva intervalliyksikkö jouduttiin sulkemaan. Omaishoitajien jaksamisen tukeminen lakisääteisten vapaiden pitämisessä turvattiin ostamalla intervallihoidon yksityisiltä palveluntuottajilta.

Kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen yksiköihin siirrettiin lisähenkilökuntaa hoidon- ja hoivan yksiköistä sekä varhaiskasvatuksesta, suun terveydenhuollosta sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan yksiköistä. Eri yksiköiden työntekijöiden avulla selvitettiin haasteellinen kevään aika.

Keväällä koronan vuoksi jouduttiin rajoittamaan läheisten vierailuja tehostetun palveluasumisen yksiköissä. Vierailuja pyrittiin toteuttamaan erilaisilla keinoilla, mikä oli haastavaa kaikille osapuolille. Huomioitavaa on, että Raison ja Ruskon tehostetun palveluasumisen yksiköissä ei esiintynyt hoivakotitartuntoja. Koronaan liittyviltä suurilta koronakaranteenirypäiltä välttyttiin erittäin hyvin.

Hoito- ja hoivapalvelut saivat lokakuussa tehtäväkseen myös koronajäljitystyön iltaisin ja viikonloppuisin. Hoitoon ja hoivaan perustettiin koronajäljitystiimi, mikä edellytti useamman työntekijän osittaista irrottamista omasta perustehtävästään, jäljitystyön opettelemista ja samaan aikaan osittain oman perustehtävänsä tekemistä. Työntekijöiden sitoutuminen ja joustaminen on mahdollistanut jäljitystyössä onnistumisen. Yksiköiden esimiehet ovat olleet käytettävissä erityistilanteiden selvittelyjen varalta myös työajan ulkopuolella.

Valmiuslain voimaan tullessa maaliskuussa 2020 kuntouttava työtoiminta keskeytettiin väliaikaisesti. STM:n ohjeistuksen mukaisesti huhtikuussa toiminta käynnistettiin etämuotoisesti niin kaupungin omilla pajoilla kuin palveluntuottajien parissa. Tämän lisäksi käynnistyi Varsinais-Suomen liiton osarahoittama hanke, jossa etänä järjestettävään kuntouttavaan työtoimintaan luotiin malli ja välineet. Hanke oli menestyksekkäs ja toimintamuoto saatiin vakituiseksi toiminnaksi vuoden 2021 alusta lukien. Työllisyys ja sosiaalipalvelut toteuttivat kaupakassipalvelua keväällä 2020. Palvelu oli tarkoitettu niille riskiryhmiin kuuluville henkilöille, joilla ei ollut ketään, joka hoitaisi ostokset heidän puolestaan.

Perhepalveluissa oli nähtävissä perheiden arjen hankaloituminen monella tavalla ja siitä aiheutuvien perheiden vuorovaikutustilanteiden vaikeutuminen. Lähisuhdeväkivalta ja lasten pahoinpitelyepäilyt lisääntyivät. Vanhemmat kokivat koululaisten etäkoulun kuormittavana asiana. Perheneuvolassa havaittiin vanhempien avio- ja avoeroihin liittyvät lisääntyneet haasteet.

Perhepalvelujen asiakastyöhön kehitettiin vaihtoehtoisia toimintamalleja, kun lähikontaktit minimoitiin. Työn toteuttamiseen tarvittiin joustavuutta ja luovuutta. Perhetyö alkoi tavata perheitä ulkoilun merkeissä. Perheneuvolassa asiakastapaamiset toteutettiin videovälitteisesti. Ryhmämuotoinen työskentely keskeytettiin kevään ajaksi. Lastensuojelussa tavattiin asiakkaita toimistolla ja kodeissa koronasuosituksia noudattaen. Asioita ei siirretty eikä jätetty hoitamatta koronan takia.

Henkilökunta siirtyi etätöihin niiden töiden osalta, missä se oli mahdollista. Paikalla olevat työntekijät vuorottelivat työpaikalla olemista, jotta yhden työntekijän sairastuessa työryhmässä olisi edelleen terveitä työntekijöitä. Näillä toimenpiteillä ylläpidettiin perhepalvelujen ja erityisesti lastensuojelun toimintavarmuus.

Sosiaalipalveluissa asiakkaita tuettiin koronasta johtuen enemmän etänä ja kehitettiin etätyöskentelytapoja asiakastapaamisiin. Joidenkin asiakkaiden kohdalla etäkontakti jopa lisäsi tavoitettavuutta ja etäyhteydet jäivät pysyväksi sosiaalityön työvälineeksi. Etenkin maahanmuuttaja-asiakkaihin kohdistuvaa tiedotustyötä lisättiin. Matalan kynnyksen kohtaamispaikka Olkkarissa jaettiin raisiolaisille kangasmaskeja (2 per asukas) ja lisäksi sinne avattiin tukipuhelin, jonne kuntalaiset ovat voineet ottaa yhteyttä tarvittaessa, jos yksinäisyys tai korona on ahdistanut liikaa.

Keskuksen eri palvelualueet järjestivät laadukkaasti oman vastuualueensa peruspalvelut ja kävivät samaan aikaan väsymätöntä taistelua koronavirusta vastaan. Kokonaisuutena sosiaali- ja terveyskeskus saavutti sille talousarviossa asetetut tavoitteet. Sosiaali- ja terveyskeskukselle oli asetettu vuodelle 2020 1,27 miljoonan euron kohdentamaton säästö, joka kohdennettiin hoito- ja hoivapalveluihin. Talousarvio toteutui nettomenoissa lähes arvioidun mukaisesti.

Raisiossa 3.3.2021

Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveysjohtaja

Sosiaali- ja terveyspalvelujen lautakunnan tilinpäätöskäsittely 17.3.2021 § 30

<https://julkaisut.raisio.fi/cqi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2021316115-5>

1.1.5. Sivistysjohtajan katsaus

Raision kaupungin sivistyskeskus saavutti vuoden 2020 aikana sille asetetut toiminnalliset tavoitteet. Sivistyslautakunnan talous toteutui vuonna 2020 lähes vuoden 2019 tapaan, vaikka toimintakate oli reilusti positiivinen verrattuna talousarvioon. Koronapandemia vaikutti sivistyslautakunnan toimintaan maaliskuusta alkaen. Osa opinnoista niin perusopetuksessa kuin lukiossa järjestettiin etäopetuksena, varhaiskasvatuksessa lapsia oli poissa päiväkodeista, Raisio-opiston toiminnot olivat supistettua, henkilökuntaa oli siirretty sosiaali- ja terveystoimen avuksi ja osa henkilökunnasta oli lomautettuna. Lomautusten vaikutus palkkamenoissa ei näy, koska hanketoiminta kasvoi vuoden aikana reilusti ja se nosti palkkamenoja, hankkeita oli kaikkiaan 22 kappaletta. Henkilöstön lomautukset toteutettiin huhti-heinäkuun aikana. Viime vuoden osalta koulutukset, matkustamiset, kuljetukset toteutuivat reilusti alle suunnitellun ja talousarvion.

Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi vapaa-aikalautakunnan toiminnan osalta maaliskuusta alkaen poikkeuksellinen. Tiloja oli kiinni joko osittain tai kokonaan, mm. näiden vuoksi henkilökuntaa lomautettiin sekä töitä keskeytettiin.

Vuonna 2019 hyväksytyn palveluverkkoselvityksen pohjata jatkettiin toiminnan kehittämistä. Kouluverkon suunnittelun pohjaksi käynnistettiin syksyllä perusteellinen taustatietojen selvitystyö yhteistyössä teknisen keskuksen kanssa. Marraskuussa työhön otettiin mukaan yhdyskuntasuunnittelun asiantuntijaorganisaatio WSP, ja ehdotukset kouluverkon rakenteiksi päätöksentekoa varten syntyivät taustatietojen, toimintakulujen ja rakennusten ylläpitokulujen analyysina.

Toimenpideohjelman kehittämistyöryhmien työtä yhdisteltiin, terävöitettiin ja jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Työ jatkuu edelleen kevätkauden 2021, jonka jälkeen kehittämistoiminnan fokuksa mietitään uudelleen.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämistyö jatkui edelleen. Raision koordinoima Paraskoulu Varsinais-Suomi -hanke saatiin päätökseen yhteistyössä alueen naapurikuntien kanssa. Hankkeen kehittämistyö jatkuu samojen kuntien yhteistyöhankkeena Konsti-hakkeen puitteissa. Painopiste hankkeessa on opetuksen erityisen tuen kehittäminen alueen kunnissa. Opetuksen kehittämistä on tehty pandemiasta huolimatta useiden eri hankkeiden parissa. Opetushallituksen hankerahoituksella on tuettu etäopetusjaksojen aiheuttamia puutteita niin peruskoulussa kuin lukiossa. Lukiossa on työstyetty uutta elokuussa 2021 voimaan tulevaa opetussuunnitelmaa. Perusopetuksessa on kartoitettu tuen malleja raisiolaisissa kouluissa ja havaittu kehittämistarve, jonka parissa työ jatkuu.

Sivistyslautakunnan toiminnan järjestäminen vuonna 2020

Pandemia on vaikuttanut sivistyskeskuksen kaikkiin toimintoihin. Etäopetusjaksoilla opetus on järjestetty etäyhteyksin ja tukipalveluja on tarjottu tilanteen mukaan joko lähi- tai etäpalveluna.

Peruopetuksen oppilasmäärä oli 2238 oppilasta, kasvua edelliseen vuoteen noin 20 oppilaan verran. Vaativan erityisen tuen opetuksen tarpeisiin perustettiin Etappiluokka hankerahoituksella määräaikaaisesti lukuvuodelle 2020-2021 kohtamaan sosiaalisemotionaalisia ja psyykkisiä ongelmia omaavien lasten opetuksen tarpeita. TOI-opetusta järjestettiin yhdelle ryhmälle Veitikanraitilla.

Raision lukion opiskelijamäärä oli 430. Kaksoistutkinnon opiskelijoita oli 53. Keväällä ylioppilastutkinnon suoritti 104 ja syksyllä 19 opiskelijaa. Ylioppilaskirjoitusten tulokset ovat valtakunnan keskiarvojen tuntumassa.

Vuonna 2020 opisto järjesti 451 opetustuntia noin 50 toimipisteessä toiminta-alueensa asukkaiden tarpeisiin perustuvaa, kaikille avointa vapaan sivistystyön koulutusta, jonka

tavoitteena on tukea tietoyhteiskuntakehitystä, edistää aktiivista kansalaisuutta, terveyttä ja hyvinvointia. Opetustunteja toteutui 8070. Koronatilanteen vuoksi opiston toiminta jouduttiin keskeyttämään kahdesti. 1. kerran keväällä 18.3.2020 ja toisen kerran syksyllä 3.12.2020. Keskeytysten vuoksi 1229 opetustuntia peruuntui.

Vapaa-aikalautakunnan toiminnan järjestäminen vuonna 2020

Kirjasto ja kulttuuri

Koronavuosi vaikutti vapaa-aikalautakunnan toimintoihin voimakkaasti. Kirjastot suljettiin 18.3. ja 10.5 avattiin uudelleen varatun aineiston noudolla. 1.6. aloitettiin rajoitettu palvelu, joulukuussa siirryttiin entistä rajoitetumpaan palvelumalliin. Kirjaston henkilökunta väheni.

Asiakaskäynnit vähenivät, mutta lainausmäärät kerralla kasvoivat. Sulkuaikojen takia koko vuoden lainaus laski ja kävijämäärät laskivat. Koronavuonna verkkokirjaston käyttö, e-kirjojen lainaus ja e-musiikin lainaus lisääntyivät. Myös lukemisesteisille tarkoitetun Celia-kirjaston asiakasmäärät kasvoivat.

Raision museo Harkossa vietettiin 20-vuotisjuhlavuotta. Näyttelyt olivat suljettuina keväällä yli kolme kuukautta ja ne sulkeutuivat uudelleen joulukuussa. Museon kävijämäärät laskivat. 20-vuotisjuhlanäyttely ja vuoden muut näyttelyt toteutettiin verkkonäyttelynä. Museo järjesti elosyyskuussa Kauriin alueella arkeologiset koululaiskaivaukset, jossa kävi kaivamassa 259 4. ja 5.-luokkalaista.

Liikunta ja nuoriso

Kaikki liikunta- ja nuorisopalvelujen lähipalvelut suljettiin maaliskuun puolessa välissä. Kesäksi 1.6. alkaen saatiin palvelut käyntiin rajoituksilla asiakasmäärissä ja toimintaohjeissa. Syyskausi alkoi kesän pohjalta rajoitetuin ohjein, kunnes tilanne tartuntojen osalta heikkeni ja joulukuksi 16.12. alkaen suljettiin kaikki palvelut. Palveluja avattiin uudestaan joulun jälkeen alle 20 v. ryhmätoiminnalle, mutta ei aikuisille. Koronatoimet jatkuivat vuoden 2021 puolelle.

Liikuntapalvelujen toiminnallinen ja taloudellinen toteutuma ei ole vertailukelpoinen minkään aikaisempien vuosien kanssa. Kaikkien toimintojen pudotus oli n. 30 %:n luokkaa normaalista. Liikuntapalvelujen ohjatut ryhmät keskeytettiin maaliskuulla. Palvelu siirrettiin verkkopalveluksi.

Uintikeskus Ulpukan kävijämäärä oli alkuvuodesta 10 % enemmän kuin vastaavana aikana 2019. Uimahallipalvelut kuitenkin suljettiin kokonaan 15.3. alkaen.

Nuorisopalvelujen toiminta keskeytyi tilojen ja ryhmien osalta keväällä 2,5, kk ajaksi. Yhteydenpito nuoriin hoidettiin sähköisesti. Nuorisotyö oli vahvemmin tukena koulujen oppilashuoltotoiminnassa. Kesästä alkaen toimintaa on pystytty jatkamaan sovelletuin mallein kokoontumisturvallisuus huomioiden. Omat tulot jäivät vajaiksi palvelujen rajoituksista johtuen, mutta hankerahoitukset Nuorten Työpajatoimintaan ja Etsivään nuorisotyöhön toteutuivat suunnitellusti.

Raisiossa 26.2.2021

Leena Laakso

sivistysjohtaja

Sivistyslautakunnan tilinpäätöskäsittely 10.3.2021 § 20

<https://julkaisut.raisio.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2021315920-9>

Vapaa-aikalautakunnan tilinpäätöskäsittely 9.3.2021 §17

<https://julkaisut.raisio.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2021316454-6>

1.1.6. Teknisen johtajan katsaus

Tekninen keskus, kuten koko kaupunki, on toiminut viime vuonna poikkeuksellisissa oloissa. Keväällä keskuksen henkilöstö lomautettiin koronatoimiin liittymättömänä säästötoimenpiteenä. Samaan aikaan useiden henkilöiden työympäristö muuttui, kun ryhdyttiin auttamaan muita koronan vuoksi kuormittuneita keskuksia. Muiden muassa tietohallintopalvelut, ruokapalvelut sekä siivouspalvelut osoittivat suurta venymistä, jotta kunnan rattaat pystyttiin pitämään pyörimässä. Samaan aikaan keskuksen johto kuormittui kaupungin johdossa tapahtuneitten sijaistamistarpeiden seurauksena. Kokonaisuutena vuosi on ollut erittäin raskas.

Tarve uusille puhelimille ja kannettaville tietokoneille kasvoi ja samalla näiden laitteiden saatavuus heikkeni, mikä aiheutti tietohallinnossa hankaluuksia. Etätöihin siirtyminen tuotti ylimääräistä työtä mm. laiteasennuksina ja verkkoyhteyksien kehittämisenä. Tukipyyntöjen määrä melkein tuplaantui kiihkeimpänä aikana.

E18 hankkeeseen liittyvät kaavoitus- ja suunnittelutyöt etenivät suunnitellusti. Vuoden loppuun mennessä asemakaavaehdotus saatiin nähtäville ja tiesuunnitelma, jota tehtiin yhdessä ELY-keskuksen kanssa, valmistui lausuntovaiheeseen. Molempien osalta työt jatkuvat vielä vuoden 2021 aikana hyväksymismenettelytellen ja lausuntojen osalta. Kyseessä on ehkä koko Raision historian vaativin asemakaavaprosessi. Asemakaavoja hyväksyttiin noin 12 hehtaaria, joista noin 11 hehtaaria oli uusia asemakaavoja. Uutta rakennusoikeutta Raisioon muodostui lähes 40 hehtaaria.

Uusia toimitiloja tai rakennuksia on Raisiossa otettu käyttöön harvakseltaan ja painopiste on ollut kiinteistöjen peruskorjauksissa. Kesärannan leirikeskuksen uusi majoitusrakennus toteutettiin hirsirakenteisena ja urakkamuotona käytettiin ns. ranskalaista urakkaa, jossa urakalle oli asetettu kiinteä hinta ja kilpailu käytiin pelkästään laatu- ja hintaperusteisesti. Hanke onnistui erinomaisesti ja nyt toivomme majoitustiloille kovaa käyttöä.

Kunnallisteknisten palveluitten osalta Raisionjoen ennallistamishanketta ja patoturvallisuuteen liittyvää kehityshanketta vietiin eteenpäin. Projektin käynnistyi kesällä Huhkon pohjapadon ennallistamisella sekä kalatien rakentamisella. Tämäkin hanke tehtiin yhteistyössä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

Talouden toteutuman näkökulmasta teknisen keskuksen toimintatuotot ylittyivät noin 0,4 miljoonalla eurolla ja toimintamenot alittuivat noin 1,3 miljoonalla eurolla budjetoituun verrattuna, eli toimintakate oli noin 1,7 miljoonaa budjetoitua parempi.

Raisiossa helmikuun 23 päivänä 2021

Antti Korte, tekninen johtaja

Ympäristölautakunnan tilinpäätöskäsittely 18.2.2021 § 17

<https://julkaisut.raisio.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2021316024-6>

Teknisen lautakunnan tilinpäätöskäsittely 2.3.2021 § 30

<https://julkaisut.raisio.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2021316167-9>

1.1.7. Taloudellinen kehitys vuonna 2020 ja arvio tulevasta kehityksestä

Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalouden epävarma tilanne jatkui edelleen vuonna 2020 kevättalvella alkaneen koronapandemian lisätessä epävarmuutta. Valtiovarainministeriön arvion mukaan maailmantalous elpyy koronaviruspandemian aiheuttamasta syvästä taantumasta vuoden 2021 kuluessa.

Pandemian toinen aalto aiheutti Euroopan talouden supistumisen vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä. Rajoitustoimet vähensivät toimintaa ja epävarmuus näkyi palvelutuotannossa. Euroopan talouden ennakoitaan elpyvän vuoden 2021 toisesta neljänneksestä alkaen. Pandemian toinen aalto on vaikuttanut negatiivisesti myös Yhdysvaltojen talouteen. Yhdysvaltojen kokonaistuotanto supistui vuonna 2020, mutta myös sen arvioidaan elpyvän vuonna 2021 työllisyyden parantuessa ja aktiviteetin lisääntyessä. Kiinan talous on sen sijaan jo palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle. Myös Japanin ennakoivat tilastot indikoivat talouden elpymistä. Iso-Britannian talous on hyvin palveluvaltainen, joten pandemian vaikutus Iso-Britannian talouteen on ollut suuri. Myös Iso-Britannian osalta talouden odotetaan elpyvän vuonna 2021. Venäjän koronatilanne paheni vuoden 2020 lopulla. Koronan lisäksi näkymiä varjosti raakaöljyn maltillinen hintakehitys. Valtiovarainministeriön arvion mukaan Venäjä ja OPEC-maat lisäävät öljyntuotantoa maltillisesti vuoden 2021 tammikuussa alkaen.

Tilastokeskuksen julkaiseman kansantalouden neljännesvuositilinpäiden ennakkotietojen mukaan Suomen bruttokansantuotteen volyymi supistui vuonna 2020 2,9 prosenttia. Joulukuussa tehdyn arvion mukaan bruttokansantuotteen ennustettiin supistuvan 3,3 prosenttia. Suomen kansantalouden laskusuhdanne alkoi vuoden 2019 puolivälissä ja laskusuhdanne jatkui vuonna 2020. Talousnäkymät heikkenivät entisestään koronapandemian laajentumisen myötä. Koronan leviämisen ehkäisemiseksi tehdyt rajoitustoimet ja suositukset sekä epävarmuus tulevasta vaikuttivat vuoden toisella neljänneksellä negatiivisesti bruttokansantuotteen volyymiin. Muutos edellisestä neljänneksestä oli peräti -4,3 prosenttia. Vuoden loppua kohden kehitys oli myönteisempää, muutoksen ollessa kolmannella neljänneksellä 3,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja vuoden viimeisellä neljänneksellä 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Siitä huolimatta bruttokansantuote oli viimeisellä vuosineljänneksellä edellisvuotta alemmalla tasolla.

Vuonna 2020 teollisuuden toimialoista kasvoi ainoastaan sähkö- ja elektroniikkateollisuus, 6,9 prosenttia. Palvelualat kehittyivät kokonaisuudessaan heikosti. Volyymien kasvua oli ainoastaan kaupassa, informaatiossa ja viestinnässä sekä rahoitus- ja vakuutus-toiminnassa. Koronan vaikutus näkyi eniten majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, jossa volyymin muutos oli -28,7 prosenttia. Myös liikenteen volyymit laski merkittävästi, -16,9 prosenttia.

Kansantalouden kokonaiskysyntä supistui neljä prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Tuonti supistui -6,6 prosenttia ja vienti -6,3 prosenttia. Yksityiset kulutusmenot supistuivat -4,9 prosenttia. Julkiset kulutusmenot sen sijaan kasvoivat 0,3 prosenttia.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan Suomen työllisyystilanne heikkeni vuonna 2020. Työllisyysaste laski vuodesta 2019 yhden prosenttiyksikön. 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli vuonna 2020 71,6 prosenttia. Vuonna 2019 työllisyysaste oli 72,6 prosenttia.

Työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2020 keskimääräinen työttömyysaste oli 7,8 prosenttia. Vuonna 2019 työttömyysaste oli keskimäärin 6,7 prosenttia.

Lähteet: <https://www.vm.fi>; <https://www.stat.fi>

Kuntien ja kuntayhtymien taloudellinen tilanne

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous toteutui tilinpäätösvuonna ennakoitua paremmin. Ennakkotietojen mukaan ainoastaan 27 kuntaa ja 25 kuntayhtymää teki alijäämäisen tuloksen.

Vuosi 2020 oli monella tapaa, myös kuntatalouden näkökulmasta hyvin poikkeuksellinen. Keväällä alkanut ja maailmanlaajuisesti levinnyt koronapandemia vaikutti niin ihmisten arkielämään, yritysten toimintaan, työllisyyteen samoin kuin kuntien talouteenkin. Pandemian alkuvaiheessa valtakunnalliset arviot kuntien tulevasta talousmenetyksistä olivat huolestuttavat. Yhteiskunnassa vallitsi epätietoisuus kansantalouden suhdanteista, verotulojen kehitymisestä ja julkisen talouden kulukehityksestä. Kuntatalouden ennuste keväällä 2020 oli erittäin synkkä. Taloudellisten menetysten suuruuden arvioitiin olevan parin miljardin euron verran. Vuoden loppua kohden kuntien talouden osalta voitiin valtakunnallisesti todeta, että pahimmat ennusteet eivät toteutuneet. Kuntatalouden ennakoitua parempaan toteutumiseen vaikuttivat suurelta osin valtion kunnille myöntämät koronatuot. Kunnat tekivät myös omia taloutta vahvistavia ja sopeuttavia toimia.

Tilastokeskuksen mukaan kuntien tulos kasvoi lähes kahdella miljardilla eurolla. Tilikauden tulos ylittyi syksyn kuntatalousohjelman ennusteeseen verrattuna noin puolella miljardilla eurolla. Kaikissa kuntakokoryhmissä vuosikatteen vahvistuivat ja ne ylittivät poistot. Syömävelkaa otettiin hyvin maltillisesti. Vaikka toiminnan ja investointien rahavirta tulokehityksen siivittämänä vahvistui edellisvuodesta, se jäi noin puoli miljardia euroa miinukselle. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi 7,0 prosenttia. Lisälainaa otettiin noin 1,5 miljardia euroa, mutta kuntien rahavarat myös kasvoivat vastaavalla summalla. Kuntien ja kuntayhtymien investoinnit kasvoivat noin 5,0 prosenttia.

Kuntaliiton tietojen mukaan kuntakentän talous vahvistui koronasta huolimatta varsin tasaisesti sekä eri kuntakokoryhmissä että alueellisesti. Kuntayhtymien talous heikkeni, mutta ei siinä määrin kuin odotettiin. Euromääräisesti isoimmat tulokset tehtiin isoissa kaupungeissa, Helsingissä ja Espoossa. Sen sijaan asukasmäärään suhteutettuna parhaat tulokset (12 059 eur/asukas) ja heikoimmat tulokset (-1 026 eur/asukas) tehtiin asukasmäärältään pienissä kunnissa. Ennakkotietojen mukaan kertynyttä alijäämää oli vuoden 2020 lopussa 31 kunnalla. Vuoden 2019 tilinpäätöksissä kertynyttä alijäämää oli taseessaan 56 kunnalla.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 toimintatuotot pienenivät noin 1,6 prosenttia. Merkittävien syy tuottojen pienenemiseen olivat rajoitustoimien vuoksi vähentyneet kävijämäärät muun muassa joukkoliikenteessä ja erilaisissa tapahtumissa. Toimintakulut kasvoivat noin 2,0 prosenttia. Kuntatalouden menojen kasvu oli euromääräisesti noin 800 miljoonaa euroa. Tästä materiaalihankintojen osuus oli noin 300 miljoonaa euroa. Materiaalihankintojen kasvua selittävät koronahankinnat ja varautuminen. Kuntien ja kuntayhtymien muiden kululajien osalta kasvu oli maltillista: palkat ja palkkiot kasvoivat 1,0 prosenttia, henkilösivukulut kasvoivat 1,6 prosenttia, palvelujen ostot pysyivät edellisen vuoden tasolla ja aineet ja tarvikkeet kasvoivat 8,3 prosenttia. Osassa kunnissa kuluissa saatiin säästöjä muun muassa etätöiden ja rajoitustoimien seurauksena. Terveyspalveluiden osalta palvelujen käyttö on siirtynyt, mikä toisaalta pidentää hoitojonoja. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni noin 3,1 prosenttia.

Kuntien verotulot kasvoivat kuntakentällä 4,0 prosenttia edellisvuodesta. Kasvuun merkittävimmin vaikuttavat tekijät olivat vuonna 2019 käyttöön otettu vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistus sekä yhteisöveron jako-osuuden korotus. Yhteisöveron jako-osuutta korotettiin 10 %-yksikköä koronatukipaketin yhteydessä. Edellisten lisäksi vaikutusta oli myös ansiotulojen, erityisesti eläkkeiden ja työttömyysetuuksien kokonaismäärän kasvulla. Kunnallisverotulot kasvoivat 5,1 prosenttia ja yhteisöverotulot kasvoivat 3,0 prosenttia. Kiinteistöverot laskivat 6,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kiinteistöverotuksessa siirryttiin niin sanottuun joustavaan valmistumiseen, ja noin 10 prosenttia vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vuonna 2021.

Valtionosuudet kasvoivat kokonaisuudessaan 27,2 prosenttia, eli noin 2 350 miljoonaa euroa. Suuren osan kasvusta selittävät valtion lisätalousarvioissaan kunnille myöntämät koronatuot.

Kuntien ja kuntayhtymien koronatuot olivat kokonaisuudessaan noin kolme miljardia euroa. Koronatuot koostuivat valtionosuuksista (verotulomenetysten, maskihankintojen ja muiden koronatuokien kompensointi; testaus-, jäljitys- ja muiden koronakustannusten korvaus; lisäys harkinnanvaraiseen valtionosuuden korotukseen; veronmaksulykkäyksen kompensoatio), yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta ja valtionavustuksista (joukkoliikenteen tuot; opetus- ja kulttuuriministeriön korona-avustukset; sairaanhoitopiirien suora tuki valtiolta).

Valtionosuuksia lisäsivät myös peruspalvelujen valtionosuuksiin sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksiin tehty indeksitarkistukset, valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus sekä kilpailukykysojimuksen lomarahaleikkaukseen perustuvan valtionosuusvähennyksen poistuminen. Hallitus myös myönsi valtionosuuksia ja valtionavustuksia kuntien tehtävien laajennuksiin ja tulevaisuusinvestointien kustannusten kattamiseen.

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate vahvistui peräti 97,1 prosenttia. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli tilinpäätösarvioiden mukaan kaksi kappaletta, kun edellisvuonna niitä oli 65 kappaletta. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos oli positiivinen, 1,66 miljardia euroa. Negatiivisen tuloksen teki ainoastaan 27 kuntaa, vuonna 2019 negatiivisen tuloksen kuntia oli 223.

Kuntatalouden asiantuntijoiden mukaan vuoden 2020 tilinpäätösarviot yllättivät vahvuudellaan ja kuntatalouden tunnusluvut paranivat. Useassa kunnassa hyvä tulos auttaa tulevien vuosien menopaineissa. Vaikka kuntakentän tulopohja vahvistui ja kulukasvu oli maltillista, on myös mahdollista, että pitkällä aikavälillä julkinen talous heikkenee. Koronatuot toivat kuntatalouteen väliaikaista helpotusta, ja kuntakentällä tiedostetaan koronaan liittyvien menopaineiden suuruus sekä se, että lähivuosina tulokehitys ei tuone enää samanlaista kasvua. Kuntien negatiivinen talouskierre olisi jatkunut ilman koronatuokia. Tämän vuoksi on tärkeää nähdä ja tiedostaa myös normaali talouden kehityksen ura ilman väliaikaisten koronatuokien vaikutusta.

Koronapandemia jatkuu edelleen, joten myös talouden epävarmuus jatkuu. Koronasta voi pitkällä aikavälillä aiheutua kunnille lisäkustannuksia ja tulonmenetyksiä enemmän kuin valtio myöntää tukia. Koronan talousvaikutukset nähdään vasta vuosien kuluttua. Lisäksi kunnilla on edessään sopeuttamistarpeita myös muun muassa väestörakenteen muutosten vuoksi. Nämä muutokset näkyvät kuntien talousluvuissa enenevässä määrin vuosi vuodelta. Kuntien tulee pyrkiä reagoimaan muuttuvaan taloustilanteeseen dynaamisesti täyttääkseen palvelutarpeet toimien samalla taloudellisesti.

Lähteet: <https://www.vm.fi>; <https://www.kuntaliitto.fi>

Raision taloudellinen kehitys

Raision kaupungin vuoden 2020 taloudellisen tilanteen kehitys oli hyvin samankaltainen kuin useassa Manner-Suomen kunnassa. Raision kaupungin talous toteutui huomattavasti vuoden alussa arvioitua paremmin, vaikka keväällä alkaneen pandemian alkukuukausina koko kuntakentän, niin myös Raision, talousennusteet painuivat alkuperäisiä arvioita heikommiksi. Toimintatuottojen arvioitiin laskevan ja toimintakulujen nousevan suuressa määrin. Myös verotuloennusteet indikoivat talouden heikkoa toteumaa. Koronapandemian alkukuukausina valtion suurista koronatuista ei vielä ollut tietoa. Tukien määrä myös eli pitkin vuotta useiden lisätalousarvioiden ja tukipäätösten myötä. Kuntakentällä oli koko vuoden laajalti epävarmuutta ja ennusteiden tekeminen oli mahdotonta arvaamattoman koronapandemian yhä jatkuessa.

Raision kaupungin talous toteutui vuonna 2020 lopulta reilusti ylijäämäisenä. Ylijäämä oli 7,3 miljoonaa euroa, mikä on peräti 12,9 miljoonaa euroa edellisvuoden -5,7 miljoonan euron alijäämää parempi. Tulosta paransivat merkittävästi valtiolta saadut koronatuot, arvioitua paremmat verotulot sekä satunnainen tuotto vuoden lopussa myydyistä osakkeista.

Kaupungin tilinpäätösvuoden talouden toteuma oli sekä talousarviota että edellisvuotta parempi. Ylijäämäisestä tuloksesta huolimatta tulee muistaa, että kertaluonteiset erät, kuten koronatuot ja satunnaiset tuotot, eivät muuta pitkän aikavälin tilannetta. Ilman valtion koronatukia ja satunnaista erää kaupungin tilikauden tulos olisi ollut negatiivinen ja taseen kertynyt ylijäämä olisi entisestään pienentynyt. Kaupungin talous on edelleen rakenteeltaan alijäämäinen.

Kaupungin tulos oli kaupungin oman toiminnan osalta talousarvioon verrattuna hyvä, toimintakatteen ollessa 3,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Sen sijaan edellisvuoteen verrattuna toimintatuottojen selkeä tippuminen vaikutti osaltaan negatiivisesti toimintakatteen kehittymiseen, vaikka toimintakuluja onnistuttiin pienentämään vuoden takaisesta. Toimintatuottojen toteumaan vaikuttivat muun muassa maanmyyntitulojen arvioitua heikompi toteutuminen sekä koronasta aiheutuneiden toimintojen keskeytysten aiheuttama tuottojen vähentyminen. Toimintatuotot olivat 40,2 miljoonaa euroa, eli ne pienenevät 2,4 miljoonaa euroa vuodesta 2019. Toimintakulut olivat 170,2 miljoonaa euroa, ollen 1,4 miljoonaa vuodentakaista pienemmät. Toimintakate oli -130,1 miljoonaa, eli 1,0 miljoonaa euroa vuoden 2019 toimintakatetta huonompi.

Toimintakulujen osalta kulut pienenevät lähes kaikkien kululajien osalta. Henkilöstökulut vähenivät 0,7 prosenttia vuoden takaisesta. Tätä selittävät muun muassa vuoden 2020 aikana toteutuneet lomautukset, koronan aiheuttamat työnkeskeytykset sekä joidenkin vakanssien täyttämättä jättämiset. Henkilötyövuosien määrä oli 25,7 vähemmän kuin vuonna 2019. Palvelujen ostojen määrä oli 0,1 miljoonaa euroa, eli 0,1 prosenttia edellisvuotta pienempi. Palvelujen ostoihin sisältyvä sähkökaupan osuus oli 0,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2019. Koronan vaikutuksesta myös erikoissairaanhoidon käyttö pieneni, ollen 0,4 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Palvelujen ostot kasvoivat sosiaali- ja terveystalouden osalta kokonaisuudessaan 0,1 miljoonaa euroa ja teknisessä taloudessa 0,3 miljoonaa euroa. Toimintakuluista euromääräisesti eniten pieneni aineiden ja tarvikkeiden määrä, ollen 0,6 miljoonaa eli 5,8 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Verotulot olivat tilinpäätösvuonna 103,3 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat 0,1 miljoonaa alkuperäistä talousarviota alhaisempina mutta peräti 4,2 miljoonaa euroa, eli 4,3 prosenttia edellisvuotta paremmin. Kasvua selittävät merkittävästi vuonna 2019 käyttöön otettu vuositulo-rajaan perustuva verokortti-uudistus sekä yhteisöveron jako-osuuden kymmenen prosenttiyksikön korotus. Kunnallisverotulot olivat 90,4 miljoonaa euroa, ja ne toteutuivat 4,5 miljoonaa euroa vuotta 2019 paremmin. Yhteisöverotuotot toteutuivat 0,4 miljoonaa euroa edellisvuotta paremmin, ollen 5,8 miljoonaa euroa. Kiinteistöverojen toteuma oli 7,1 miljoonaa euroa, eli 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Kiinteistöverotulojen osalta vuoden 2020 kiinteistöverotuloista noin kymmenen prosenttia siirtyi tilittäväksi vuonna 2021. Tämä johtuu siitä, että kiinteistöverotuksessa siirryttiin niin sanottuun joustavaan valmistumiseen. Verotuloennusteet muuttuivat vuoden kuluessa suuresti, ja kaupungin verotuloihin tehtiin talousarviomuutokset kaksi kertaa.

Raision kaupungin valtionosuudet olivat vuonna 2020 39,1 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2019 peräti 10,7 miljoonaa euroa, eli 37,5 prosenttia, mikä on enemmän kuin kuntakentällä keskimäärin, 27,2 prosenttia. Kuntien valtionosuuksiin tuli vuoden 2020 aikana useita muutoksia pääosin valtion myöntämien koronatukien myötä. Hallitus myönsi valtionosuuksien kautta maksettavia koronatukia kunnille yli 1,5 miljardia euroa. Hallituksen päättämistä korvauksista Raision osuus verotulojen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 väliaikaisesti aiheutuvien verotulojen viivästymisen kompensatiosta oli 0,5 miljoonaa euroa ja osuus kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kautta maksettavasta koronatuella oli vuonna 2020 yhteensä noin 6,4 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikate oli vuonna 2020 13,8 miljoonaa euroa eli peräti 13,1 miljoonaa euroa edellisvuotta parempi. Vuosikatteen hyvään toteumaan vaikuttivat merkittävästi toimintakulujen arvioitua pienempi toteuma, valtion osoittamat tukitoimet ja verotulojen hyvä toteuma. Kaupungin poistot olivat 8,2 miljoonaa euroa, eli vuosikate kattoi poistot.

Kaupungin tilikauden tulos oli 7,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen, joten vuoden 2020 tilikauden ylijäämä mukaan luettuna kertynyt ylijäämä on 17,1 miljoonaa euroa (702 euroa/asukas).

Konsernin tilikauden tulos oli 9,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen, joten kertynyttä ylijäämää on nyt 22,1 miljoonaa euroa (904 euroa/asukas).

Kaupungin bruttoinvestoinnit olivat vuonna 2020 9,3 miljoonaa euroa. Investointitaso laski 2,2 miljoonalla eurolla vuodesta 2019. Investointien määrä alitti alkuperäisen talousarvion 2,1 miljoonalla eurolla ja muutetun talousarvion noin 2,3 miljoonalla eurolla.

Raision kaupungin lainakanta oli vuoden lopussa 57,1 miljoonaa euroa, eli 6,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2019 lopussa. Lainamäärän vähentäminen vuonna 2020 mahdollistui koronavuonna koronatukien, kasvaneiden verotulojen, osakemyynnistä aiheutuneen myyntivoiton ja antolainasaamisten vähenemisen sekä investointitason ennakoitua pienemmän toteutumisen vuoksi. Taloussuunnitelmakauden lainamääräarviota päivitetään tarkoituksenmukaisesti. Vuoden 2020 kaupungista riippumattomien korona vaikutusten ja vuoden viimeisenä päivänä tapahtuneiden transaktioiden vuoksi taloussuunnitelmakauden rahoituslaskelma poikkeaa kaupungin talouden kannalta positiiviseen suuntaan aiemmin arvioidusta. Lainakanta asukasta kohden oli 2 337 euroa. Konsernin lainakanta oli 78,3 miljoonaa euroa eli 8,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Konsernin lainakanta asukasta kohden oli 3 207 euroa. Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä oli vuonna 2019 3 352 euroa ja vastaavasti kuntakonsernien asukaskohtainen lainamäärä oli vuonna 2019 7 105 euroa. Raision lainakanta on tällä hetkellä keskimääräistä alemmalla tasolla. Lainamäärä tulee nousemaan tulevina vuosina investointimäärän kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta.

Koronan vaikutukset Raision kaupungin toimintaan ja talouteen

Korona vaikutti tilinpäätösvuonna monella tavalla kaupungin toimintaan ja talouteen. Kaupungin talouden ennusteet muuttuivat pitkin vuotta koronan ja sen vaikutusten ennakoimattomuuden ja siitä johtuvan vaikean ennustettavuuden vuoksi. Koronapandemian vaikutukset aiheuttivat muutostarpeita talousarvioon toimintatuottojen, toimintakulujen, verotulojen ja valtionosuuksien osalta. Keväällä 2020, koronapandemian alkukuukausina talouden ennusteet olivat huolestuttavia, ja tulosenusteet olivat alkuperäistä arviota heikompia. Kaupungin toimialoilla pyrittiin tekemään säästöjä.

Koronapandemiasta aiheutuneita lisäkustannuksia kompensoivat säästöt muun muassa toimintojen keskeytyksistä sekä lomautuksista aiheutuneista henkilöstösäästöistä johtuen. Koronan aiheuttamien toimintojen keskeyttäminen heikensi osaltaan palvelutasoa, mutta vaikutti kuluihin vähentävästi monilla palvelualueilla.

Sosiaali- ja terveystieteiden osalta korona aiheutti lisäkuluja muun muassa koronatestauksista johtuen, mutta toisaalta osa toiminnoista on koronan aikana supistunut, mistä on aiheutunut kustannussäästöjä. Erikoissairaanhoidon käyttö on ollut pienempää koronan aikana. Raision erikoissairaanhoidon lopullinen maksuosuus jäi noin 1,7 miljoonaa euroa alle sairaanhoitopiirin oman budjetin. Tämä selittyy koronapandemian takia toteutumatta jääneillä hoitojaksoilla, kun sairaanhoitopiiri joutui supistamaan ei-kiireellistä toimintaa ja varautumaan koronapotilaiden hoitoon.

Hoito- ja hoivapalveluissa kustannuksia syntyi koronan vuoksi noin 240 000 euroa arvioitua enemmän hygieniaan ja siivotukseen sekä hoitotarvikkeisiin liittyen. Myös intervallihoitoa jouduttiin ostamaan, koska kuntoutusosaston yhteydessä oleva intervalliyksikkö jouduttiin sulkemaan heti koronapandemian alkuvaiheessa; ostojen budjettiylitys oli noin 50 000 euroa. Koronan vuoksi kustannukset vähenivät noin 170 000 euroa lääkkeiden sekä laboratorio- ja kuvantamistutkimusten osalta, koska sairaalan osastojen käyttöaste oli alkuun pienempi. Lisäksi korona aiheutti sairaalassa toiminnan supistamista useampaan kertaan. Hoito- ja hoivapalveluissa korona vähensi myös kuljetuspalveluiden käyttöä. Kuljetuspalvelujen toteuma oli Raision ja Ruskon osalta noin 80 000 euroa alle budjetin.

Pandemian seurauksena myös suun terveydenhuollon toimintaa jouduttiin supistamaan. Poikkeustilan aikana annettiin vain kiireellistä ja puolikiireellistä hoitoa. Toimintaa ajettiin alas myös työvoiman siirtämiseksi muihin pandemian vaatimiin tehtäviin. Näin ollen maksutuottojen kertymä alitti talousarvion yhteistoiminta-alueella noin 200 000 euroa. Ostopalveluihin jouduttiin turvautumaan jonojen purkamiseksi, koska muuten vastaanotot olisivat ruuhkautuneet pahasti ja potilaiden hoito viivästynyt entisestään, ja hoitotakuukaan ei olisi toteutunut. Ostopalvelut ylittivät talousarvion yhteistoiminta-alueella noin 130 000 euroa.

Vammaispalveluissa kuljetuskustannukset vähenivät 200 000 euroa. Hoitotarvikkeiden sekä hygieni- ja puhdistustarvikkeiden kustannukset kasvoivat hieman.

Vastaanottopalveluissa suurin menojen ylitys oli koronanäytteidenotossa. Raision ja Ruskon osalta koko vuonna yhteensä otettiin 6 387 kpl koronanäytettä, joista sairaanhoitopiiri laskutti 472 622 euroa. Laboratorion kulut ylittivät tämän takia Raisiossa 383 000 euroa ja Ruskolla 87 000 euroa. Lisäkuluja syntyi myös jäljittäjien ja näytteenottajien palkkauksissa. Raision terveysasemalle palkattiin vuoden aikana 15 kuukauden hoitajan ylimääräinen työpanos koronajäljitykseen ja -näytteidenottoon, mikä aiheutti 50 000 euron kustannuksen. Hoitotarvikkeiden kulut nousivat edellisvuodesta Raisiossa 62 000 euroa ja Ruskolla 5 000 euroa. Syynä olivat kallistuneet diabeteksen hoitotason seurannan välineet sekä koronaepidemian vaatimat suojaimet ja muu hoitotarvikemateriaali.

Sivistyskeskuksessa korona vaikutti toimintaan seuraavasti:

Kouluissa ja lukiossa siirryttiin pääosin maaliskuun puolesta välistä toukokuun puoleen väliin etäopetukseen, pienimmillä alakoululaisilla oli mahdollista osallistua lähiopetukseen. Syksyllä toiminta oli pääosin lähiopetusta. Perusopetuksessa ja lukiossa palkkamenot toteutuivat kuin aiemminkin, sen sijaan kuljetuskustannukset olivat noin 90 000 euroa budjetoitua pienemmät. Koulutusten supistuminen ja muuttuminen verkkoon pienensivät matkustus- ja koulutusmenoja. Perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen sekä lukioon ja Raisio-opistoon korona toi merkittävät valtion erityisavustukset, yhteensä noin 615 000 euroa. Korona lisäsi kustannuksia niin tietokoneiden ja tietoliikenneyhteyksien osalta. Lisäksi kustannuksia aiheutui kasvomaskien ja visiirien hankinnasta.

Raisio-opiston järjestämä lähiopetus keskeytettiin keväällä koronavirustartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi. Tehtyjen linjausten ja päätösten vuoksi vapaan sivistystyön oppilaitoksia ei voitu pitää auki, mistä johtuen Raisio-opiston järjestämä lähiopetus keskeytettiin kaikissa toiminta-alueen kunnissa. Raisio-opiston tulot olivat noin 96 398 euroa ja menot 81 786 euroa pienemmät kuin talousarviossa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja hyvitetiin keväällä poikkeusolojen johdosta. Koska poikkeustilanne jatkui koko kevään, vanhempia suositeltiin hoitamaan lapsensa kotona. Vaikka keväällä lapsia oli paljon poissa päivähoidosta, niin hoitopäivämaksut toteutuivat hyvin. Talousarvio alittui vain 112 278 euroa. Henkilökuntaa siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin erityisesti hoito- ja hoivapalveluihin ajalla 1.4.–30.6.2020.

Lukion osalta tulot toteutuivat arvioitua paremmin ja menot arvioitua pienempinä. Menojen pienenemistä selittäviä tekijöitä olivat muun muassa sisäisten ravitsemuspalveluiden kulujen pieneneminen etäopetuksen määrän ja tehtyjen ruokahävikin vähentämiseen tähtäävien toimenpiteiden vuoksi sekä etäopetuksen aikaisten sairauslomien väheneminen. Tulojen kasvua selittää Rasekon kaksoistutkintolaisille tarjotut lisäkurssit.

Kirjasto oli kokonaan suljettuna 18.3.–10.5.2020. 11.5.–31.5.2020 kirjastoille sallittiin varatun aineiston nouto. Lainaustoiminta saatiin aloittaa 1.6.2020 rajoitukset huomioon ottaen. Joulukuussa 2020 leviämisvaiheessa palattiin jälleen rajattuun palveluun. Kokonaisuutena palvelukatkot ja rajaukset vähensivät lainaus- ja käyntimääriä sekä tapahtumatoimintaa merkittävästi. Erityisesti vähenivät koulujen ja päiväkotien kevätkauden käynnit, joskin esimerkiksi osa koulujen kirjastovierailuista voitiin toteuttaa verkon kautta. Myöhästymismaksuja kertyi noin 17 000 euroa aiempaa vähemmän ja palkanmaksun keskeytysten ja lomautusten

takia palkkamenot olivat reilusti alle talousarvion, 135 653 euroa ja noin 103 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2019.

Raision museo Harkon kävijämäärä 20-vuotisjuhlavuonna 2020 oli 2751 (-48%). Keväällä ja joulukuussa näyttelyt olivat suljettuna yhteensä yli neljä kuukautta. Nuorisosoittokunta toimi normaalisti koko vuoden, joskin korona haittasi uusien soittajien hankkimista ja mukaantuloa.

Vuokravapautusten, pääsylipputulojen menetysten ym. takia kulttuuripalvelujen tulot pienenivät.

Uintikeskus Ulpukka, sisäliikuntatilat ja ohjatut liikuntapalvelut sekä nuorisotilat olivat suljettuna keväällä 15.3.–31.5.2020. Kesäksi toiminnot kaikissa tiloissa avattiin. Syksyllä jatkettiin normaalein aukioloin, mutta 16.12.2020 sisäliikuntatilat, Uintikeskus Ulpukka ja kuntosalit suljettiin. 28.12.2020 alkaen alle 20-vuotiaiden ryhmäharrastukset ovat olleet sallittuja, mutta aikuisten harrasteryhmät ja aikuisten uimahallin ja kuntosalien käyttö olivat suljettuina. Ulpukan pääsymaksujen tulot jäivät noin 191 000 euroa talousarviosta. Henkilöstömenot olivat 94 360 euroa alle talousarvion ja noin 100 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2019.

Keväällä osa henkilöstöstä oli palkanmaksun keskeytyksessä ja tämä näkyi alentuneina henkilöstökuluina.

Teknisen keskuksen osalta koronapandemian vaikutukset näkyivät seuraavasti:

Ruokapalveluissa elintarvikkeisiin käytettiin noin 185 000 euroa vähemmän, koska koulut olivat keväällä etäopetuksessa ja päiväkodeissa oli vähemmän lapsia hoidossa. Siivouksessa toimipisteiden siivousta tehostettiin. Puhdistusaineisiin käytettiin noin 80 000 euroa arvioitua enemmän.

Kiinteistöjen lämmityskustannukset olivat vuonna 2020 noin 113 000 euroa arvioitua pienemmät. Lämmitykseen vaikuttivat vuonna 2020 lämpimästä vuodesta johtuva pieni lämmitystarve ja osittain myös pandemia. Sähkön ja veden kulutus putosi käytön vähentyessä pandemian johdosta. Sähkön kulutus oli tilinpäätösvuonna noin 37 000 euroa arvioitua pienempi. Samoin vedenkulutus oli noin 74 000 euroa arvioitua pienempi. Pelkästään uimahallin vedenkulutus oli noin 27 000 euroa arvioitua pienempi.

Joukkoliikenteen matkamäärä on ollut koronavirusepidemian takia ennennäkemättömän pieni maaliskuusta 2020 lähtien, eikä minkäänlaisiin matkamäärä- tai lipputulotavoitteisiin päästy vuonna 2020. Joukkoliikenteessä tapahtui matkustajakato, joka vaikutti merkittävästi talouteen. Valtio maksoi kuitenkin lokakuussa merkittäviä koronatukia, jotka muuttivat joukkoliikenteen taloustilanteen myönteiseksi matkamäärän laskusta huolimatta. Lisäksi valtio maksoi teknisistä sivistä suurten kaupunkiseutujen valtionrahan vuosilta 2019 ja 2020.

Koronatilanne vaikutti myös *ympäristön- ja rakennusvalvontapalvelujen* toimintaan. Palveluysikön tarkastustoimintaa vähennettiin maaliskuussa ja vain välttämättömät tarkastukset hoidettiin. Elokuussa tarkastustoiminnan määrää lisättiin. Ympäristönsuojelun tarkastustoimintaa tehtiin välttämättömissä tilanteissa ja suunnitelmallinen valvonta hoidettiin syksyn aikana.

Ympäristöterveydenhuollon välttämättömät tarkastukset on tehty ja tarkastuksia tehtiin asiakirjatarkastuksina mahdollisuuksien mukaan. Merkittävä osa valvontakohteista oli keväällä kiinni koronan vuoksi. Kesän jälkeen terveystarkastajat tekivät tarkastuksia lähes normaaliin tahtiin keskittyen riskialttiimpiin valvontakohteisiin. Valvontakäyntejä vältettiin ja vältetään pandemian jatkuessa edelleen valvontakohteissa, joissa on selkeästi riskiryhmäläisiä, kuten vanhustenhuollossa. Suunnitelman mukaisten tarkastusten määrä oli pienempi kuin edellisellä vuonna, mikä vaikutti myös tarkastusmaksujen kertymään.

Rakennusvalvonnan tarkastuskäyntejä vähennettiin maaliskuusta alkaen. Lupaprosessiin kuuluvat välttämättömät katselmukset tehtiin koronatilanteesta huolimatta. Koronavaikutuksena koulutus- ja matkustuskulut vähentyivät.

Koronavaikutusten kompensatiot:

Suomen hallituksen päätökset koronan aiheuttamien koronavaikutusten kompensoimiseksi vaikuttivat positiivisesti kaupungin taloudelliseen tilanteeseen. Valtion lisätalousarvioissaan päättämien kompensatioiden, kuten verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensaaation ja koronaviruspandemian kuntatalouden tukipakettien, vaikutus merkitsi Raision talouden toteuman osalta sitä, että alkuperäisen negatiivisen talousarvion sijaan Raision talouden toteuma vuonna 2020 kääntyi reilusti ylijäämäiseksi.

Osa tuista jaettiin kunnille ja kaupungeille kunnallisverotulojen suhteessa. Valtion 7. lisätalousarviossa (10/2020) päätetty testaus- ja jäljityskustannusten korvaus (350 M€) jaettiin kunnille ja kaupungeille laskennallisesti valtionosuuksina. Jakoperusteina olivat koronapandemiaan liittyvien testien määrä sairaanhoitopiireittäin ja kunnan asukasmäärä.

Vuoden 2020 hallituksen päättämistä korvauksista Raision osuus verotulojen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 väliaikaisesti aiheutuvien verotulojen viivästymisen kompensatiosta oli *0,5 miljoonaa euroa* (kunnat yhteensä 114 milj. euroa). Raision osuus kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kautta maksettavasta koronatuesta oli vuonna 2020 yhteensä noin *6,4 miljoonaa euroa* (kunnat yhteensä n. 1,5 mrd. euroa). Yhteisöveron kuntien ryhmäosuuden noston (+10 %-yks.) osuus Raision osalta oli *1,2 miljoonaa euroa* (kunnat yhteensä n. 396 milj. euroa).

Raision valtionosuudet nousivat valtion koronatukien myötä 39,1 miljoonaan euroon.

Myös kaupungin verotuloennusteet vaihtelivat vuoden aikana. Sekä verotuloihin, että valtionosuuksiin tehtiin vuoden aikana asianmukaisesti talousarviomuutoksia.

Olellaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Talous- ja tuloperusteiden muutokset

Raision kaupungin tuloveroprosenttiin ei tehty muutoksia vuodelle 2020. Vuonna 2020 Raision kaupungin tuloveroprosentti oli 19,75 prosenttia ja se oli sama kuin vuonna 2019. Myös kiinteistöveroprosentit pidettiin vuonna 2020 ennallaan: yleinen kiinteistöveroprosentti 1,25, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,45, muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,93, voimalaitokset 1,25, yleishyödylliset yhdistykset 0,75, rakentamaton rakennuspaikka 3,00 prosenttia.

Olellaiset organisaatiomuutokset

Kaupungissa käynnistettiin vuonna 2019 organisaatiouudistuksen selvitystyö (KH 7.10.2019 § 338). Organisaatiomuutoksen valmistelua jatkettiin vuonna 2020.

Organisaatiouudistuksen tilannetta käsiteltiin keväällä 2020 kaupunginhallituksen iltakoulussa (KH 18.5.2020 § 146). Kaupungille kesällä 2020 tilatun sopeuttamistyön yhtenä osana oli organisaatorakenteiden vertailu, jota käsiteltiin kaupunginhallituksen seminaarissa 14.9.2020. Kaupungin virkamies- ja lautakuntarakennetta tarkastellaan käynnissä olevassa organisaatiomuutostyössä. Ennen varsinaista organisaatiouudista, vuonna 2020 tarkasteltiin ja kohdistettiin konsernihallinnon resursseja määräaikaisesti vastaamaan olemassa olevaa resurssitarvetta (KH 5.10.2020 § 282).

Kaupungin ylimmässä johdossa tapahtui kaksi viranhaltijamuutosta. Uusi kaupunginjohtaja aloitti virassaan marraskuussa. Entinen kaupunginjohtaja irtisanoutui toukokuussa. Kesällä 2020 sivistysjohtaja jäi virkavapaalle ja sittemmin irtisanoutui. Uusi sivistysjohtaja valittiin joulukuussa 2020.

Merkittävimmät ja olennaiset poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon sekä kaupungin toteutuneet toimintatuotot ja toimintakulut esitetään luvuissa 2.1 ja 2.3.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista käyttötalousarvioon seuraavasti: KV 27.1.2020 § 14, KV 25.5.2020 § 41, KV 7.9.2020 § 66, KV 12.10.2020 § 80, KV 12.10.2020 § 81, KV 12.10.2020 § 83, KV 7.12.2020 § 107.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt talousarvion olennaisista muutoksista verotuloihin ja valtionosuuksiin seuraavasti KV 7.9.2020 § 66 ja KV 7.12.2020 § 107.

Rahoitustuottojen ja -kulujen erien ylitykset ja alitukset eivät ole määrältään sitovuustasolla olennaisia. Rahoitustuottojen ja -kulujen nettoerotus talousarvioon nähden on -53 tuhatta euroa. Muiden rahoitustuottojen alituksen merkittävin syy on Turun Seudun Energiantuotanto Oy:lta saatavien osinkotuottojen arvioitua pienempi toteuma. Korkokulut toteutuivat arvioitua pienempänä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy ylitykset ja alitukset.

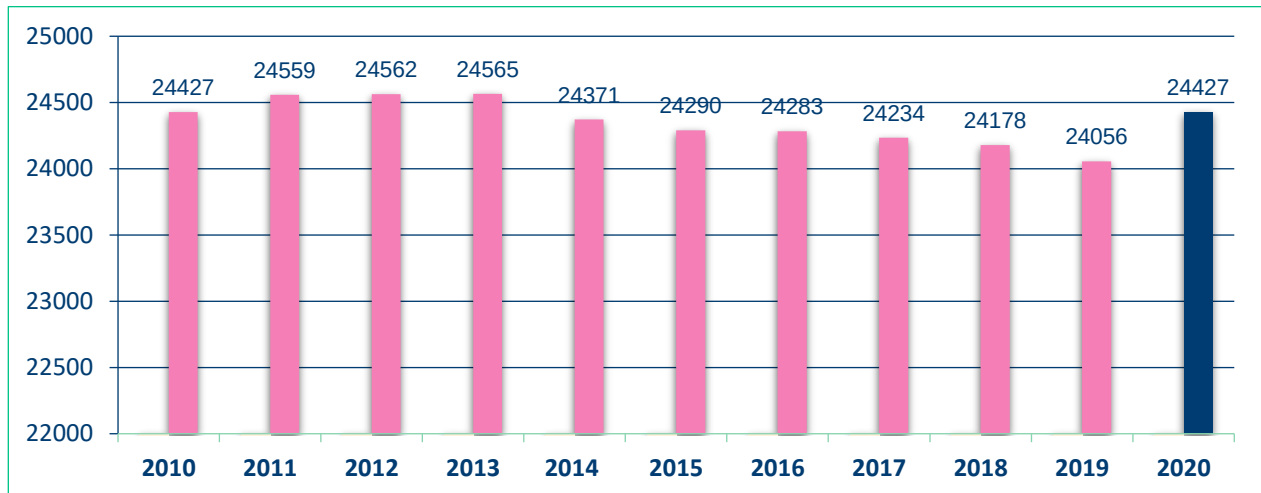
TP2020 tunnusluvut	TP2020	TP2019	MUUTOS*
asukasmäärä	24 427	24 056	371
työttömyys-%, ka.	11,1	6,8	4,3
henkilöstömäärä	1 306	1 299	7
henkilötyövuodet	1 464,5	1 490,2	-25,7
toimintatuotot (ulk.), M€	40,2	42,5	-2,4
toimintakulut (ulk.), M€	-170,2	-171,6	1,4
henkilöstökulut, M€	-70,7	-71,2	0,5
palvelujen ostot (ulk.), M€	-78,2	-78,3	0,1
toimintakate, M€	-130,1	-129,1	-1,0
verotulot, M€	103,3	99,1	4,2
valtionosuudet, M€	39,1	28,4	10,7
vuosikate, M€	13,8	0,8	13,1
tilikauden ylijäämä/alijäämä, M€	7,3	-5,7	12,9
kertynyt ylijäämä/alijäämä, M€	17,1	9,9	7,3
investoinnit, brutto M€	-9,3	-11,6	2,2
investoinnit, netto M€	-4,7	-8,0	3,3
poistot, M€	-8,2	-8,1	-0,1
lainakanta 31.12. M€	57,1	63,5	-6,4
lainakanta €/asukas	2 337	2 641	-303,5
konsernin lainakanta 31.12., M€	78,3	86,9	-8,5
konsernin lainakanta €/asukas	3 207	3 611	-404,4

*Muutossarakkeen M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2020 ja TP2019 -luvuista.

Väestö ja työllisyyskehitys

Raision kaupungin asukasluku kasvoi vuoden 2020 aikana odotettua paremmin. Asukasluku oli ennakkotietojen mukaan 24 427 asukasta, eli 371 asukasta enemmän kuin vuonna 2019. Vuoden 2019 lopussa Raision asukasluku oli 24 056 asukasta. Asukasluvun odotetaan kasvavan edelleen niin paikallisen kuin koko Turun seudun alueen hyvän kehityksen myötä. Raisioon on rakentunut ja on rakenteilla sekä uusia kerrostaloja että rivitaloja. Samoin omakotitalorakentaminen on virkistynyt ja uusia asuinalueita kaavoitetaan edelleen.

Raision kaupungin asukasluvun kehitys 2010-2020

Koko Varsinais-Suomessa vallinnut hyvä vire ja myönteinen kehitys näkyivät vielä tammi-helmikuussa 2020 useassa alueen kunnassa muun muassa työvoiman kysynnän vilkastumisena ja pitkäaikaistyöttömyyden vähenemisenä. Maaliskuusta 2020 alkaen Suomeenkin rantautunut koronapandemia ja koko maailmaan vaikuttaneet rajoitteet heikensivät merkittävästi työllisyystilannetta myös Varsinais-Suomessa. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Varsinais-Suomen työttömyysprosentti oli vuonna 2020 keskimäärin 12,4 prosenttia (vuonna 2019 8,6 %). Raision työttömyysprosentti oli vuonna 2020 keskimäärin 11,1 prosenttia, kun se edellisvuonna oli 6,8 prosenttia.

Kaupungin asukasluku on siis kääntynyt vuoden 2020 aikana positiiviselle kasvu-uralle. Vuonna 2020 asukasluvun kasvu oli maan kärkitasoa sekä suhteellisesti että absoluuttisesti mitaten. Raisiossa on käynnistynyt useita kerrostalo- ja rivitalohankkeita, joten väestökehityksen oletetaan pysyvän hyvällä kasvu-uralla myös jatkossa. Aikaisemmista vuosista poiketen myös luonnollinen väestönlisäys oli Raisiossa vuoden 2020 aikana positiivinen, eli syntyvyys ylitti kuolleisuuden.

Elinvoiman näkökulmasta Raision tilanne kokonaisuutena näyttää hyvälle. Vuoden 2020 aikana niin väkiluku kuin yrityskanta kasvoivat. Lisäksi Raision alueella toteutettiin ja julkistettiin useita merkittävän kokoluokan yritysinvestointeja ja laajentumissuunnitelmia eri raisiolaisten yritysten tahoilta. Myös kaupungin investoinnit kasvavat tällä vuosikymmenellä esimerkiksi E18-tiehankkeen sekä sivistyskeskuksen laajan palveluverkkoselvityksen edellyttämien toimenpiteiden johdosta merkittävästi.

Ympäristönsuojelu

Vuonna 2019 alkanutta ympäristönsuojelun toiminnan kehittämistä jatkettiin valvontatietojen kehittämisellä, muun muassa ympäristönsuojelun tietojärjestelmän tietojen ajantasaisuuteen panostettiin. Raision kaupunki on mukana Luonnonsuojeluliiton VieKas Life -hankkeessa, jonka toimesta on torjuttu jättiputkea Raisiossa. Kaupungin ilmastosuunnitelman luonnos valmistui vuoden 2020 aikana.

Taloudellinen kehitys vuonna 2021 ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koronapandemia on vaikuttanut monella tapaa maailman talouskehitykseen ja pandemian kesto määrittää osaltaan sitä, miten talous elpyy. Epidemian kiihtyminen loppuvuonna 2020 ja käyttöön otetut rajoitustoimet hidastavat talouden elpymistä. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan talous ei loppuvuoden 2020 tapaan elvy myöskään vielä vuoden 2021 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Rokotusten etenemisen ja rokotuskattavuuden laajetessa voidaan olettaa, että epidemia laantuisi vuoden 2021 aikana. Epidemian laantumisen on suuri merkitys talouden elpymiselle. Valtiovarainministeriö arvio, että epidemian laantuminen vähentää epävarmuutta ja lisää luottamusta tulevaisuuteen. Tällöin myös kotitaloudet alkavat kuluttaa enemmän ja yritykset käynnistävät investointeja. Kun tilanne kehittyy samoin muuallakin maailmassa, myös vienti alkaa kasvaa. Valtiovarainministeriö arvio, että talous alkaa elpyä vuoden toisella vuosineljänneksellä. Koronavirustilanteen jatkumisen vaikutukset tulevat joka tapauksessa olemaan kunnissa monimuotoisia: taloudellisia, väestöllisiä ja sosiaalisia. Verotulojen kehityksen epävarmuus ja viennin mahdolliset muutokset tullevat vaikuttamaan paikalliseen taloustilanteeseen ja työllisyyteen.

Turun alueen talouskehitys on ollut vuoden 2020 aikana vaihtelevaa. Alkuvuodesta alkaneen pandemian johdosta työllisyystilanne heikentyi keväällä merkittävästi, mutta seudun tilanne parani vuoden loppua kohden. Turun seutu on työllisyysnäkökulmasta pärjännyt hieman muuta maata paremmin, joskin Turun telakan ja Naantalın Nesteen jalostamon yhteistoimintaneuvottelut näyttäytyvät työllisyystilanteessa vielä negatiivisesti. Vuoden 2020 keskimääräinen työttömyysaste oli Varsinais-Suomessa 12,4 prosenttia. Raisiossa keskimääräinen työttömyysaste oli 11,1 prosenttia. Työllisyystilanne on heikentynyt Raisiossa 4,3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019. Vuoden 2021 osalta taloustilanteen elpymiselle on vahva odotusarvo. Elpymiselle kriittisintä on vallitsevan pandemiatilanteen hallinnassa pysyminen. Tärkeää on myös muun muassa elinkeinoelämän riittävä tukeminen, kun liiketoimintaa rajoittavia toimenpiteitä tehdään.

Raisiossa on yritysten taholta tehty ja on tekeillä uusia merkittäviä investointeja, joilla odotetaan olevan positiivinen vaikutus sekä kaupungin elinvoimaisuuteen että kaupungin vetovoimaan. Kaupungin alueella toteutettavan E18-hankkeen, kouluverkkouudistuksen suunnittelun ja siihen liittyvien toimenpiteiden sekä uusien rakennushankkeiden mahdollistamisen oletetaan entisestään lisäävän kaupungin vetovoimaisuutta. Raision sijainti on kasvun ja vetovoiman kannalta erinomainen.

Kaupungin asukasluku on aiemmin laskenut useana vuonna peräkkäin, mutta vuonna 2020 asukasluku kääntyi merkittävään nousuun. Kaupungissa käynnissä olevien kerrostalo- ja rivitalohankkeiden ja piristyneen omakotirakentamisen myötä kaupungin väestökehityksen odotetaan jatkavan kasvu-uralla vuoden 2021 aikana ja myös tulevina vuosina.

Raision kaupungin verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2021. Raision kaupunginvaltuusto päätti verotuloprosentin nostamisesta 0,5 prosenttiyksiköllä vuodelle 2021 (KV 9.11.2020 § 102). Vuoden 2021 tuloveroprosentti on 20,25 prosenttia. Samalla vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttia laskettiin 0,04 prosenttiyksiköllä 0,41 prosenttiin. Veroprosentin nostamisen lisäksi vuoden vaihteen kasvanut asukasluku indikoi verotulojen tulevaisuuden kasvuarvion realistisuutta. Tilinpäätösvuoden 2020 verotulojen kehitys kuitenkin osoittaa verotulojen kertymisen ennakoimattomuuden. Näin ollen, mikäli koronapandemia yhä jatkuu, varovaisuuden periaatteen noudattaminen on aiheellista.

Käyttötalouden näkökulmasta Raision kaupungin talous ei ole ollut edellisvuosina tasapainossa, koska vuosikate ei ole kattanut poistoja. Vuoden 2020 reilusti ylijäämäisen, noin 7,3 miljoonan euron tuloksen (vuosikate 13,8 M€, poistot -8,2 M€) myötä kaupungin taloustilanne ainakin hetkellisesti paranee. Kaupungin tulos olisi edelleen negatiivinen ilman vuoden 2020 poikkeuksellisia eritä: koronatukia ja satunnaista tuottoa. Vuoden 2020 tulokseen positiivisesti vaikutti koronatukien ja ennakoitua parempien verotulojen lisäksi Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n Raision kaupungin omistamien osakkeiden myynti, luovutusvoiton määrä oli noin 1,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 aloitettu ja vuoden 2021 aikana päätöksentekoon tuleva sopeuttamisohjelma (talousarviossa 2021 määritetty 4 M€) sekä toimintojen ja prosessien

muu tehostaminen ovat tarpeellisia, jotta rakenteellinen alijäämä saadaan käännettyä ylijäämäiseksi.

Tulevaisuudessa kaupungin palvelutuotannon suurimmat muutokset toiminnan ja talouden kannalta liittyvät mahdolliseen sote-uudistukseen sekä sivistystoimen palveluverkkouudistukseen.

Palveluinvestoinneista seuraavien vuosien aikana merkittävin tulee olemaan sivistystoimen palveluverkkosuunnitelman edellyttämät muutokset. Vaisaaren yläkoulun korvaava uusi rakennus on etenemässä hankesuunnitteluvaiheeseen. Koulu- ja päiväkotinvestoinnit voidaan monelta osin jakaa hallitusti pitkälle aikavälille. Normaalin peruskorjaustason ylläpidon lisäksi palvelutuotannon uudistamistarpeiden vaatimat investoinnit tulevat nostamaan investointien kokonaismäärää ja sitä kautta kaupungin lainamäärää. Investointien suunnittelussa tuleekin koko ajan huomioida kaupungin kokonaistaloudellinen tilanne.

Kaupunkikonsernissa lainamäärä tulee kokonaisuudessaan kasvamaan lähivuosina edellä mainitun Vaisaaren yläkouluhankkeen lisäksi E18-tiehankkeen myötä. E18-hankkeesta johtuvat putkistosiirrot tulevat edellyttämään investointeja myös vesiyrityltä. Myös Raision Vuokra-asuntojen talonrakentamishanke tulee lisäämään kaupunkikonsernin lainan määrää. Investointitason kasvaessa myös poistojen määrä kasvaa.

Raision kaupungin vuoden 2020 talous toteutui sekä talousarviota että edellisvuotta parempana. Kaupungin vuoden 2020 ylijäämäisestä tuloksesta huolimatta tulee muistaa, että kertaluonteiset erät, kuten koronatuot, eivät muuta pitkän aikavälin tilannetta. Ilman koronatukia ja satunnaisia eräitä kaupungin tilinpäätöksessä on rakenteellista alijäämää. Talouden tasapainottaminen ja tasapainon saavuttaminen on merkityksellistä, jotta voidaan turvata palvelutuotanto ja jotta voidaan mahdollistaa tulevaisuuden investointeja.

Talouden tulevaisuuden kehitys riippuu huomattavasti sekä verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä että kaupungin oman toiminnan tehokkuuden ja sitä kautta talouden kehityksestä. Kaupungissa vireillä olevilla uudistuksilla pyritään kaupungin oman talouden tasapainottamiseen ja taloudellisen tilan vakauttamiseen myös pitkällä aikavälillä. Kaupungin sopeuttamisohjelman toimenpiteillä, vuoden 2021 aikana toteutettavalla organisaatiouudistuksella ja prosessien pitkäjänteillä kehittämisellä on tavoitteena saavuttaa tehokkuuden parantuminen ja taloudellisen tilan vakaus. Tasapainon saavuttaminen vaatii koko kaupunkiorganisaation sitoutumista, yhteistyötä ja avointa tiedon kulkua.

1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Raision kaupungin hallintosääntö on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.1.2018 § 6. Hallintosäännössä määrätään sisäisestä valvonnasta (luku 6 § 56) sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta (luku 6 §64).

Tilinpäätösvuoden 2020 tavoitteena oli sisäisen valvonnan ohjeen päivitys. Kuntalain 14 §:n mukaan sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää. Se on kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäinen valvonta on itsearviointia. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Riskienhallinta kuuluu sisäiseen valvontaan ja se on mainittu kuntalaissa erikseen. Riskienhallinta on nostettu myös asiakirjojen nimeen sisäisen valvonnan perusteissa ja ohjeessa sen jatkuvasti kasvavan merkityksen vuoksi. Raision edellinen sisäisen valvonnan ohje oli hyväksytty kaupunginhallituksessa 1.4.2007.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Perusteista päättäessään valtuusto ohjaa sitovasti kaupunginhallitusta sen huolehtiessa kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Raision kaupunginvaltuusto päätti Raision kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 12.10.2020 § 85. Päätöksen soveltamisalana on koko Raision kaupungin toiminta. Valtuuston päätöstä noudatetaan myös kaupungin tytäryhteisöissä ja näiden tytäryhteisöissä sekä kaupungin määräysvaltaan kuuluvissa säätiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai säätiön säännöistä muuta johdu. Tytäryhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat kuitenkin aina yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hyväksyessään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet valtuusto on määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut kaupunginhallitukselle, toimielimille, johtaville viranhaltijoille, tilivelvollisille ja esimiehille, konserniyhteisöjen hallituksille ja toimitusjohtajille. Täydentäviä määräyksiä annetaan hallintosäännössä ja konserniohjeessa.

Valtuuston päätöksen mukaisesti riskienhallinta kytketään myös osaksi taloussuunnittelu- ja seurantaprosessia. Kaupunginhallituksen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Kaupunginhallitus kokoaa näiden perusteella koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta seurataan talousarvovuoden aikana osavuositarkastuksissa. Tarkemmat ohjeet raportoinnista sisältyvät kaupunginhallituksen hyväksymään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeeseen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnan järjestämisestä. Raision kaupunginhallitus päätti Raision kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeesta 14.12.2020 § 382. Ohjetta noudatetaan kaupungin lisäksi myös kaupungin tytäryhteisöissä sekä kaupungin määräysvaltaan kuuluvissa säätiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä ja säätiön säännöistä muuta johdu. Tytäryhteisön hallitus ja toimitusjohtaja

vastaavat kuitenkin aina yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Ohjeessa on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet ja periaatteet sekä menettely- ja hallintaprosessit. Ohjeessa kuvataan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttajat ja vastuut. Ohjeessa esitetään myös menettelyjä ja keinoja, joilla tilivelvollinen johto voi edistää hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä varmentaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja asianmukaisuutta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje tuli voimaan heti, mutta uusi riskienhallintaprosessi otetaan käyttöön osana talousarvio- ja tilinpäätösprosessia vuoden 2022 talousarvion valmistelusta alkaen.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on kaupungin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden suorittamaa omaa valvontaa. Sisäinen valvonta koskee kaikkia kaupungin toimintoja, luottamushenkilöitä, johtavia viranhaltijoita, esimiehiä ja henkilöstöä. Vastuut on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Ration hallintosäännön 64 §:ssä on määritelty kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan, keskuksen johtajan, palvelualueenjohtajan ja palveluyksikön esimiehen sekä talousjohtajan vastuut.

Sisäisen valvonnan järjestämisessä keskeistä on johtamistapa ja organisaatiokulttuuri. Asianmukaisesti toteutettu johtamiskulttuuri ja toimintatavat luovat perustan sisäiselle valvonnalle. Sisäistä valvontaa luodaan riskienhallinnan järjestämisellä, johdon ja esimiesten valvontatoimenpitein, seurantatiedon perusteella sekä raportoinnilla ja viestinnällä.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäistä tarkastusta suoritetaan kaupunginjohtajan toimeksiannosta ja alaisuudessa. Toimeksiannon suorittaja voidaan valita omasta organisaatiosta tai käyttää ulkopuolista asiantuntijaa tai konsulttia.

Kaupungin sisäinen tarkastus on tilinpäätösvuonna myös perustunut osaltaan esimiesvalvontaan, kaupunginjohtajan, talousjohtajan, keskusten johtajien ja talous- ja hallintopäälliköiden sekä muiden tilivastuullisten taloudelliseen valvontaan ja tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tekemiin havaintoihin.

Riskienhallinta

Riskienhallintaa on tarkasteltu talousarviossa asetetuista näkökulmista. Tilinpäätösvuonna 2020 riskienarviointi on järjestetty vuoden 2020 talousarviossa esitetyn ja sen myötä käyttöön otetun riskienhallintataulukon avulla. Taulukossa kuvataan keskusten tasolla kunkin toimialan oleelliset riskit seuraavien otsikoiden mukaisesti:

- taloudelliset riskit
- toiminnalliset riskit
- varautuminen ja jatkuvuuden hallinta
- tytäryhteisöjen varautuminen

Taulukkoon kirjataan tunnistettu riski, kuvataan se ja arvioidaan mahdollisen toteutumisen vaikutukset ja todennäköisyys. Numeerinen arviointi tehdään asteikolla 1-3 (1=pienin, 3=suurin). Tavoitteena on, että palvelualueella on kattava riskienhallintasuunnitelma, johon on koottu talousarviossa päättämien riskiluokitusten mukaisesti keskeiset riskit yhteen taulukkoon.

Talousarvion toteutumisen noudattaminen

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt talousarviossa talousarvion noudattamista koskevat ohjeet (KV 9.12.2019 § 134). Talousarvion toteutumisesta on seurattu toimielimissä kuukausittain. Kaupunginvaltuustolle on laadittu talouden toteutuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta. Kaupunginhallitukselle on talousarvion toteutumisen yhteydessä raportoitu myös verotulojen toteutumisesta.

Talousarviota ja sen määräyksiä noudatetaan toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvolliset viranhaltijat valvovat, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta sopeutetaan siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, asia saatetaan toimielinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset kyseisen talousarviovuoden aikana. Asiakokonaisuuksissa huomioidaan olennaisuusperiaate.

Lautakuntien vastuuhenkilöt seuraavat tulosalueensa talouden toimintaa jatkuvasti. Toimielimet määräävät vuosittain henkilöt, jotka hyväksyvät menotositteet ja vastaavat tulojen kertymisestä.

Strategisia tavoitteita voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Tavoitteiden toteutumista seurataan toimielimissä toimintavuoden aikana ja tilinpäätöksessä annetaan selostus tavoitteiden toteutumisesta.

Sopimusten hallinta

Raision kaupungilla on käytössä koko kaupungin yhteinen sopimushallintajärjestelmä. Sopimushallintaan viedään pääsääntöisesti kaikki sopimukset, joissa kaupunki on sopimusosapuolena. Järjestelmässä jokaiselle sopimukselle merkitään omistaja ja vastuuhenkilö. Sopimuksiin voidaan liittää myös hälytyksiä liittyen sopimusvelvoitteisiin tai sopimusten uusimiseen. Hälytysten käytöllä pystytään käynnistämään sopimuksen uusimisprosessi hyvissä ajoin ennen voimassa olevan sopimuskauden päättymistä.

Sopimushallinta on osa kaupungin asianhallintajärjestelmää. Tämä parantaa muun muassa sopimusten saatavuutta ja seurantaa, koska järjestelmässä voidaan suoraan linkittää toisiinsa sopimus ja siihen liittyvä päätöksenteko.

Sopimushallinnassa ei ole tapahtunut suuria muutoksia vuoden 2020 aikana. Seuraavat kehitystarpeet on kuitenkin tunnistettu:

- Tietojärjestelmän päivittäminen: Järjestelmä on teknisesti elinkaarensa lopussa. Sopimushallintaosio tullaan päivittämään samassa yhteydessä kuin koko kaupungin asianhallintajärjestelmä (vuoden 2021 aikana).
- Järjestelmän käytön tehostaminen: Toimivan sopimushallinnan perusta on sen kattavuus. Kaupungin sisäisiä toimintatapoja uudistettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että sopimushallintaan viedään kaikki tarvittavat sopimukset. Sopimushallinnan ohjeistus tullaan päivittämään järjestelmän päivityksen yhteydessä.

Tietoturvariskit

Tietohallinnon tietoturvatyöskentely pohjautuu vuosittain tarkasteltavaan ja hyväksyttävään tietoturvapoliittikkaan. Tietoturvapoliittikka ohjaa kaikkea tietohallinnon tietoturvaan liittyvää työskentelyä. Tietoturvariskejä hallinnoidaan tietohallinnossa tietoturvapoliitikassa määritetyn vuosikellon mukaisesti.

Yleiset tietoturvaan liittyvät riskit ovat kuvattu, luokiteltu ja analysoitu tietohallinnon jatkuvuudenhallintastrategiassa. Jatkuvuudenhallintastrategia tarkastellaan ja päivitetään vuosittain. Jatkuvuudenhallintastrategian pohjalta on luotu jatkuvuus ja toipumissuunnitelmat, joissa on luotu toimintamallit mahdollisten palvelukatkosten, kuten tietoturvaloukkausten, ilmaantuessa.

Tekniseen tietoturvaan liittyvät riskit on tunnistettu tietoturvan itseauditoinnissa. Itseauditoinnin pohjalta on laadittu tietoturvaraportti ja vuosisuunnitelma, joissa esitellään ja pyritään hallitsemaan itseauditoinnissa havaittuja riskejä. Itseauditointi ja vuosisuunnitelma toteutetaan vuosittain.

Lisäksi vuosikellon mukaisesti vuosittain toteutetaan tietotilinpäätös sekä tarkastellaan ja päivitetään työntekijöille suunnattu tietoturvaohjeistus.

Konsernihallinto

Konsernihallinnon talouspalvelut valmistelee ja koordinoi koko kaupungin tasoisen talouden raportoinnin, ja seurannan sekä ohjeistaa tarpeen mukaan keskuksia. Talouspalvelut laatii kuukausittaisen talouden seurannan raportit kaupunginhallitukselle ja neljännesvuosittain kaupunginvaltuustolle. Konsernihallinnon hallintopalvelut tuottaa koko kaupungille lakisääteisiä kunnan yleishallintoon liittyviä tuki- ja asiantuntijapalveluita kuten viestintä ja markkinointi, elinvoimapaalvelut, lakipalvelut, kirjaamopalvelut, päätöksenteontuki, arkistointi sekä muut yleishallinnolliset palvelut. Hallintopalveluiden vastuulla on myös kaupungin vakuutuskokonaisuus. Henkilöstöpalvelut vastaa koko kaupungin henkilöstöraportoinnin kehittämisestä, henkilöstön ohjeistuksista, työterveyshuollon koordinoinnista ja kaupungin esimiesten ohjeistuksista kaikissa henkilöstöhallinnollisissa asiakokonaisuuksissa. Henkilöstöpalvelut tuottaa kaupungin vuosittaisen henkilöstöraportin ja vastaa henkilöstöstrategista ja sen toteutumisen valvonnasta.

Konsernihallinnossa työskenteli vuonna 2020 21 henkilöä, joista yksi työntekijä toimi määräaikaisena vuoden 2020 loppupuolelle asti ja joista yhden viranhaltijan määräaikainen tehtävä jatkuu maaliskuun 2021 loppuun. Konsernihallinnon henkilöstöstä suuri osa toimii asiantuntijatehtävissä. Vuoden 2020 toukokuussa kaupungin johdossa tapahtui muutoksia kaupunginjohtajan irtisanouduttua. Kaupunginjohtajan sijaistusjärjestelyt vaikuttivat myös konsernihallinnon johtavien viranhaltijoiden tehtäviin toukokuun ja marraskuun välisenä aikana, jolloin konsernihallinnosta talousjohtaja, kaupunginlakimies ja elinvoimapäällikkö hoitivat osaltaan kaupunginjohtajan joitain tehtäväosa-alueita. Vs. kaupunginjohtajana toimi tekninen johtaja. Muita merkittäviä tehtäviin liittyviä muutoksia olivat uuden kaupunginlakimiehen valinta (KH 24.8.2020 § 233), uuden kaupunginjohtajan valinta (KV 7.9.2020 § 69), konsernihallinnon organisaatiojärjestely (KH 5.10.2020 § 282), jonka myötä määräaikainen hallintopäällikkö aloitti tehtävässään konsernihallinnossa. Uusi kaupunginjohtaja aloitti virassaan marraskuussa 2020.

Usealla konsernihallinnossa työskentelevällä on pitkä työhistoria Raision kaupungilla. Henkilöresurssien käyttöä on vuosien saatossa tehostettu ja suurimmat riskit katsotaan olevan avainhenkilöriskejä. Henkilöillä on paljon hiljaista tietoa. Avainhenkilöriskiä on pyritty hallitsemaan prosessien kuvauksilla ja varahenkilöjärjestelmillä. Erityisesti toiminnan kannalta kriittisten tehtävien varahenkilöjärjestelmiin on pyritty kiinnittämään huomiota. Konsernihallinnon hallintopalveluiden resursointia vahvistettiin vuoden 2020 lopulla ja vuoden 2021 alussa useilla henkilöillä. Myös henkilöstöpalveluiden resursointia on parannettu vuoden 2021 alussa. Valtakunnallisten talousraportointivaateiden sekä kaupungin oman tiedolla johtamisen kehittämisen mahdollistamiseksi myös talouspalveluiden resursointia tulee riskienhallinnan näkökulmasta väistämättä vahvistaa alkuvuoden 2021 aikana. Talouspalveluihin hyväksyttiin vuoden 2021 talousarviossa uusi resurssi, jonka rekrytointi tapahtuu alkuvuoden 2021 aikana. Mahdolliset muut avainhenkilöriskit ja tehtävänkuvat tulee käydä läpi organisaatiomuutostarkastelun yhteydessä ja resursoida asianmukaisesti.

Vuoden 2020 aikana jatkettiin organisaatiomuutoksen valmistelua: keväällä 2020 toteutettiin konsernihallinnon sekä kaupunkia koskevien tukipalveluiden organisatorinen tarkastelu. Koko organisaation tarkastelua jatkettiin ensin osana kesällä alkanutta talouden sopeuttamistyötä ja edelleen omana kokonaisuutena syksyn ja loppuvuoden aikana. Mahdollisesta organisaatiomuutoksesta tehdään päätökset myöhemmin. Organisaatiomuutoksessa on tarkoitus vastata olemassa olevaan resurssien epätasaiseen jakautumiseen ja osan toimintojen resurssivajeeseen sekä avainhenkilöriskeihin kaupungin avaintukitoimintojen osalta. Samalla on tarkoitus myös tehdä uudistuksia ja tarkoituksenmukaisia vastuutuksia toimintaprosessien osalta.

Konsernihallinnon menotositteiden hyväksyjät on päätetty kaupunginhallituksessa konsernihallinnon käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä, tulojen kertymisestä vastaa kunkin tulosityksikön päällikkö.

Konsernihallinnossa hoidetaan kaupungin ostolaskujen maksatus sekä palkkojen maksatus. Maksatuksen varahenkilöjärjestelmän tehostamisen mahdollisuuksia on tarkoituksenmukaista tarkastella osana organisaatiomuutosta.

Kaupunki lähettää maksamattomista laskuista maksumuistutukset asiakkaille perintäyhtiön välityksellä. Myös saatavien perintä hoidetaan perintäyhtiön kautta. Perintäyhtiön käyttö on tehostanut maksujen saantia ja perintää. Toimintatapa kohtelee kaikkia asiakkaita yhtenäisesti ja tasapuolisesti. Perintäyhtiönä toimii Svea perintä.

Konsernihallinnossa käytiin kehityskeskustelut elokuun 2020 loppuun mennessä kaikkien asiantuntijaviranhaltijoiden ja työntekijöiden osalta sataprosenttisesti. (Kunta 10 -tutkimuksen tulokset). Myös muilta osin syyskuussa 2020 tehdyn Kunta10-tutkimukset olivat konsernihallinnon osalta kokonaisuudessaan hyviä.

Sosiaali- ja terveystakeskus

Talousarvion noudattamista sekä toimintatuottojen kertymistä ja toimintakulujen kehitystä seurataan kuukausittain kirjanpito- ja taloushallinto-ohjelmien raporteilla. Toiminnan tavoitteiden toteutumista seurataan Maisema-palvelun raporttien ja tuoteryhmäraporttien suoritettävien kehittymisen perusteella ja syyt poikkeamiin selvitetään.

Maisema-palvelun raportit lautakunnan osalta sekä Raision ja Ruskon osalta erikseen kootaan puolivuotistoteutuman sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Intime-raportit yhteistoiminta-alueen osalta viedään lautakunnan käsiteltäväksi kuukausittain. Talousarvion toteutumisesta laaditaan raportti kaupunginhallitukselle ja valtuustolle neljännesvuosittain.

Maksutositteiden hyväksyjät ja varahyväksyjät sekä asiattarkastajat vahvistetaan vuosittain lautakunnan päätöksellä. Mahdolliset muutokset viedään lautakuntaan vuoden aikana.

Keskuksen johtaja ja talouspäälikkö huolehtivat toimintatuottojen kertymisen seurannasta ja toimintakulujen kehityksen seurannasta. Edelleen palvelualue- ja palveluyksikköjohtajat seuraavat oman alueensa ja yksikkönsä osalta tuottojen ja kulujen kehitystä.

Sivistyskeskus

Lautakuntatasolla seurataan talousarvion ja tavoitteiden toteutumista kuukausittain kirjanpito ohjelman raporteilla. Johtoryhmän tasolla talousarvion toteutumista seurataan toistuvasti.

Keskuksen johtaja ja talouspäälikkö huolehtivat toimintatulojen ja –menojen kertymisen ja kehityksen seurannasta, sekä jokaisen yksikön esimies seuraa omaa yksikköään.

Yksiköiden johtajat hyväksyvät menot ja tulot, hyväksyjät varmistetaan vuosittain lautakunnassa, hyväksymisjärjestelyt ovat toimivat.

Kirjaston, Ulpukan ja liikuntahallin kassat tarkastetaan vuosittain, tarkastukset on suoritettu tilivuoden aikana.

Tekninen keskus

Tekninen lautakunta:

Käyttötalouden toteutumaraportit viedään lautakuntien käsiteltäväksi kuukausittain. Talousarvion toteutumisesta laaditaan raportti kaupunginhallitukselle ja valtuustolle neljännesvuosittain. Kunnallistekniikan ja talonrakennuksen työohjelmien toteutumista seurataan lautakunnassa puolivuositteittain.

Lautakunta hyväksyy menotositteiden hyväksyjät vuosittain. Keskuksen johtaja ja hallinto-päällikkö huolehtivat tulojen kertymisen seurannasta ja menojen kehityksen seurannasta. Vastaavasti palvelun ja tulosityksikön päällikkö seuraa oman yksikkönsä osalta tulojen ja menojen kehitystä. Em. henkilöt myös seuraavat ja vastaavat siitä, että oikea määrä tuloja on kertynyt tilikauden aikana. Laskujen hyväksymisessä noudatetaan periaatetta, että tavaran/palvelun tilaaja ja vastaanottaja on eri henkilö kuin laskun hyväksyjä.

Hallintosäännön 54 §:n mukaisesti varaston vastuulliseksi hoitajaksi nimetty varastopäällikkö on suorittanut materiaali- ja palvelujen varaston inventoinnin 31.12.2020.

Tekninen keskus käyttää M2 matkustuksenhallintajärjestelmän. Ajopäiväkirjat oman auton käytöstä laaditaan M2 mobiilisovelluksella. Ajopäiväkirjat hyväksytään asiataarkastajan ja hyväksyjän toimesta M2 järjestelmässä.

Tekninen johtaja ottaa päätöksellään vastaan sivutoimi-ilmoitukset. Tilinpäätösvoimalla ei otettu vastaan yhtään sivutoimi-ilmoitusta.

Vaarallisia työyhdystelmiä pyritään ehkäisemään työnjaon toteutuksella, ohjeistuksella ja työnjohdollisin toimenpitein. Työsuojeluorganisaatio huolehtii osaltaan henkilöstön terveyttä ja turvallisuutta koskevien vaarojen tunnistamisesta. Teknisen keskuksen osalta on laadittu jokaista työyksikköä koskeva työsuojelun toimintaohjelma. Teknisessä keskuksessa on suoritettu työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaiset vuosittaiset työpaikkaselvitykset ja terveystarkastukset. Työpaikkaselvitykseen sisältyy riskianalyysi.

Ympäristölautakunta:

Käyttötalouden toteutumaraportit viedään ympäristölautakunnan käsiteltäväksi kuukausittain. Talousarvion toteutumisesta laaditaan raportti kaupunginhallitukselle ja valtuustolle neljännesvuosittain.

Lautakunta hyväksyy menotositteiden hyväksyjät vuosittain. Ympäristöpäällikkö huolehtii tulojen kertymisen seurannasta ja menojen kehityksen seurannasta. Ympäristöpäällikkö on myös tulosityksikön päällikkö. Ympäristöpäällikkö seuraa ja vastaa siitä, että oikea määrä tuloja on kertynyt tilikauden aikana.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Kaupungin sisäisen valvonnan prosessit ovat edelleen kehittyneet viime vuosina. Sisäisen valvonnan ohjeistus on päivitetty vuonna 2020. Ohjeistuksen päivittämisellä ja ohjeen sisällön jalkauttamisella toimintaan on tarkoitus saada sisäisen valvonnan prosessit vastaamaan entistä paremmin kaupunkiohjaamisen toimintaa ja olemassa olevaa tilaa.

Sisäisen valvonnan kehittämisen suuntaviivat on määritelty tilinpäätösvuonna 2020 hyväksytyissä Raisio kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa ja ohjeissa. Riskienhallinta otetaan uuden mallin mukaisesti osaksi talousarvio- ja raportointiprosessia vuoden 2022 talousarvion valmistelusta alkaen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessiin sisältyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman laatiminen, riskien analysointi ja merkityksen arviointi, seurantatoimenpiteiden toteuttaminen ja raportointi. Lomakkeet ja ohjeet suunnitelman laatimiseen ja riskienhallintaprosessiin sisältyvät ohjeeseen. Tilinpäätökseen sisältyvän vuosittaisen sisäisen selonteon tueksi tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet tekevät vuosittain itsearviointin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta omalla vastuualueellaan. Ohjeeseen sisältyy arviointimalli itsearviointin suorittamista varten.

Vuoden 2020 osalta sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on toteutettu olemassa olevien ohjeistusten mukaisesti olennaisena osana päivittäistä toimintaa. Kukin keskus on myös arvioinut osaltaan riskit olemassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja vertailu edelliseen vuoteen

Raision kaupungin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP2020 1 000 €	TP2019 1 000 €	Muutos	Muutos%
Toimintatuotot	40 171	42 524	-2 353	-5,5
Myyntituotot	21 790	23 213	-1 423	-6,1
Maksutuotot	8 314	8 949	-635	-7,1
Tuet ja avustukset	2 330	2 754	-424	-15,4
Muut toimintatuotot	7 737	7 608	129	1,7
Toimintakulut	-170 240	-171 618	1 379	-0,8
Henkilöstökulut	-70 726	-71 250	524	-0,7
Palvelujen ostot	-78 161	-78 278	117	-0,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 500	-10 080	580	-5,8
Avustukset	-6 918	-7 097	179	-2,5
Muut toimintakulut	-4 935	-4 914	-21	0,4
Toimintakate	-130 069	-129 094	-974	0,8
Verotulot	103 343	99 100	4 243	4,3
Valtionosuudet	39 125	28 448	10 678	37,5
Rahoitustuotot ja -kulut	1 427	2 305	-879	-38,1
Korkotuotot	629	645	-16	-2,4
Muut rahoitustuotot	1 139	2 138	-999	-46,7
Korkokulut	-330	-465	135	-29,0
Muut rahoituskulut	-11	-12	2	-12,7
Vuosikate	13 826	759	13 068	1722,1
Poistot ja arvonalentumiset	-8 175	-8 053	-122	1,5
Satunnaiset erät	1 636	1 633	3	
Tilikauden tulos	7 288	-5 661	12 949	-228,7
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	0	0	0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 288	-5 661	12 949	-228,7

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2020	TP2019
Toimintatuotot/Toimintakulut,%	23,6	24,8
Vuosikate/Poistot,%	169,1	9,4
Vuosikate, €/asukas	566	32
Asukasmäärä	24 427	24 056

Toimintatuotot

Toimintatuotot toteutuivat 40,2 miljoonan euron suuruisina, eli ne pienenevät -2,4 miljoonaa euroa eli -5,5 prosenttia vuoden 2019 toimintatuottoihin verrattuna. Toimintatuotot kasvoivat edellisvuoteen nähden sivistyslautakunnan ja teknisen lautakunnan osalta. Muiden lautakuntien toimintatuottojen kehitys oli negatiivinen.

Konsernihallinnossa sähkön myyntituotot pienenevät 1,2 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2019. Laskua edellisvuoteen oli myös maanmyyntituloissa, noin 0,3 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveystalautakunnassa myyntituottoihin vaikutti merkittävimmin muiden terveydenhuollon maksujen pienentyminen suurelta osin koronan vaikutuksesta 0,3 miljoonaa euroa. Palkkatukea saatiin 0,1 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän ja muita tukia ja avustuksia valtiolta 0,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2019.

Sivistyslautakunnan myyntituottojen kasvuun merkittävimmin vaikutti kotikuntakorvausten kasvu, 0,1 miljoonaa euroa. Tuet ja avustukset kasvoivat valtiolta saatavien tukien ja avustusten kasvaessa 0,3 miljoonaa euroa. Maksutuottojen osalta laskua oli hoitopäivämaksuissa, 0,2 miljoonaa euroa sekä kurssimaksuissa 0,1 miljoonaa euroa. Maksutuottojen osalta koronan vaikutus näkyi selkeästi sivistyslautakunnan maksutuottojen osalta myös vapaa-aikalautakunnan maksutuotoissa. Pääsymaksutuotot pienenevät yli 0,2 miljoonaa euroa.

Ympäristölautakunnan toimintatuotot pienenevät 0,1 miljoonaa euroa pääasiassa rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksujen vähenemisen vuoksi. Teknisen lautakunnan myyntituotot toteutuivat 0,5 miljoonaa edellisvuotta paremmin. Alentuneita muita myyntituottoja kompensoi maankäyttö- ja kehittämiskorvausten 0,3 miljoonaa vuotta 2019 parempi toteuma, muiden rakennusten vuokrien kasvu 0,2 miljoonaa euroa sekä maa- ja vesialueiden vuokrien kasvu 0,2 miljoonaa euroa.

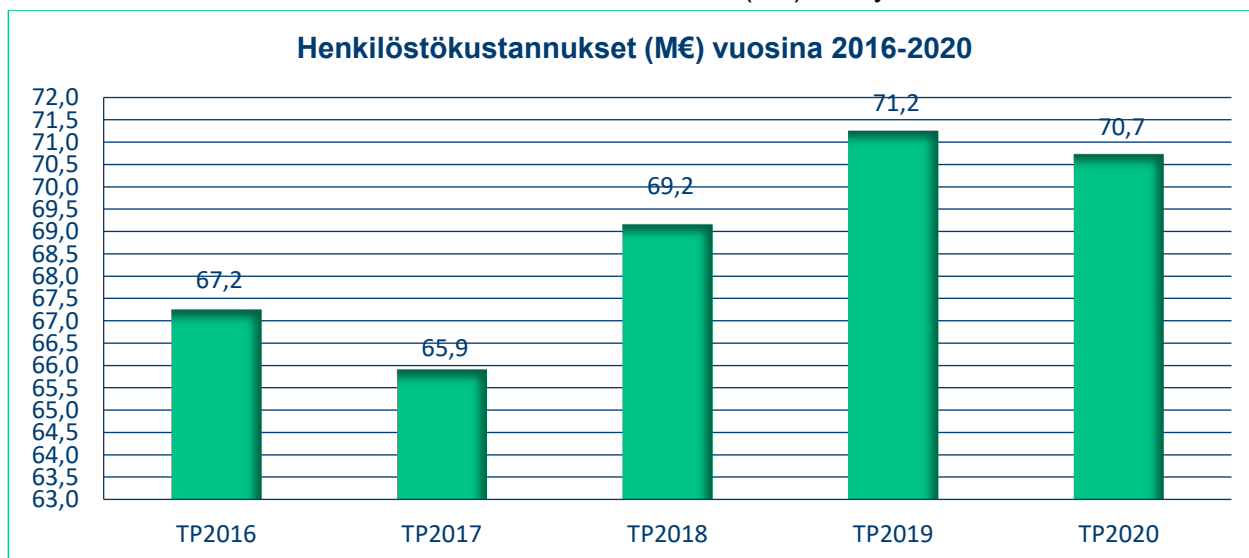
Toimintakulut

Toimintakulut olivat vuonna 2020 170,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut pienenevät 1,4 miljoonaa euroa, eli 0,8 prosenttia vuodesta 2019.

Kaupungin suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut ja palvelujen ostot. Kaupungin henkilöstökulut olivat vuonna 2020 70,7 miljoonaa euroa, eli 0,5 miljoonaa euroa ja 0,7 prosenttia edellisvuotta pienemmät. Myös palvelujen ostot vähenivät ollen vuonna 2020 78,2 miljoonaa euroa, eli 0,1 miljoonaa ja 0,1 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Henkilöstökuluihin vaikuttivat vuonna 2020 toteutetut henkilöstön lomautukset, koronasta aiheutuneet työn keskeytykset ja vakanssien täyttämättä jättämiset.

Henkilöstökustannukset

Oheisissa taulukoissa esitetään henkilöstökustannusten (M€) kehitys vuosilta 2016-2020.

Henkilöstökustannukset 1000 €	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020
Palkat ja palkkiot	51 203	51 508	54 750	56 506	56 119
Muutos%	-0,6 %	0,6 %	6,3 %	3,2 %	-0,7 %
Eläkekulut	12 608	11 837	12 373	12 731	12 384
Muut henkilösivukulut	3 438	2 569	2 040	2 013	2 223
Henkilöstökustannukset	67 249	65 914	69 162	71 250	70 726
Muutos%	-0,2 %	-2,0 %	4,9 %	3,0 %	-0,7 %

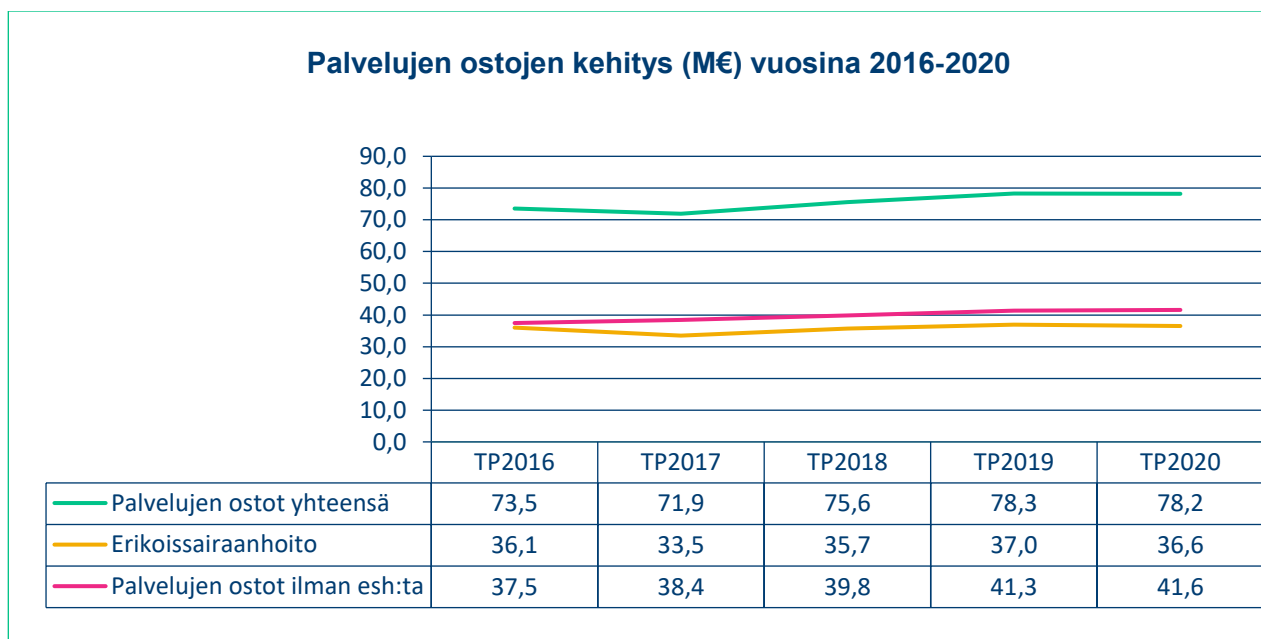
Vuoden 2020 käyttötalouden palkkakustannukset (palkat ja palkkiot, joista vähennetty henkilöstökorvaukset) olivat 56 118 529,97 euroa (vuonna 2019 56 506 033,13 euroa, vuonna 2018 54 749 659,72 euroa, vuonna 2017 51 507 769,49 euroa).

Vuonna 2020 voimaan tulleissa kunta-alan sopimuksissa suoritettiin 1.8.2020 yleiskorotukset. Kunnallisessa yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa tehtäväkohtaisia palkkoja tarkistettiin 1,22 prosenttia kuitenkin vähintään 26 euroa. Henkilökohtaisia lisiä tarkistettiin 1,22 prosenttia.

Lääkärisopimuksen osalta tarkistettiin sekä tehtäväkohtaisia palkkoja että henkilökohtaisia lisiä 1,65 prosenttia. Tuntipalkkaisten osalta perustuntipalkkoja tarkistettiin 1,22 prosenttia kuitenkin vähintään 12 senttiä tunnilta.

Henkilökohtaisia lisiä korotettiin 1 prosentti kuitenkin vähintään 1 sentillä.

Palvelujen ostot

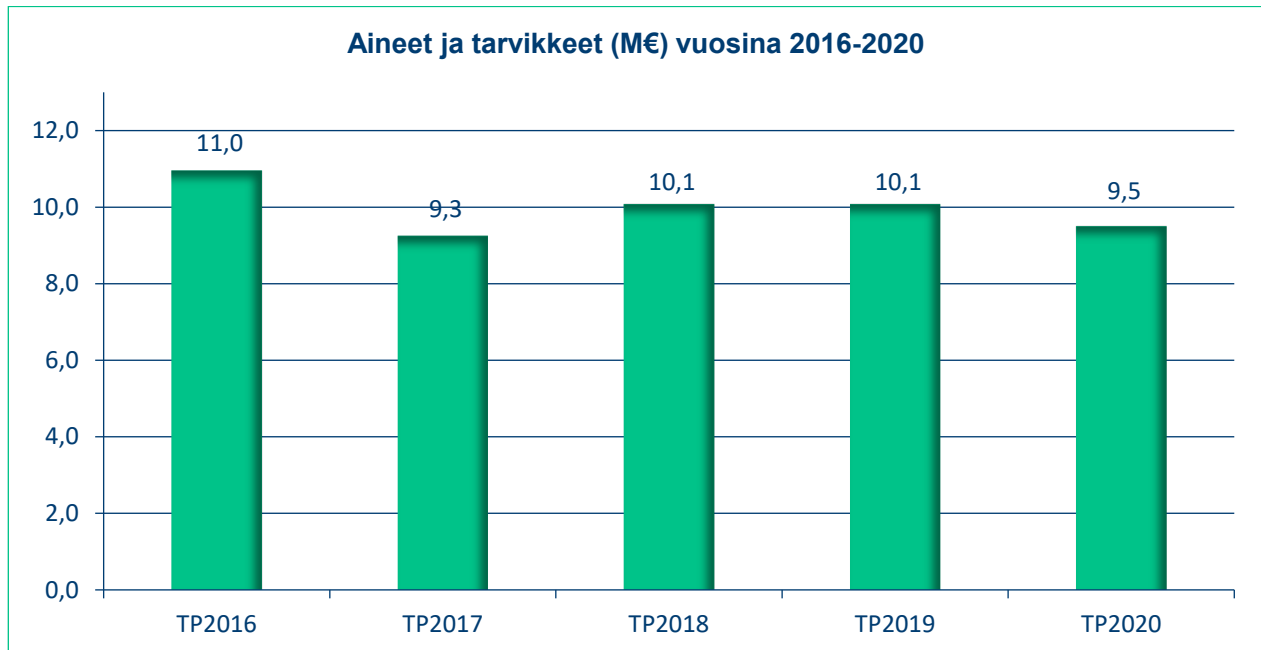

Raision kaupungin toimintakulujen suurin kululaji on palvelujen ostot. Palvelujen ostoihin sisältyy erikoissairaanhoidon kustannukset, joiden osuus on lähes puolet kaikista kaupungin palvelujen ostoista. Palvelujen ostot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 0,1 miljoonaa euroa eli 0,1 prosenttia. Sähkökaupan osuus palvelujen ostoista oli vuonna 2020 2,3 miljoonaa euroa, ja 0,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Kasvua palvelujen ostojen osalta oli sosiaali- ja terveystalokunnassa 0,1 miljoonaa euroa ja teknisessä talokunnassa 0,3 miljoonaa euroa.

Erikoissairaanhoidon käyttö pieneni 0,4 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Palvelujen ostojen kulujen kehitystä kuvaavasta taulukosta nähdään, että erikoissairaanhoidon kulut ovat pääosin kasvaneet vuotta 2017 lukuun ottamatta. Kustannusten alenemiseen vaikuttivat tuolloin hoitajaksojen ja läheteiden vähenevä määrä ja yhteispäivystyksen käytön vähentyminen. Vuonna 2018 erikoissairaanhoidon palveluostot kasvoivat 2,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2019

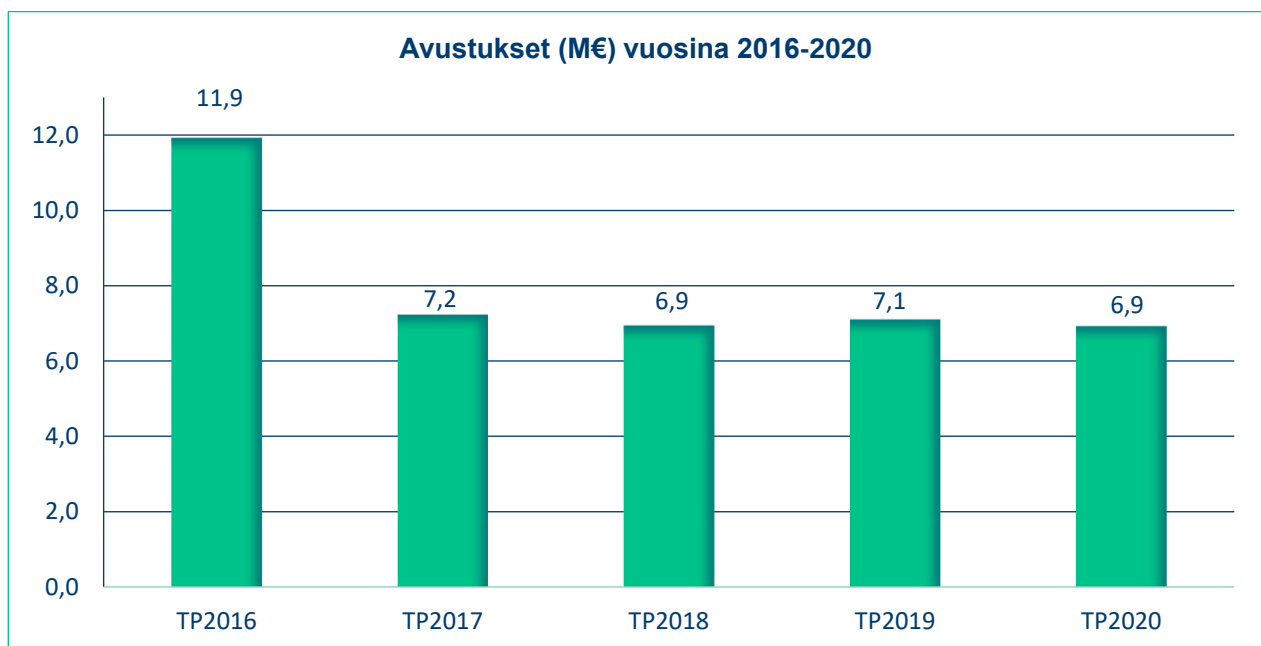
edelleen 1,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 erikoissairaanhoidon palveluostojen väheneminen selittyi koronapandemian takia toteutumatta jääneillä hoitotaksoilla, kun sairaanhoitopiiri joutui supistamaan ei-kiireellistä toimintaa ja varautumaan koronapotilaiden hoitoon. Raision hoitotaksot vähenivät 3,4 prosenttia, poliklinikkakäynnit vähenivät 0,3 prosenttia ja yhteispäivystyksen käynnit vähenivät 12,1 prosenttia edellisvuodesta. Sairaanhoitopiiriin palveluja käytti vuoden aikana 10 079 raisiolaista.

Aineet ja tarvikkeet

Aineita ja tarvikkeita koskevat kulut laskivat tilinpäätösvoonna 0,6 miljoonaa euroa ja 5,8 prosenttia edellisen vuoden tasosta ollen vuonna 2020 9,5 miljoonaa euroa. Kaupungin suurimpia aineisiin ja tarvikkeisiin kuuluvia ostoja ovat hoitotarvikkeet, sähkö, elintarvikkeet, lämmitys, kalusto ja muu materiaali. Aineiden ja tarvikkeiden markkinoilla tapahtuvat hinnanvaihtelut heijastuvat myös kaupungin kustannuksiin.

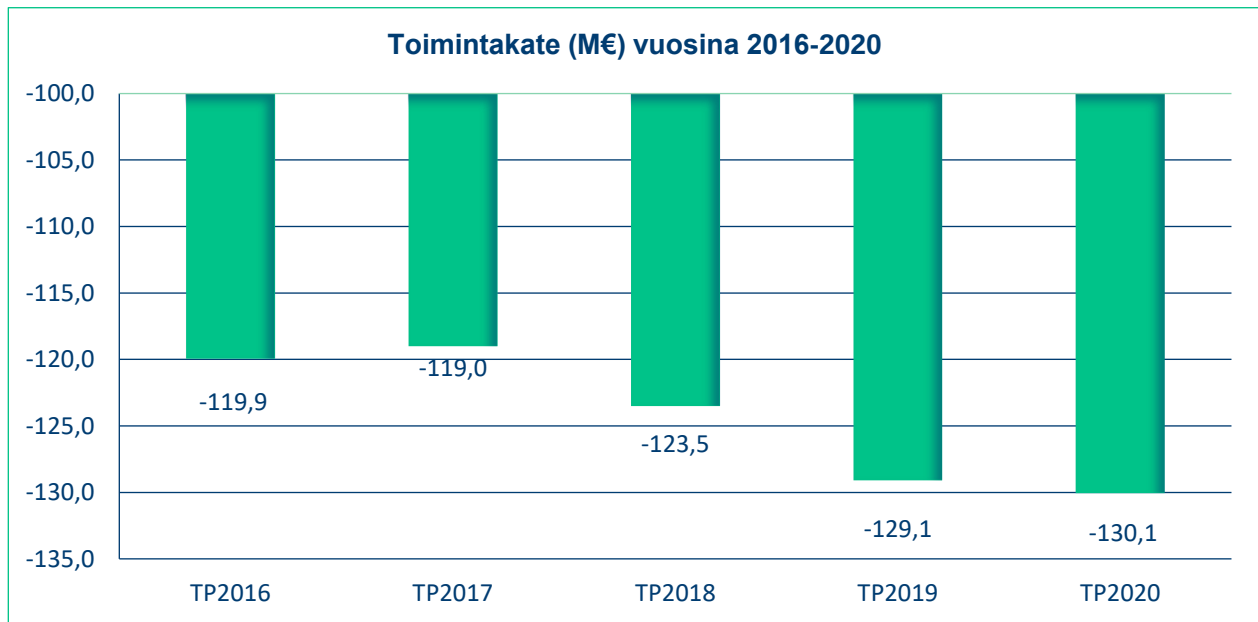
Avustukset

Avustukset toteutuivat 6,9 miljoonan euron suuruisena ollen 0,2 miljoonaa euroa ja 2,5 prosenttia vähemmän kuin edellisessä vuonna. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli 1,0 miljoonaa euroa, eli kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 0,1 miljoonaa euroa eli 11,8 prosenttia.

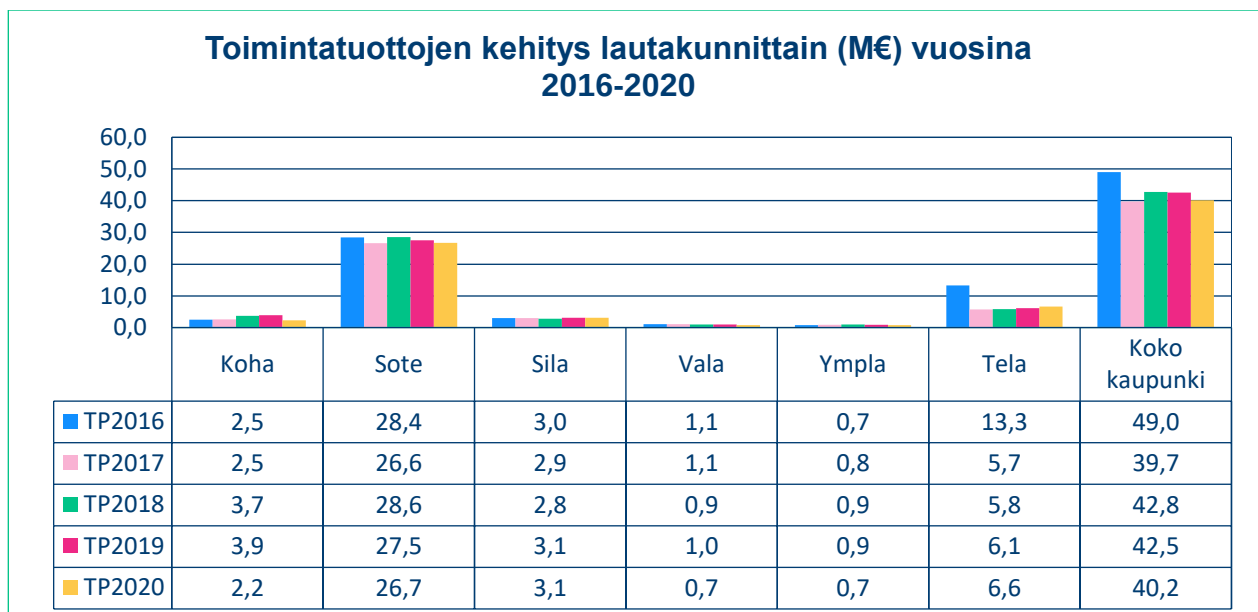
Toimintakate

Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintakuluista jää niistä vähennettyjen toimintatuottojen jälkeen katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli tilinpäätösvoitena -130,1 miljoonaa euroa. Toimintakate heikkeni 1,0 miljoonaa euroa eli 0,8 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Toimintatuotot kattoivat 23,6 prosenttia toimintakuluista. Tunnusluku heikkeni vuoteen 2019 verrattuna, vuonna tunnusluku oli 24,8 prosenttia.

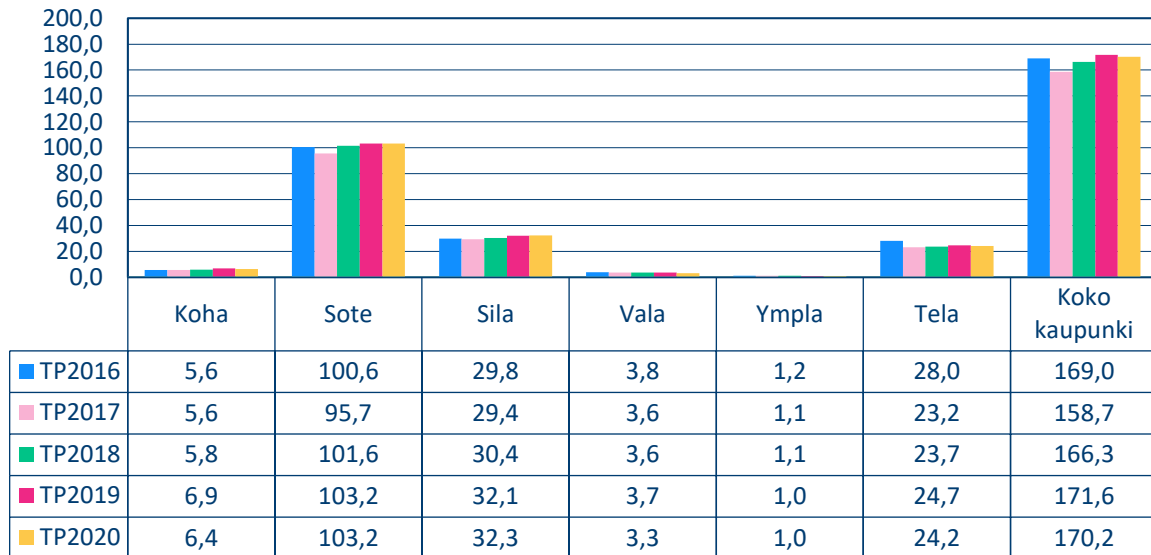
Lautakuntien ulkoiset toimintatuotot, -kulut ja toimintakate vuosina 2016- 2020

Kaupungin toimintatuotot pienenevät kokonaisuudessaan 2,4 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Lautakunnittainen tarkastelu osoittaa, että lautakuntien toimintatuotot pienenevät sivistyslautakuntaa ja teknistä lautakuntaa lukuun ottamatta. Konsernihallinnon toimintatuotot pienenevät 1,7 miljoonalla eurolla, sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintatuotot pienenevät 0,8 miljoonalla eurolla ja ympäristölautakunnan toimintatuotot pienenevät 0,2 miljoonalla eurolla.

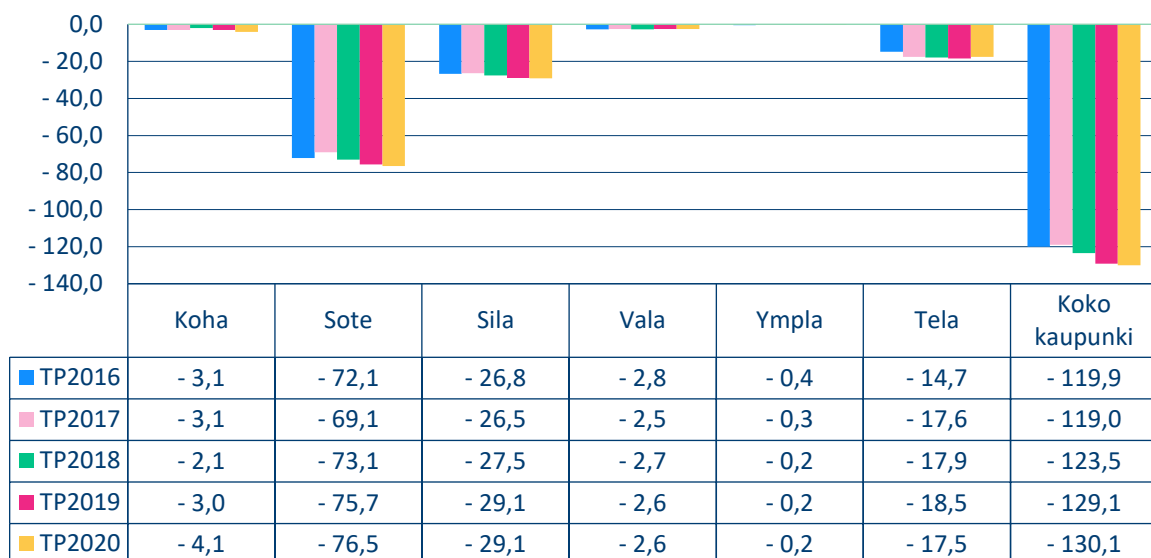
Kaupungin toimintakulut pienenivät 1,4 miljoonaa euroa. Toimintakulut laskivat kaikkien lautakuntien osalta lukuun ottamatta sivistyslautakuntaa. Henkilöstökulujen sekä aineiden ja tarvikkeiden osuus toimintakulujen pienenemisestä on huomattavin. Henkilöstökuluihin vähentävästi vaikuttivat vuoden 2020 kesällä suoritettut lomautukset, koronasta aiheutuneet työnkeskeytykset ja vakanssien täyttämättä jättämiset.

Toimintakulujen kehitys lautakunnittain (M€) vuosina 2016-2020

Toimintakate heikkeni muiden lautakuntien paitsi vapaa-aikalautakunnan ja teknisen lautakunnan osalta. Toimintatuottojen vähenemisen määrä oli suurempi kuin toimintakulujen paremman toteutumisen määrä, mikä vaikutti väistämättä toimintakatteen heikkenemiseen verrattuna edellisvuoteen.

Toimintakatteen kehitys lautakunnittain (M€) vuosina 2016-2020

Verotulot ja valtionosuudet

Vuonna 2020 verotuloja saatiin yhteensä 103,3 miljoonaa euroa. Verotulot olivat 4,2 miljoonaa euroa eli 4,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019.

Raision kaupungin tuloveroprosentti oli vuonna 2020 19,75 prosenttia eli sama kuin vuonna 2019. Kunnallisverotulot olivat 90,4 miljoonaa euroa, eli ne kasvoivat 4,5 miljoonaa euroa, 5,2 prosenttia edellisvuodesta. Kunnallisveron myönteiseen kehitykseen vaikutti muun muassa odotettua parempi palkkasumman kehitys. Kiinteistöverot laskivat 0,6 miljoonaa euroa ollen vuonna 2020 7,1 miljoonaa euroa. Kiinteistöveron osalta vuosi 2020 oli odotettua heikompi ns. verotuksen joustavan valmistumisen vuoksi. Verovuoden 2020 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta vuoden 2021 tammi-helmikuun aikana eräännyy noin 10 prosenttia. Yhteisöverot kasvoivat 0,4 miljoonaa euroa ollen vuonna 2020 5,8 miljoonaa euroa. Yhteisöveron kehitykseen vaikutti yhteisöveron jako-osuuden kymmenen prosenttiyksikön korotus. Yhteisöveron kuntien ryhmäosuuden noston osuus Raision osalta oli 1,2 miljoonaa euroa.

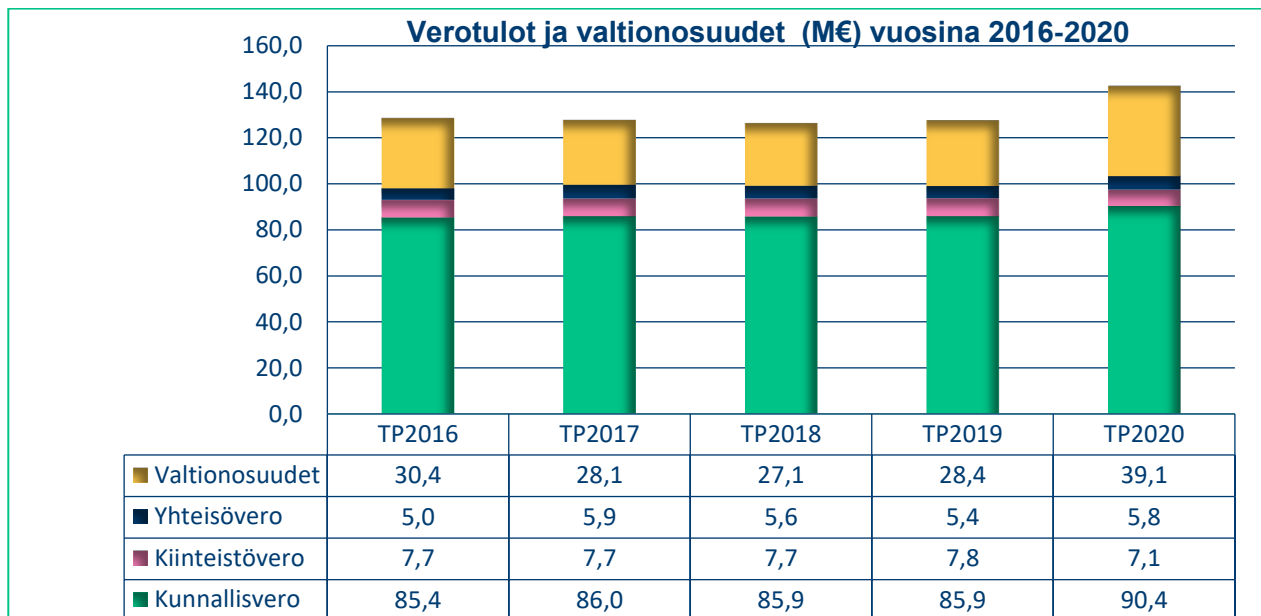
Valtionosuuksia saatiin vuonna 2020 39,1 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2019 10,7 miljoonaa euroa eli 37,5 prosenttia. Merkittävin syy valtionosuuksien huomattavaan kasvuun olivat valtion kunnille myöntämät koronatuet. Raision osuus kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kautta maksettavasta koronatuesta oli vuonna 2020 yhteensä noin 6,4 miljoonaa euroa ja verotulojen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 väliaikaisesti aiheutuvien verotulojen viivästymisen kompensaatista noin 0,5 miljoonaa.

Verotulot ja valtionosuudet (M€) vuosina 2019 ja 2020				
	TP2019	TP2020	Kasvu%	Muutos M€*
Kunnallisvero	85,9	90,4	5,2 %	4,5
Kiinteistövero	7,8	7,1	-8,3 %	-0,6
Yhteisövero	5,4	5,8	7,3 %	0,4
Verotulot	99,1	103,3	4,3 %	4,2
Valtionosuudet	28,4	39,1	37,5 %	10,7
Yhteensä	127,5	142,5	11,7 %	14,9

*Muutossarakkeen M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2020 ja TP2019 -luvuista.

Verotulot ja valtionosuudet ovat vaihdelleet vuosina 2016-2020 126,3 miljoonan euron (v. 2018) ja 142,5 miljoonan euron (v. 2020) välillä. Vuoden 2020 verotulot ja valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2019 11,7 prosenttia ja olivat yhteensä 142,5 miljoonaa euroa.

Verotulot ja valtionosuudet (M€) vuosina 2016-2020					
	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020
Kunnallisvero	85,4	86,0	85,9	85,9	90,4
Kiinteistövero	7,7	7,7	7,7	7,8	7,1
Yhteisövero	5,0	5,9	5,6	5,4	5,8
Verotulot	98,1	99,6	99,2	99,1	103,3
Valtionosuudet	30,4	28,1	27,1	28,4	39,1
Yhteensä	128,6	127,7	126,3	127,5	142,5

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut olivat vuonna 2020 1,4 miljoonaa euroa eli ne pienenevät nettona 0,9 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Pienenemisen selittää pääosin pienemmät osinkotuotot.

Vuosikate

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä vuosikate on 13,8 miljoonaa euroa. Vuosikate parani 13,1 miljoonaa euroa vuodesta 2019.

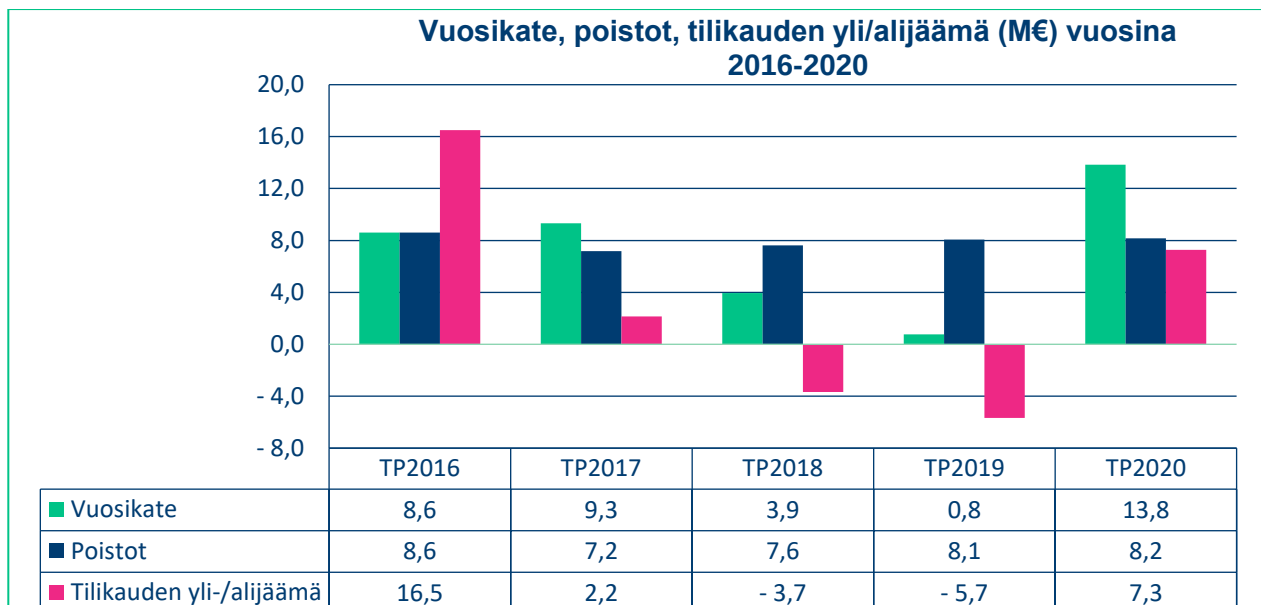
Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on vähintään siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Kun tulo-rahoituksen riittävyyttä mittaava tunnusluku on 100 prosenttia, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Kaupungin vuosikate oli vuonna 2020 169,1 prosenttia poistoista, joten talous on tällä mittarilla tasapainossa.

Tilikauden yli-/alijäämä

Raision kaupungin vuoden 2020 tilikausi muodostuu 7,3 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulokseen vaikuttivat olennaisesti valtion myöntämät koronatuot sekä parantuneet verotulot.

Edellisvuonna, vuonna 2019, alijäämä oli 5,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 tulos oli 3,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, vuoden 2017 tulos oli 2,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuoden 2016 tulos oli 16,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Taseen kertynyt ylijäämä aikaisemmilta vuosilta on 9,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 tilikauden positiivisella tuloksella taseen ylijäämäksi muodostuu 17,1 miljoonaa euroa eli 702 euroa per asukas (asukasluku 24 427).

1.3.2. Toiminnan rahoitus

Raision kaupungin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP2020 1 000 €	TP2019 1 000 €
Toiminnan rahavirta	12 954	1 196
Vuosikate	13 826	759
Satunnaiset erät	1 636	1 633
Tulorahoituksen korjauserät	-2 508	-1 196
Investointien rahavirta	-4 654	-7 980
Investointimenot	-9 312	-11 560
Rahoitusosuudet investointimenoihin	177	167
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 481	3 413
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 300	-6 784
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	2 700	0
Antolainasaamisten vähennys	2 700	0
Lainakannan muutokset	-6 435	2 099
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 335	-9 401
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 100	5 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	-145	4 444
Toim.antojen varojen ja po:n muutos	311	236
Vaihto-omaisuuden muutos	3	-8
Saamisten muutos	347	4 125
Korottomien velkojen muutos	-806	91
Rahoituksen rahavirta	-3 880	6 543
Rahavarojen muutos	4 420	-241
<i>Rahavarojen muutos</i>		
<i>Rahavarat 31.12.M€</i>	9 473	5 053
<i>Rahavarat 1.1. M€</i>	5 053	5 294

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2020	TP2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	38 169 763	26 132 403
Toiminnan ja investointien rahavirta, €	8 299 908	-6 784 166
Investointien tulorahoitus, %	151,4	6,7
Laskennallinen lainanhoitokate*	1,9	0,1
Lainanhoitokate	2,1	0,1
Rahavarat 31.12., €	9 472 980	5 052 622
Kassan riittävyys, pv	19	10
Asukasmäärä	24 427	24 056

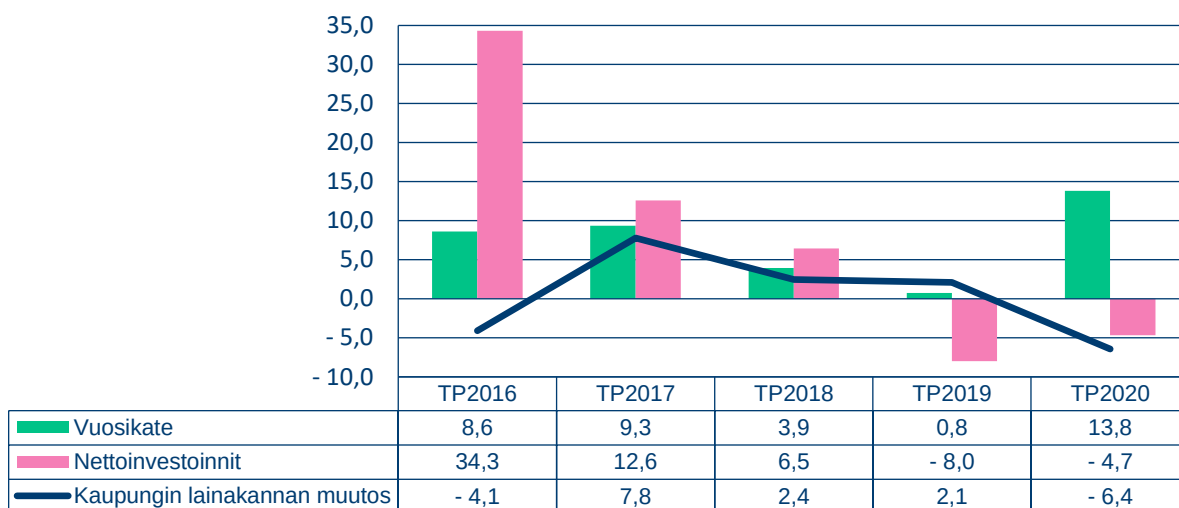
*) Laskennallinen lainanhoitokate=(vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate-tunnusluku on huono, kun se on alle 1.

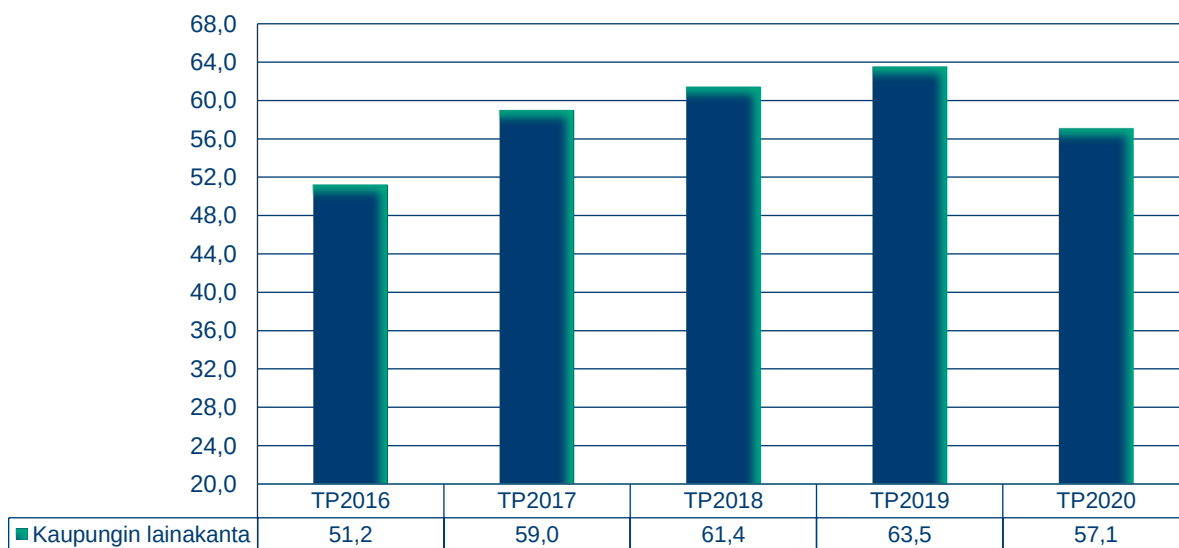
Investointien kokonaismenot tilinpäätösvuonna olivat 9,3 miljoonaa euroa ja nettomenot 4,7 miljoonaa euroa. Vuosikate kattoi nettoinvestoinnit.

Pitkäaikaisia lainoja lisättiin 13,7 miljoonalla eurolla ja lyhytaikaisia ja lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja vähennettiin 20,1 miljoonalla eurolla. Lainakanta väheni tilinpäätösvuoden aikana 63,5 miljoonasta eurosta 57,1 miljoonaan euroon eli 6,4 miljoonaa euroa. Lainakannan väheneminen oli koronavuonna mahdollista koronaturvien, kasvaneiden verotulojen, osakemyynistä saadun myyntivoiton ja antolainasaamisten vähenemisen sekä investointitasen ennakoitua pienemmän toteutumisen vuoksi. Lainakannan suunniteltua suuremman pienenemisen vuoksi taloussuunnitelmakauden lainamääräarviota päivitetään tarkoituksenmukaisesti. Vuoden 2020 kaupungista riippumattomien koronavaikutusten ja vuoden viimeisenä päivänä tapahtuneiden transaktioiden vuoksi taloussuunnitelmakauden rahoituslaskelma poikkeaa kaupungin talouden kannalta positiiviseen suuntaan aiemmin arvioidusta. Lainamäärä tulee nousemaan tulevina vuosina investointimäärän kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta.

Nettoinvestoinnit, vuosikate ja lainakannan muutos (M€) vuosina 2016-2020

Lainakanta (M€) vuosina 2016-2020

Rahoituslaskelman tunnusluvuissa positiivinen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 8,3 miljoonaa euroa positiivinen.

Tunnuslukuista toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta seuraa investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä, tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden aikana. Kumulatiivisen viiden vuoden rahavirran pitäisi olla positiivinen, jotta omarahoituksella olisi pystytty kattamaan investoinnit tällä aikavälillä. Tilinpäätöksen tunnusluku on positiivinen, 38,2 miljoonaa euroa ja se täyttää tilinpäätösvoonna omarahoitusvaatimuksen.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tilinpäätöksen investointien tulorahoitusprosentti 151,4 prosenttia osoittaa, että investoinnit on pystytty rahoittamaan tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Kaupungin laskennallinen lainanhoitokate tilinpäätösvoonna on 1,9, joten kaupungin lainanhoitokyky on lähellä hyvää tasoa, hyvän rajan ollessa 2.

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivässä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassan riittävyys oli 19 päivää.

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Raision kaupungin tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA 1000 €	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	155 275	158 987
Aineettomat hyödykkeet	657	646
Aineettomat oikeudet	208	166
Muut pitkävaik.menot	450	480
Aineelliset hyödykkeet	123 515	122 713
Maa- ja vesialueet	37 180	36 069
Rakennukset	50 541	48 994
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 688	34 108
Koneet ja kalusto	1 039	1 046
Muut aineelliset hyödykkeet	66	66
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	0	2 430
Sijoitukset	31 102	35 628
Osakkeet ja osuudet	25 813	27 639
Muut lainasaamiset	5 191	7 891
Muut saamiset	98	98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 700	2 835
Valtion toimeksiannot	3 534	2 737
Lahjoitusrahastojen varat	166	98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	46 449	42 378
Vaihto-omaisuus	148	151
Aineet ja tarvikkeet	148	151
Saamiset	36 828	37 174
Pitkäaikaiset saamiset	30 834	31 133
Lainasaamiset	30 823	31 133
Muut saamiset	11	0
Lyhytaikaiset saamiset	5 994	6 042
Myyntisaamiset	2 083	2 769
Lainasaamiset	1 720	1 654
Muut saamiset	1 127	1 298
Siirtosaamiset	1 063	320
Rahat ja pankkisaamiset	9 473	5 053
VASTAAVAA YHTEENSÄ	205 423	204 200

VASTATTAVAA 1000 €	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA	118 830	111 542
Peruspääoma	101 691	101 691
Edellisten tilikausien ylijäämä	9 850	15 512
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	7 288	-5 661
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2	2
Poistoero	2	2
PAKOLLISET VARAUKSET	1 257	1 257
Muut pakolliset varaukset	1 257	1 257
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 586	3 410
Valtion toimeksiannot	4 377	3 273
Lahjoitusrahastojen pääomat	209	137
VIERAS PÄÄOMA	80 749	87 990
Pitkäaikainen	36 162	29 164
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	32 933	25 934
Lainat muilta luotonantajilta	93	93
Saadut ennakot	113	113
Liittymismaksut ja muut velat	3 023	3 023
Lyhytaikainen	44 587	58 826
Joukkovelkakirjalainat	14 400	34 500
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	9 668	3 001
Saadut ennakot	597	703
Ostovelat	6 800	6 576
Muut velat	1 188	1 173
Siirtovelat	11 934	12 873
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	205 423	204 200

TASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste,%	58,0	54,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,8	51,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	17 138	9 850
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	702	409
Lainakanta 31.12., 1000 €	57 094	63 528
Lainakanta euroa/asukas	2 337	2 641
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	83 365	86 627
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	3 413	3 601
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	5 289	7 989
Asukasmäärä	24 427	24 056

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tilinpäätöksessä kaupungin omavaraisuusaste on 58,0 prosenttia. Omavaraisuusaste jää alle hyvän tavoitetason, mutta tunnusluku parani edellisestä vuodesta kaupungin velkamäärän alenemisen ja tilikauden ylijäämäisen tuloksen myötä.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Tunnusluku ei kuitenkaan saisi ylittää 50 prosenttia. Velkojen maksuun kerralla tarvittaisiin 43,8 prosenttia kaupungin käyttötuloista. Tunnusluku on parantunut verrattuna edelliseen vuoteen.

Kaupungin lainamäärä vuoden lopussa on 57,1 miljoonaa euroa. Lainojen määrä on vähentynyt 6,4 miljoonaa euroa vuoden takaisesta. Lainamäärän vähenemistä selittävät pääosin kaupungin saamat koronatuotot, verotulojen hyvä toteuma ja osakemyynnistä aiheutunut myyntivoitto sekä antolainasaamisten väheneminen. Investointitaso oli edellisvuotta pienempi. Tytäryhteisöille annetut lainat vähenivät 225 661 euroa. Tähän sisältyy Raision Vuokra-asunnot Oy:lle vuonna 2019 myönnetty ja vuonna 2020 annettu laina 1 344 360 euroa. Kokonaislainamäärä asukasta kohden on 2 337 euroa/asukas. Asukaskohtainen lainamäärä on 304 euroa pienempi kuin edellisenä vuonna.

Kaupungin lainat ja vuokravastuut olivat vuoden lopussa 83,4 miljoonaa euroa. Lainat ja vuokravastuut asukasta kohden olivat 3 413 euroa. Asukaskohtaiset lainat ja vuokravastuut vähenivät 188 eurolla vuoteen 2019 verrattuna.

Tase-erä edellisten tilikausien ylijäämä on 9,85 miljoonaa euroa. Siihen on siirretty vuonna 2004 oman pääoman liittymismaksurahasto 5,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 on tuloutettu pysyvien vastaavien myyntivoittoa Raision Vesi Oy:ltä 15,2 miljoonaa euroa ja muuta satunnaista tuottoa 1,3 miljoonaa euroa. Kaikki edellä kuvatut erät sisältyvät 9,85 miljoonan euron aiempien tilikausien ylijäämään. Jos kyseiset satunnaiset erät poistettaisiin, muodostuisi edellisten tilikausien alijäämäksi 12,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 tilinpäätöksen kertyneeksi ylijäämäksi muodostuu 17,1 miljoonaa euroa, 702 euroa per asukas.

1.5. Kokonaistulot ja menot

Raision kaupungin kokonaistulot ja -menot 2020

TULOT	€	%	MENOT	€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	40 171 154,24	10,3	Toimintakulut	170 239 846,08	44,2
Verotulot	103 343 220,88	26,5	- Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0
Valtionosuudet	39 125 402,00	10,0	Korkokulut	330 069,73	0,1
Korkotuotot	628 952,38	0,2	Muut rahoituskulut	10 890,30	0,0
Muut rahoitustuotot	1 138 556,61	0,3	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Satunnaiset tuotot	1 635 663,26	0,4	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien			- Pakollisten varausten lis. (-), väh. (+)	0,00	0,0
hyödykkeiden luovutusvoitot	-2 507 844,94	-0,6	- Pysyvien vastaavien		
Investoinnit			hyödykkeiden luovutustappiot	-82,54	0,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	176 750,14	0,0	Investoinnit		
Pysyvien vastaavien			Investointimenot	9 312 169,41	2,4
hyödykkeiden luovutustulot	4 480 946,17	1,1	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	2 700 000,00	0,7	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 334 655,34	1,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00	5,1	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	199 200 000,00	51,7
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	179 100 000,00	45,9	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,0	Kokonaismenot yhteensä	385 427 548,32	100,0
Kokonaistulot yhteensä	389 992 800,74	100,0			
Täsmäytys:					
Kokonaistulot	389 992 800,74		Rahavarojen muutos	4 420 358,27	
Kokonaismenot	385 427 548,32		Muut maksuvalmiuden muutokset	-144 894,15	
	4 565 252,42			4 565 252,42	

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1. Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt

	Numero KTP:ssä	Omistus- osuus %
Kuntayhtymät		
V-S Sairaanhoidopiirin ky	(70)	5,70449
V-S Erytishuoltopiirin ky	(71)	3,5150
Varsinais-Suomen liitto	(72)	5,42482
V-S Lastensuojelukuntayhtymä	(73)	20,68
Ky Rasion-Naantalin Vesilaitos	(74)	50,00
Rasion seudun koulutuskuntayhtymä	(75)	47,13
Tytäryhteisöt		
Rasion Vuokra-asunnot Oy	(40)	100,00
Eero Rantasen säätiö	(60)	60,00
Asunto Oy Kuulaharjat	(41)	100,00
KOY Kerttulan Jäähalli	(31)	50,00
Rasion Vesi Oy	(50)	100,00
Yhdistelty sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti:		
Osakkuusyhteisöt		
Asunto Oy Rasion Keonkatu 3	(42)	31,26

1.6.2. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Raisio jatkoi vuonna 2020 vahvan konserniohjauksen politiikkaa.

Kaupungin merkittävillä tytäryhteisöillä on käytössään konsernitili, jonka luottolimiitti on 1,8 miljoonaa euroa. Lisäksi tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa on läsnä konsernijohtoon kuuluvia henkilöitä. Kaupunginvaltuusto asettaa merkittäville tytäryhteisöille taloustavoitteet ohjauksen ja raportoinnin vahvistamiseksi.

Kaupunginhallitus ohjaa hallintosäännön ja konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjä toimintavuoden aikana. Kaupunginhallitus raportoi hallintosäännön mukaisesti tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Konsernijaosto vastaa tytäryhteisöjen ja muiden jäsenyhteisöjen toiminnan ja talouden seurannasta ja raportoi havainnoistaan tarvittaessa kaupunginhallitukselle.

Toteuma 2020:

Tavoitteet toteutuivat. Kaupunki antoi vuoden 2020 aikana konserniohjeita yhtiökokouksiin ja muihin asioihin liittyen. Tytäryhteisöjen toimitusjohtajien kanssa on lisätty entisestään keskustelua ja ajankohtaisia tapaamisia. Vahva konserniohjaus on tullut luontevaksi osaksi päätöksentekoa.

Tytäryhteisöille (Raision Vesi Oy, Raision Vuokra-asunnot Oy, Koy Kerttulan Jäähalli) yhteiset tavoitteet

Tytäryhteisöt raportoivat konsernijohdolle toiminnan ja talouden toteutumisesta puolivuositain. Toinen raportointi tapahtuu kesän tilanteen valmistuttua ja toinen tilinpäätöksen valmistuttua. Konsernijohto tulee pitää tietoisena kaikista olennaisista toimintaan ja talouteen vaikuttavista asioista.

Lisäksi yhteisöjen tulee pyrkiä ennalta estämään erilaisten riskien realisoituminen mm. toimivilla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöillä.

Yhtiöiden (tytär- ja osakkuusyhteisöt) edellytetään välittävän yhtiökokouskutsut kaupungin johdolle ja yhtiökokousedustajien edellytetään pyytämään konserniohje yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

Tytäryhteisöt eivät saa ottaa ulkopuolista rahoitusta ilman kaupungin lupaa. Konsernin kokonaisedun näkökulmasta pääsääntö on, että konserniyhtiöt ottavat sisäisen lainan kaupungilta ja kaupunki huolehtii ulkoisesta lainasalkusta.

Toteuma 2020:

Tavoitteet toteutuivat osittain. Konsernijohto on osallistunut kokouksissa talouskatsausten käsittelyyn. Konsernijaostossa on annettu keväällä 2020 katsaukset tytäryhteisöjen toimintaan ja talouteen 2019. Tytäryhteisöjen toimitusjohtajien kanssa on pidetty syksyllä 2020 kokoukset, joissa on tarkasteltu vuoden 2020 talouden ennustetta, lainatilannetta ja talousarviosuunnitelmia. Tytäryhteisöjen toimitusjohtajat ovat esitelleet yhtiöiden tavoitteita kaupunginhallituksessa marraskuussa 2020.

Kaupungin ja Asunto Oy Kuulaharjojen luottosopimuksen koron tarkistaminen käsiteltiin tammikuussa 2020. Raision Vuokra-asunnot Oy:n luottosopimus hyväksyttiin kaupunginhallituksessa helmikuussa 2020. Kaupungin ja Kiinteistö Oy Kerttulan jäähallin välisen luottosopimuksen koron tarkistaminen käsiteltiin kaupunginhallituksessa marraskuussa 2020. Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähallin lainanlyhennyksiä ja alustavaa tietoa vuoden 2021 tilanteesta käsiteltiin kaupunginhallituksessa joulukuussa 2020.

Muihin osakkuusyhtiöihin ja seudullisiin toimintoihin liittyviä tavoitteita

Muiden osakkuusyhteisöjen osalta kaupunginhallitus määrittää yksityiskohtaisemmat tavoitteet tarpeiden mukaisesti erillispäätöksin. Konsernijaosto seuraa osakkuusyhteisöjen toimintaa.

Yhtiökokousedustajien edellytetään välittävän yhtiökokoukset kaupungin johdolle ja pyytämään konserniohjeen yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

Toteuma 2020:

Tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet ja myös osakkuusyhtiöihin ja -yhteisöihin liittyvät keskeiset asiat on käsitelty kaupunginhallituksessa.

Raision Vesi Oy

Omistus: Raision kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Yhtiön toiminta-ajatuksena on vesihuoltoliiketoiminnan harjoittaminen. Yhtiö harjoittaa puhtaan talousveden jakelua asiakkailleen, jätevesien vastaanottamista ja johtamista käsittelyyn jätevedenpuhdistamolle, sekä vesijohto- ja viemäriverkostojen rakentamista ja ylläpitoa. Lisäksi yhtiön toimialaan kuuluvat vesihuoltoon liittyvät oheispalvelut.

Tavoitteet vuodelle 2020:

Talousveden sekä poisjohdettavan jäteveden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisvelvoitteet. Yhtiön toimintaa hoidetaan ja kehitetään pidemmän aikavälin tehokkuuden ja vesihuollon toimintavarmuuden näkökulmasta. Asiakkaille turvataan riittävä ja keskeytymätön vedenjakelu, jätevesiviemärinti järjestetään terveydelle tai ympäristölle haittaa aiheuttamatta sekä hulevesiverkosto pidetään toimintakunnossa.

Toteuma 2020:

Talousveden sekä poisjohdettavan veden laatu säilyi hyvänä ja täytti viranomaisvelvoitteet. Yhtiön toimintaa kehitettiin mm. verkoston ennakoivan kunnossapidon välineiden osalta. Tavoitteet toteutuivat kuluneella kaudella erinomaisesti.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Vesihuoltotoiminnan kehittämistä jatketaan. Nostetaan vesihuoltoyhtiön omaisuudenhallinnan tasoa kehittämällä kunnossapitojärjestelmää sekä jatketaan ydintoimintojen prosessikuvausten päivittämistä. Urakoinnin lisäkuluja pyritään hillitsemään mm. tarkempien lähtötietojen avulla, uusien projektinhallintatyökalujen käyttämisellä sekä valvonnan tehostamisella.

Toteuma 2020:

Uusia prosessikuvauksia laadittiin mm. asiakasliitosten sekä suunnittelun ja rakennuttamisen osalta. Urakoiden osalta ei kuluvana vuonna muodostunut muita kuin vesihuollon kannalta hyvinkin perusteltuja lisäkuluja. Buildie-järjestelmää on käytetty kaikissa urakoissa. Valvonnan kehittämistä tulee edelleen jatkaa.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Vesiyhtiö jatkaa vuonna 2020 oman toiminnan kehittämistä. Olennaisimmat tavoitteet vuodelle 2020 ovat viestintäsuunnitelman laatiminen, rakennusurakoiden tehokkaampi hallinta sekä erilaisten menettelytapojen selvittäminen hulevesikokonaisuuden kehittämisen osalta.

Vesiyhtiö on pystynyt hillitsemään kulujen kasvua tehostamalla palveluprosesseja, nostanut vesihuoltoyhtiön omaisuudenhallinnan tasoa kehittämällä kunnossapitojärjestelmää sekä kehittämällä kaukovalvontajärjestelmää. Vesiyhtiössä jatketaan vuonna 2020 myös sähköisten asiakasprosessien kehittämistä. Tavoitteena on kehittää elinkaarimallin mukaista pidemmän ajanjakson toiminnan suunnittelua kattaen koko toiminnan urakoinnista asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksien lisäämiseen.

Vesiyhtiö saa tuloja taksojen lisäksi liittymismaksuista, palveluhinnaston mukaisista tuloista sekä välitysmaksuista. Vuodelle 2020 esitetään palvelumaksujen hintojen tarkennusta ylöspäin n. 5 %:lla rakennuskustannusten yleisen nousun mukaisesti. Liittymismaksutaksat pysyvät ennallaan. Veden sekä jäteveden kuutioperusteiset hinnat alenevat.

Taksoja on pystytty tarkistamaan alaspäin huolimatta yleisestä kustannustason noususta, koska säästöjä on pystytty saavuttamaan muita toimintoja ja yhtiön kustannusrakennetta tehostamalla. Tulevaisuudessa yleisen kustannustason nousu tekee kuitenkin taksojen nykytasossa pitämisen haastavaksi.

Vesihuoltoverkostoa tulisi saneerata nykyistä enemmän. Hankkeet tehdään yhteistyössä kaupungin kanssa, jolloin saneerauskohteisiin vaikuttaa myös katujen kunto sekä myönnettävät määrärahat. Investointitaso vuodelle 2020 on 2,6 miljoonaa euroa. Vesiyhtiön investointiohjelmassa vuodelle 2020 on jo osittain varauduttu E18-investointiin suunnittelukulujen osalta. Taksoja tarkasteltaessa huomioon tulee ottaa myös investointien taso ja maksuvalmiuden turvaaminen.

Toteuma 2020:

Yhtiö on kehittänyt omaa toimintaansa jatkuvan parantamisen menetelmällä.

Rakennusurakoiden hallintaan keskityttiin, ja sitä kehitettiin edelleen mm. hyödyntämällä Buildie-järjestelmää sekä kehittämällä erilaisia toimintatapoja ja yhteistyötä teknisen keskuksen kanssa mm. palaverikäytännön osalta. Viestinnästä ei vielä toistaiseksi laadittu kirjallista suunnitelmaa, mutta yhtiö on ottanut mm. sosiaalisen median viestintäkeinoja käyttöön sekä parantanut kotisivujaan.

Talousveden sekä jäteveden kuutiotaksat laskivat vuodelle 2020, mutta yhtiö onnistui tästä huolimatta liikevaihdon sekä kulujen hallinnan näkökulmasta hyvin. Suurin epävarmuustekijä yhtiön liikevaihdon osalta on liittymismaksut, joiden määrä riippuu kulloisestakin rakentamisen suhdanteesta sekä siitä, minkä kokoisia rakennuksia kaupunkiin kulloinkin rakennetaan. Vuonna 2020 liittymismaksujen osuus oli n. 0,9 miljoonaa euroa.

Yhtiö huomioi investoinneissaan suunnittelukustannusten osalta E18-hankkeeseen liittyvät putkisiirrot, joiden yleissuunnittelu käynnistettiin.

Laadulliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TP2020
Jakeluun toimitettavan talousveden poikkeamat laatuvaatimuksissa	0	0	0
Jakeluun toimitettavan talousveden poikkeamat laatusuosituksissa	0	0	0
Vedenjakelun keskeytys (min)	0,6	alle 15	0,8
Toiminnalliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TP2020
Puhtaan veden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ sis. alv.)	2,75	2,79	2,79
Jäteveden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ sis. alv.)	2,53	2,54	2,54
Laskuttamaton puhdas vesi (% - hävikki)	9,4 %	< 10	8,0 %
Laskuttamaton jätevesi (% - vuotovesi)	44,2 %	< 40	43,2 %
Jätevesipumppaamoiden ylivuodot, m ³	3 802	< 1000	162
Henkilöstömäärä 31.12.	10	12	11
Liittymähinnat (OKT):			
vesi (€/m ³ sis. alv)	4 960	4 960	4 960
jätevesi (€/m ³ sis. alv)	6 200	6 200	6200
hulevesi (€/m ³ sis. alv)	1 240	1 240	1240
Taloudelliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto (M€)	7,9	8,3	8,4
Liikevoitto (M€)	1,2	0,5	1,5
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiiroja ja veroja (M€)	0,7	1,0	1,0
Nettoinvestoinnit (M€)	1,9	2,6	1,8
Korkotulot kaupungille (M€)	0,5	0,5	0,5
Vakavaraisuus	TP2019	TA2020	TP2020
Velan määrä (M€)	30,6	30,6	29,4
lainat rahoituslaitoksilta			
lainat kaupungilta	30,6	30,6	29,4
Omavaraisuusaste, %	9,0	> 6,6	10,9
Nettovelkaantumisaste, %	768	< 1 075	634

Raision Vuokra-asunnot Oy

Omistus: Raision kaupunki 100 %

(RaVu omistaa As Oy Kuulaharjat Oy 100 % ja n. 32 % As Oy Raision Keonkatu 3:n kiinteistön osakekannasta sekä 5,6 % As Oy Raision Sellon osakekannasta)

Toiminta-ajatus:

Raision Vuokra-asunnot Oy tarjoaa monipuolisia ja laadukkaita asumisvaihtoehtoja Raisiossa.

Tavoitteet vuodelle 2020:

Asuntojen käyttöaste pysyy hyvänä tai paranee. Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen. Selvitys mahdollisesta uudiskohteesta Alhaistentielle valmistuu (Kh 3.6.2019 § 221). Vuokrien taso, vuosittain tehtävän asuintalovaruksen suuruus sekä vuosittaisten peruskorjausten laajuus selvitetään osana pidemmän aikavälin tavoitteita. Käynnistetään selvitys As Oy Kuulaharjojen fuusioimiseksi emoyhtiöön.

Yhtiön tulee tehdä suunnitelma kannattamattomien ja/tai huonon täyttöasteen kohteiden luopumisesta ja/tai muuttamisesta.

Toteuma 2020:

Asuntojen käyttöaste putosi monen asian summana: pandemia vaikutti telakan työvoiman liikkuvuuteen, jolloin yritysten vuokraamien asuntojen määrä putosi. Kaupungin sosiaalitoimen tukiasuntojen määrä pudonnut noin 35 kappaleella, suunnitelman mukaisesti. Pandemia-tilanteessa asuntojen hakijoiden määrä on vähentynyt jonkin verran. Toisaalta hakijoiden joukossa on sellaisia hakijoita, joiden kohdalla ARA-lain vaatimat ehdot eivät täyty: ei saa olla vuokraan liittyvää velkaa ja/tai häiriöhistorian tulisi olla sellainen, että hakija voidaan turvallisesti asuttaa tavalliseen kerrostaloon mm. lapsiperheiden joukkoon.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Kehittämistoimia ovat yleiset asumisen laatuun tähtäävät parannukset, energiatehokkuus ja peruskorjausvelan vähentäminen. Erityisesti hallitus korosti viestissään, että erilaisiin ympäristöstävällisiin tekoihin kannustetaan ryhtymään.

Kirjokallion alueen matalaenergiahanke valmistui vuonna 2019. Odotamme siitä positiivisia tuloksia vuoden 2020 energian perusmaksuissa sekä lämmitysenergiakulujen laskuna. Kirjokallion alueen peruskorjaustoimet jatkuvat.

Kiinteistöhuollon ja siivouksen laadunparannusohjelmaa jatketaan. Saatu palaute on ollut positiivista.

Asuntovuokrauksessa tehdyt parannukset: toimiston typistetyt aukioloajat ovat tuottaneet tulosta vuoden 2019 aikana ja antaneet työrauhaa asuntosihteerille, asukasvalintaa on täten pystytty tehostamaan, mikä on näkynyt tyhjäkäytön pienenemisenä. Tätä tapaa jatketaan. Kannattamattomissa / huonon täyttöasteen kohteissa on pystytty tekemään aiempaa tehokkaampaa asuntovuokrausta, ja tätä tullaan myös jatkamaan vuoden 2020 aikana.

Kiinteistömassan kaikkia tasauskeinoja ei olla päästy käyttämään, koska osa kohteista on ARA-rajoituksien alaisia kohteita: osa rajoituksista vapaita ja osa omina asunto-osakeyhtiöinä. Keinoja kiinteistökannan aktiiviseen kehittämiseen tullaan etsimään, ja yhtenä keinona on As Oy Raision Kuulaharjojen fuusioituminen RaVu:n kiinteistömassaan vuoden 2020 aikana.

Asumishäiriöihin on systemaattisesti puututtu ja tullaan jatkossakin puuttumaan. RaVu:n asuntovuokrauksen ja isännöinnin prosessikehitystä jatketaan vuoden 2020 aikana. Yhteistyötä Raision sosiaalitoimen kanssa jatketaan säännöllisin palaveroin. Informaationkulun ja asumisen prosessin kehittämistä jatketaan.

Toteuma 2020:

Korjaustoimiin lähdettiin toivotun mukaisesti ja tästä syystä asuintalovarausta tuloksentasauskeinona voitiin käyttää lähes miljoonalla eurolla vähemmän. Panostettiin oikeisiin korjauksiin, energiansäästötoimenpiteisiin ja julkisivuhankkeisiin. Muuttokorjauksiin panostettiin myös.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Osallistutaan Petäsmäen Kirjokallion alueella toteutettavaan matalaenergiahankeeseen: tämän säästövaikutukset ovat nähtävissä vasta vuoden 2020 puolella toteutuneissa kuluissa, talousarvio on kuitenkin laadittu vanhojen kulujen mukaan tietoisesti.

Toimintavuoden aikana jatketaan suunnittelua myös suuremman asuntokohteen toteuttamiseksi, mutta todennäköisesti hankkeeseen liittyvät kulut tulevat vasta vuodelle 2021.

Toteuma 2020:

Matalaenergiahanke saatiin valmiiksi. As Oy Raision Sellon osakkeet lunastettiin omaksi vuoden 2020 syksyllä. Alhaistentien rakennusprojektin rakennuttajakonsultin tarjouspyyntö saatiin lähtemään vuoden 2020 lopulla ja valinta tehtiin vuoden 2021 alkupuolella.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TP2020
Käyttöaste, %	93,8	92	87,38
Vaihtuvuus, %	26,2	25	28
Keskivuokra / m ²	11,7	11,7	11,7
Kaupungin vuokraamat tukiasunnot	62	70	45
Taloudelliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto (M€)	6,4	6,4	6,17
Liikevoitto (M€)	1,26	0,9	0,22
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (M€)	1,0	0,62	-0,0036
Nettoinvestoinnit (M€)	0,37	0,30	0,37
Korkotulot kaupungille (M€)	0,04	0,04	0,04
Vakavaraisuus	TP2019	TA2020	TP2020
Velan määrä (M€)	12,7	11,45	12,75
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	7,2	6,4	6,25
<i>lainat kaupungilta</i>	5,5	5,1	6,5
Omavaraisuusaste, %	43,04	46,9	43,00
Nettovelkaantumisaste, %	119,0	112,0	119,0

Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli

Omistus: Raision kaupunki 50 %, Raision Nuorisokiekko ry (RNK) 33 %, Turun Riennon Taitoluistelu (TRT) 17 %

Toiminta-ajatus:

Jäähalliyhtiö tuottaa jäähallipalveluja ylläpitämällä kahta jäähallia Kerttulan Liikuntakeskuksessa.

Tavoitteet vuodelle 2020:

Jäähalliyhtiö luo edellytykset jääurheilun harrastamiselle Raisiossa. Yhtiö tuottaa palveluita jääurheiluseuroille, koululaisille ja muille käyttäjille edullisesti. Yhtiö päättää pidemmän ajan hallinnollisista järjestelyistä.

Toteuma 2020:

Yhtiön toiminta sujui lähes normaalisti maaliskuun puoleenväliin asti. Kevään 2020 aikana jäähallien toiminta jouduttiin sulkemaan kokonaan korona-epidemian vuoksi noin 10 viikon ajaksi. Loppuvuoden ajalle minimoitiin hallien kulurakennetta ja pyrittiin toteuttamaan vain toiminnan kannalta aivan välttämättömimmät korjaukset.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Vuoden 2020 aikana käydään kiinteistöyhtiön osakkaiden kanssa yhtiön tulevaisuutta koskevat neuvottelut ja näiden pohjalta yhtiölle tehdään suunnitelma pitkän aikavälin toiminnallisista ja taloudellisista edellytyksistä sekä tulevien vuosien investoinneista.

Toteuma 2020:

Yhtiön hallitus joutui vuoden 2020 aikana keskittämään huomionsa yhtiön toiminnan sopeuttamiseen vuoden aikana vaihdelleeseen Korona-epidemia tilanteeseen. Yhtiön pitkän aikavälin suunnitelmien luominen siirrettiin toteutettavaksi myöhempänä ajankohtana.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Jäähallin tekniikan uusimisen suunnittelu aloitetaan vuoden 2020 aikana. Vuosien 2018 ja 2019 aikana on tullut muutamia merkittäviä käyttökatkoksia johtuen kylmälaitteiden tekniikan rikkoontumisesta.

Jäähallin toiminnan organisointia joudutaan muuttamaan yhdessä yhtiön osakkaina olevien seurojen kanssa. Osakassopimukset päivitetään vuoden 2020 aikana.

Jäähallin käyttöastetta pyritään jatkossa nostamaan, ja tavoitteena on pitää jäähallin käyttöaste tulevaisuudessa yli 70 %:n tasolla.

Toteuma 2020:

Jäähallien tekniikan ja tilojen pitkän aikavälin suunnittelu aloitetaan, kun nykyinen epidemia tilanne helpottaa ja yhtiön toiminnan voidaan olettaa palautuvan epidemiaa edeltävälle tasolle. Yhtiön osakassopimusten päivittäminen ja toiminnan mahdollista uudelleen organisointia jatketaan kuluvan vuoden aikana.

Jäähallin käyttöaste ja tulot putosivat vuoden 2020 aikana yleisesti noin 30 % normaalivuoteen verrattuna.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TP2020
Käyttäjämäärä / vuosi	93 215	115 000	75 000*
Jääajan myynti, käyttöaste %	55,7	70,0	42,07**
Taloudelliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TP2020
Liikevaihto (M€)	0,5	0,4	0,38
Liikevoitto (M€)	0,1	0,1	0,13
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiiroja ja veroja (M€)	0,1	0,1	0,04
Nettoinvestoinnit (M€)	0,02	0,01	0,01
Korkotulot kaupungille (M€)	0,013	0,013	0,013
Vakavaraisuus	TP2019	TA2020	TP2020
Velan määrä (M€)	1,68	1,61	1,61
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>			
<i>lainat kaupungilta</i>	1,68	1,61	1,61
Omavaraisuusaste, %	25,3	> 14,5	25
Nettovelkaantumisaste, %	313	< 520	300

*Käyttäjämäärät lasketaan käytettyjen vuorojen määrällä ja yhden vuoron käyttäjämääräksi on arvioitu noin 25 hlöä / vuoro. Tällä logiikalla vuoden 2020 käyttäjämäärä olisi 102 492. Mutta, koska koronarajoitukset ovat rajanneet käyttäjämääriä aika ajoin alle 20-vuotiaiden osalta, välillä on sovellettu laskentaa 10-hengen mukaan. Käyttäjämäärään ei voida soveltaa samaa laskukaavaa kuin ns. normaalina kautena.

**Käyttöasteeseen ei yleensä lasketa mukaan ns. 0-kuukausia eli huoltokatko ja joulutauko jätetään pois keskiarvosta. Mutta tässä tapauksessa 10 viikon koronatauko keväällä 2020 on laskettu mukaan, jotta arvo olisi vertailukelpoinen muihin vuosiin.

1.6.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan mukaiset vastuut on määritetty hallintosäännössä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Raision kaupungin uuden konserniohjeen 10.12.2018 § 164.

Konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Konserniohjeen ja hallintosäännön mukaisesti kaupungin toimielinten toimivallanjako on seuraava:

Kaupungin toimielinten toimivallanjako

Konsernijohto

Kuntalaki 48 §:

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Raision kaupungin hallintosäännön määräykset

Valtuusto

Valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista ja hyväksyy Raision kaupungin konserniohjeen.

Kaupunginhallitus

1. nimeää edustajat yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin. Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää toimivaltansa tämän kohdan osalta muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.
2. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa, jollei tästä hallintosäännöstä muuta johdu,
3. vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä ja kaupungin edunvalvonnasta muissa jäsenyhteisöissä, joista kaupunki omistaa osuuden,
4. antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

1. vastaa tytäryhteisöjen ja muiden jäsenyhteisöjen toiminnan ja talouden seurannasta ja raportoi havainnoistaan tarvittaessa kaupunginhallitukselle,
2. määrää kaupungin edustajille tytär- ja muissa jäsenyhteisöissä virkamiesyhteyshenkilön.

Lautakunta

Lautakunta seuraa omalla toimialallaan merkittävien tytär- ja muiden jäsenyhteisöjen taloutta ja toimintaa ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle, konsernijaostolle tai kaupunginjohtajalle.

Kaupunginjohtaja

1. johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin konsernipolitiikkaa,
2. seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle tai konsernijaostolle,
3. voi antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa, mikäli kaupunginhallitus ei ole ennakkokantaa antanut.

Konserniohjaus 2020

Kaupunginhallitus ja kaupunginhallituksen konsernijaosto ovat käsitelleet toimintavuoden aikana konserniyhteisöjen sekä osakkuus- ja jäsenyhteisöjen tilinpäätöksiä sekä muita yhtiöiden yhtiökokouksille esittämiä asioita. Lisäksi kaupunginhallitus on antanut omille tytäryhteisöilleen erillisiä konserniohjeita ja osakkuusyhteisöjen edustajille ohjeita. Konsernijohtoon kuuluvia on osallistunut konserniyhtiöiden hallituksen kokouksiin säännöllisesti. Vahvasta konserniohjauksesta on tullut luonteva toimintapa osaksi päätöksentekoa. Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena konsernipolitiikkaa sekä seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto on käsitellyt konserniyhteisöjä sekä muita yhteisöjä koskevat katsaukset yhteisöjen tilinpäätöksessä raportoitaviin asioihin seuraavasti:

20.4.2020 § 75 Katsaus Raision Vuokra-asunnot Oy:n toimintaan ja talouteen 2019

20.4.2020 § 76 Katsaus Eero Rantasen säätiön toimintaan ja talouteen 2019

4.5.2020 § 88 Katsaus Raision Vesi Oy:n toimintaan ja talouteen 2019

1.6.2020 § 102 Katsaus Kiinteistö Oy Raision Jäähallin toimintaan ja talouteen

1.6.2020 § 103 Katsaus Raision Tenniskeskus Oy:n toimintaan ja talouteen

15.6.2020 § 125 Katsaus Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin toimintaan ja talouteen

10.8.2020 § 131 Katsaus Turun Seudun Vesi Oy:n toimintaan ja talouteen

Kaupunginhallitus on käsitellyt ja antanut konserniohjeita ja ohjeita yhtiökokouksiin seuraavasti:

2.3.2020 § 59 Raision Vesi Oy:n tilinpäätös

Kaupunginhallitus merkitsi yhtiökokoukselle esitetyn tilinpäätöksen tiedoksi ja totesi, ettei tilinpäätöksen osalta ole tarvetta erilliselle konserniohjeelle.

2.3.2020 § 58 Raision Vuokra-asunnot Oy:n tilinpäätös

Kaupunginhallitus merkitsi yhtiökokoukselle esitetyn tilinpäätöksen tiedoksi ja totesi, ettei tilinpäätöksen osalta ole tarvetta erilliselle konserniohjeelle.

30.3.2020 § 95 Raision kaupungin konserni- ja jäsenyhteisöjen yhtiökokoukset

- Turun Seudun Energiantuotanto Oy
- Lounais-Suomen Jätehuolto Oy
- Turun Seudun Puhdistamo Oy
- Raision Vesi Oy

Kaupunginhallitus päätti, että hallitusten yhtiökokouksille esittämät asiat eivät edellytä erillistä konserniohjetta.

20.4.2020 § 114 Raision kaupungin konserni- ja jäsenyhteisöjen yhtiökokoukset

- Kuntayhtymä Raision-Naantalin Vesilaitos
- Turun Seudun Vesi Oy
- Oy Vasso Ab
- Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry
- Sarastia Oy
- Kuntien Tiera Oy
- 2M-IT Oy
- Kerttulan Tenniskeskus Oy

Kaupunginhallitus päätti, että hallitusten yhtiökokouksille esittämät asiat eivät edellytä erillistä konserniohjetta.

4.5.2020 § 129 Raision kaupungin konserni- ja jäsenyhteisöjen yhtiökokoukset

- Turku Science Park Oy
- Turun Seudun Kehitys Oy
- Turun Seudun Kaukolämpö Oy

Kaupunginhallitus päätti, että hallitusten yhtiökokouksille esittämät asiat eivät edellytä erillistä konserniohjetta.

15.6.2020 § 197 Raision kaupungin konserni- ja jäsenyhteisöjen yhtiökokoukset

- Kiinteistö Oy Kerttulan jäähalli
- Raision Vuokra-asunnot Oy

Kaupunginhallitus päätti, että hallitusten yhtiökokouksille esittämät asiat eivät edellytä erillistä konserniohjetta.

14.9.2020 § 266 Turun Seudun Vesi Oy:n ylimääräinen yhtiökokous

2.11.2020 § 328 Raision kaupungin konserni- ja jäsenyhteisöjen yhtiökokoukset

- Turun Seudun Vesi Oy

Kaupunginhallitus päätti, että hallitusten yhtiökokouksille esittämät asiat eivät edellytä erillistä konserniohjetta.

23.11.2020 § 338 Raision kaupungin konserni- ja jäsenyhteisöjen yhtiökokoukset

- Raision Vesi Oy
- Turun seudun puhdistamo Oy

Kaupunginhallitus päätti, että hallitusten yhtiökokouksille esittämät asiat eivät edellytä erillistä konserniohjetta.

30.11.2020 § 358 Raision kaupungin konserni- ja jäsenyhteisöjen yhtiökokoukset

- Lounais-Suomen Jätehuolto Oy

Kaupunginhallitus päätti, että hallitusten yhtiökokouksille esittämät asiat eivät edellytä erillistä konserniohjetta.

Kaupunginhallitus on käsitellyt tytäryhteisöihin liittyviä muita asioita seuraavasti:

20.1.2020 § 12 Kaupungin ja Asunto Oy Kuulaharjojen välisen luottosopimuksen koron tarkistaminen

Kaupunginhallitus päätti, ettei liitteenä olleen luottosopimuksen korkoon tehdä muutoksia ensimmäisellä koron tarkistuskerralla. Seuraava koron tarkistus tehdään kolmen vuoden kuluttua.

10.2.2020 § 45 Raision Vuokra-asunnot Oy:n luottosopimuksen hyväksyminen

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä liitteenä olleen luottosopimuksen.

4.5.2020 § 130 Raision Vesi Oy:n taloushallintopalvelut

Kaupunginhallitus päätti, että yhtiö voi hankkia talous- ja palkanlaskentapalvelut emokaupungin ulkopuolelta. Toimitusjohtaja Anders Öström oli paikalla kokouksessa.

23.11.2020 § § 339 Vuoden 2021 talousarvio ja taloussuunnitelma 2022-2023

Kaupunginhallitus hyväksyi omalta osaltaan vuoden 2021 talousarvioehdotuksen edellä mainituin muutoksin ja täydennyksin ja päätti ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy ohessa olevan talousarvion vuodelle 2021 ja taloussuunnitelman vuosille 2022–2023. Toimitusjohtaja Anders Öström esitteli kokouksessa Raision Vesi Oy:n tavoitteita ja toimitusjohtaja Annika Aura esitteli Raision Vuokra-asunnot Oy:n sekä Kiinteistö Oy Kerttulan jäähallin tavoitteita.

30.11.2020 § 357 Kaupungin ja Kiinteistö Oy Kerttulan jäähallin välisen luottosopimuksen koron tarkistaminen

Kaupunginhallitus päätti, ettei liitteenä olleen luottosopimuksen korkoon tehdä muutoksia ensimmäisellä koron tarkistuskerralla. Seuraava koron tarkistus tehdään kolmen vuoden kuluttua.

14.12.2020 § 383 Raision kaupungin ja Raision Vesi Oy:n palvelusopimus

Kaupunginhallitus hyväksyi Raision kaupungin ja Raision Vesi Oy:n palvelusopimuksen. Sopimus tulee voimaan 1.1.2021 alkaen.

14.12.2020 § 384 Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähallin lainanlyhennykset 2020 ja alustavaa tietoa vuoden 2021 tilanteesta

Kaupunginhallitus päätti myöntää Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähallille lainanlyhennysvapaata vuoden 2020 kahden lainanlyhennyserän osalta liitteenä olevan esityksen, eriteltyjen kohtien 1-4, mukaisesti (Esitys vuoden 2020 jo laskutetuista ja laskuttamattomista lyhennyksistä ja koroista). Kaupunginhallitus päätti, että Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli maksaa vuoden 2020 lainanlyhennyksistä kaksi erää ja kahden erän osalta myönnetään lyhennysvapaata ja että lainojen korot 2020 maksetaan esityksen mukaisesti. Vuoden 2021 lainanlyhennysten tilannetta tarkastellaan erikseen vuoden 2021 aikana.

1.6.4. Konsernitilinpäätös

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös noudattaa rakenteeltaan peruskunnan tilinpäätöstä. Konsernitilinpäätös sisältää konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja konsernitaseen. Konsernitilinpäätöksen tunnusluvut ovat samat kuin peruskunnalla.

KONSERNITULOSLASKELMA (1 000 €)	2020	2019	Muutos	Muutos%
Toimintatuotot	102 384	103 476	-1 091	-1,1
Toimintakulut	-232 371	-230 918	-1 454	0,6
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	63	49	14	27,4
Toimintakate	-129 924	-127 392	-2 531	2,0
Verotulot	103 343	99 100	4 243	4,3
Valtionosuudet	47 524	35 616	11 907	33,4
Rahoitustuotot ja -kulut	671	1 274	-603	-47,3
Korkotuotot	307	103	204	198,3
Muut rahoitustuotot	1 147	2 137	-991	-46,3
Korkokulut	-741	-926	185	-20,0
Muut rahoituskulut	-41	-39	-2	4,9
Vuosikate	21 614	8 598	13 016	151,4
Poistot ja arvonalentumiset	-14 059	-13 672	-387	2,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 059	-13 680	-379	2,8
Omistuksen eliminointierot	0	8	-8	-100,0
Satunnaiset erät	1 636	1 633	3	0,2
Tilikauden tulos	9 191	-3 441	12 632	-367,1
Tilikauden verot	-194	-145	-49	33,6
Laskennalliset verot	7	-201	209	-103,6
Vähemmistöosuudet	-17	-2	-15	832,9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	8 987	-3 790	12 777	-337,1

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44	45
Vuosikate/Poistot, %	154	63
Vuosikate, euroa/asukas	885	357
Kunnan asukasmäärä	24 427	24 056

Konsernin tilikauden ylijäämä on 9,0 miljoonaa euroa ja muutos edelliseen vuoteen oli 12,8 miljoonaa euroa positiivinen. Toimintatuotoilla katetaan alle puolet, 44 prosenttia, toimintakuluista.

Vuosikate tilinpäätösvuonna oli 21,6 miljoonaa euroa ja se parani noin 13,0 miljoonaa euroa. Vuosikate riittää kattamaan poistot, joten tulorahoitus on riittävää, ja konsernin talous on tunnusluvun valossa tasapainossa. Merkittävin tekijä vuosikatteen parantumisessa on emokaupungin parantunut vuosikate. Emokaupungin vuosikatetta paransivat merkittävästi valtiolta saadut koronatuot ja arvioitua paremmat verotulot.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1000€)	2020	2019
Toiminnan rahavirta	20 392	8 769
Vuosikate	21 614	8 598
Satunnaiset erät	1 636	1 633
Tilikauden verot	-194	-145
Tulorahoituksen korjauserät	-2 663	-1 316
Investointien rahavirta	-10 103	-11 877
Investointimenot	-15 041	-16 322
Rahoitusosuudet investointimenoihin	281	226
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 657	4 219
Toiminnan ja investointien rahavirta	10 289	-3 108
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>	2 700	1
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	2 700	1
<i>Lainakannan muutokset</i>	-8 539	146
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 048	6 082
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 085	-12 097
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 502	6 161
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>	-197	3 070
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	307	241
Vaihto-omaisuuden muutos	-328	-30
Saamisten muutos	289	1 657
Korottomien velkojen muutos	-464	1 202
Rahoituksen rahavirta	-6 036	3 216
Rahavarojen muutos	4 253	108
Rahavarat 31.12.	17 904	13 650
Rahavarat 1.1.	13 650	13 542

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., 1000 €	9 364	-1 564
Investointien tulorahoitus, %	146	53
Laskennallinen lainanhoitokate	1,9	0,8
Lainanhoitokate	2,1	0,7
Rahavarat 31.12., M€	17,9	13,7
Kassan riittävyys	25	19
Kunnan asukasmäärä	24 427	24 056

Konsernin investointien kokonaismenot tilinpäätösvuonna olivat 15,0 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 10,1 miljoonaa euroa. Vuosikate ylitti nettoinvestoinnit noin 11,5 miljoonalla eurolla. Nettoinvestoinnit pystyttiin kattamaan vuosikatteella ja lainakantaa saatiin pienennettyä.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 10,3 miljoonaa euroa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta seuraa investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Kumulatiivisen viiden vuoden rahavirran pitäisi olla positiivinen, jotta omarahoituksella olisi pystytty kattamaan investoinnit tällä aikavälillä. Tämä mittari on ollut mukana konsernitilinpäätöksessä vuodesta 2012, ja se kääntyi ensimmäisen kerran positiiviseksi vuonna 2017. Vuonna 2018 tunnusluku vahvistui entisestään 6,8 miljoonaan euroon. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä omarahoitusvaatimus ei täyttnyt, koska kertymä oli negatiivinen, -1,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 tunnusluku vahvistui ja oli 9,4 miljoonaa euroa positiivinen. Tunnusluku täyttää tilinpäätösvuonna omarahoitusvaatimuksen.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoitusprosentti 146 prosenttia osoittaa, että investoinnit on pystytty rahoittamaan tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate -tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Konsernin laskennallinen lainanhoitokate tilinpäätösvuonna on 1,9, joten konsernin lainanhoitokyky on lähellä hyvää tasoa, hyvän rajan ollessa 2.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2020	2019
	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	221 835	225 815
Aineettomat hyödykkeet	754	857
Aineettomat oikeudet	223	182
Muut pitkävaik.menot	531	676
Aineelliset hyödykkeet	207 265	207 995
Maa- ja vesialueet	40 832	39 712
Rakennukset	95 723	96 469
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 427	62 523
Koneet ja kalusto	4 391	4 466
Muut aineelliset hyödykkeet	737	740
Ennakkomaksut ja kesken-		
eräiset hankinnat	2 156	4 085
Sijoitukset	13 815	16 962
<i>Osakkuusyhteisöosakkeet</i>	982	502
Muut osakkeet ja osuudet	12 751	13 679
Muut lainasaamiset	0	2 700
Muut saamiset	82	82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 329	3 480
VAIHTUVAT VASTAAVAT	30 249	25 956
Vaihto-omaisuus	1 349	1 020
Saamiset	10 997	11 286
Pitkäaikaiset saamiset	1 710	1 426
Lyhytaikaiset saamiset	9 287	9 859
Rahoitusarvopaperit	1 785	1 949
Rahat ja pankkisaamiset	16 118	11 701
VASTAAVAA YHTEENSÄ	256 413	255 251

VASTATTAVAA	2020	2019
	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA	124 754	115 756
Peruspääoma	101 691	101 691
Säätiöiden ja yhd. peruspääomat	334	334
Arvonkorotusrahasto	13	13
Muut omat rahastot	642	631
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 086	16 877
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	8 987	-3 790
VÄHEMMISTÖOSUUDET	302	285
PAKOLLISET VARAUKSET	3 270	3 270
Eläkevaraukset	7	7
Muut pakolliset varaukset	3 264	3 263
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5 224	4 069
VIERAS PÄÄOMA	122 862	131 872
Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	49 710	46 782
Pitkäaik. koroton vieras pääoma	11 871	11 808
Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	28 622	40 090
Lyhytaik. koroton vieras pääoma	32 658	33 193
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	256 413	255 251

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste,%	48,8	45,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,5	55,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	22 074	13 086
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	904	544
Konsernin lainat, €/asukas	3 207	3 611
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	78 332	86 871
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	112 966	117 538
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 625	4 886
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	82	2 782
Kunnan asukasmäärä	24 427	24 056

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 prosentin yllittävää omavaraisuutta. Konsernin omavaraisuusaste on parantunut sen ollessa 48,8 prosenttia, mutta se jää edelleen alle tavoitetason, mikä merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo

on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Velkojen maksuun kerralla pitäisi käyttää hieman alle puolet eli 48,5 prosenttia käyttötuloista. Tunnusluku on parantunut edellisvuodesta, jolloin suhteellinen velkaantuneisuus oli 55,4 prosenttia.

Tilikauden ylijäämä oli 9,0 miljoonaa euroa. Konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää tilinpäätösvoosi mukaan lukien 22,1 miljoonaa euroa.

Konsernin lainakanta on vuotta 2019 lukuun ottamatta aiempien vuosien aikana pienentynyt. Tilinpäätösvooden lopussa lainaa oli 78,3 miljoonaa euroa, ja lainamäärä pienentyi 8,5 miljoonalla eurolla edelliseen tilinpäätökseen verrattuna. Konsernilla on lainoja 3 207 euroa asukasta kohden, kun lainamäärä per asukas vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli 3 611 euroa.

1.7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen poistoeroja, varauksia ja rahastosiirtoja. Tilikauden 2020 tulos on 7 287 590,28 euroa. Vastaava vuoden 2019 tilikauden tulos oli -5 661 411,15 euroa.

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä voidaan arvioida sillä, miten vuosikate riittää käyttötalouden kulujen jälkeen suunnitelmapoistoihin, investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä, mikäli vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Tilikauden tuloslaskelma osoittaa, että vuosikate on 13 826 480,00 euroa ja poistot ja arvonalentumiset -8 174 552,98 euroa. Tuloslaskelman vuosikatteella katetaan suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset. Kaupungin talous on tästä näkökulmasta katsottuna vuonna 2020 tasapainossa. Kaupungin talouden rasisiteena on 57,1 miljoonan euron lainapääoma. Lainapääoma on vähentynyt tilikauden aikana noin 6,4 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus esittää tilinpäätösvuoden 7 287 590,28 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tehdään poistoerojen vähennyksiä 202,44 euroa suunnitelman mukaan. Poistoerojen yhteismäärä tässä tilinpäätöksessä on 202,44 euroa.

- edellä esitettyjen tuloksen käsittelyerien jälkeen syntyvä ylijäämä, 7 287 792,72 euroa, merkitään taseen oman pääoman kohtaan "Tilikauden ylijäämä (alijäämä)". Ylijäämä kasvattaa taseen oman pääoman kohdan "Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)" 9 850 387,91 määrää.

Vuoden 2020 7 287 792,72 euron ylijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 17 138 180,63 euroa.

2. Talousarvion toteutumisvertailu

2.1. Vertailu talousarvioon

Käyttötalouden toteutuminen

Talousarvion 2020 lautakunta-kohtainen käyttötalouden toteutuminen ulkoisten tulojen ja menojen osalta on esitetty oheisessa taulukossa. Taulukko sisältää alkuperäisen talousarvion ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset. Poikkeamana on esitetty muutetun talousarvion ja tilinpäätöksen erotus. Talousarvion sitovuus on toimitelimen tasolla.

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA2020	Muutokset	TAM2020	TP2020	Tot. %	Poikkeama
1 KONSERNIHALLINTO						
toimintatuotot	3 332	-900	2 432	2 231	91,7	-201
toimintakulut	-5 864	-1 203	-7 067	-6 378	90,2	689
toimintakate	-2 533	-2 103	-4 636	-4 148	89,5	488
2 SOSIAALI- JA TERVEYSLTK						
toimintatuotot	26 318	-58	26 260	26 717	101,7	458
toimintakulut	-103 017	403	-102 614	-103 184	100,6	-570
toimintakate	-76 699	345	-76 354	-76 467	100,1	-112
3 SIVISTYSLTK						
toimintatuotot	3 090	551	3 641	3 118	85,6	-524
toimintakulut	-33 226	-488	-33 713	-32 251	95,7	1 463
toimintakate	-30 135	63	-30 072	-29 133	96,9	939
4 VAPAA-AIKALTK						
toimintatuotot	993	115	1 108	736	66,4	-372
toimintakulut	-3 653	-105	-3 758	-3 288	87,5	470
toimintakate	-2 659	9	-2 650	-2 552	96,3	98
5 YMPÄRISTÖLTK						
toimintatuotot	668	0	668	742	111,1	74
toimintakulut	-1 227	8	-1 219	-976	80,1	243
toimintakate	-559	8	-551	-234	42,4	317
6 TEKNINEN LTK						
toimintatuotot	6 219	0	6 219	6 627	106,6	408
toimintakulut	-25 597	83	-25 513	-24 163	94,7	1 350
toimintakate	-19 378	83	-19 294	-17 536	90,9	1 758
KÄYTTÖTALOUS YHT.						
toimintatuotot	40 621	-292	40 328	40 171	99,6	-157
toimintakulut	-172 584	-1 302	-173 885	-170 240	97,9	3 646
toimintakate	-131 963	-1 594	-133 557	-130 069	97,4	3 489

Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista käyttötalousarvioon seuraavasti: KV 27.1.2020 § 14, KV 25.5.2020 § 41, KV 7.9.2020 § 66, KV 12.10.2020 § 80, KV 12.10.2020 § 81, KV 12.10.2020 § 83, KV 7.12.2020 § 107.

Toimintatuottojen ja -kulujen poikkeamat

Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2020 laadittiin 3,4 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Tilikauden aikana päätettyjen talousarviomuutosten jälkeen talousarvio muodostui 1,1 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi.

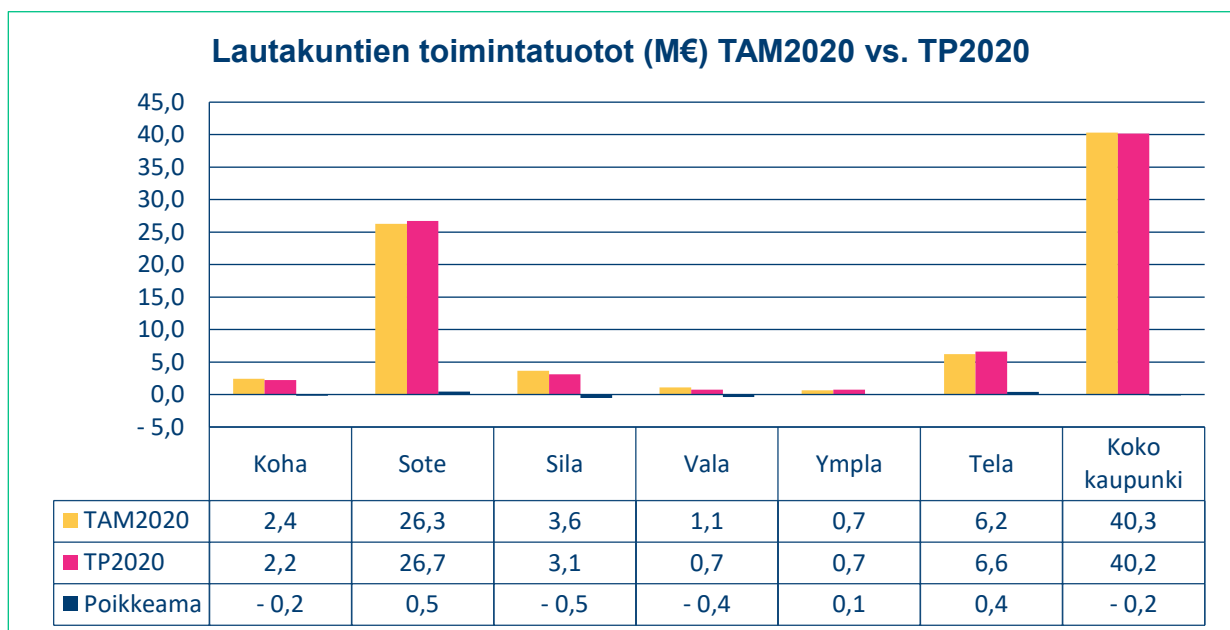
Tilikauden toteutunut ylijäämä oli 7,3 miljoonaa euroa, joka oli alkuperäistä talousarviota 10,7 miljoonaa euroa parempi ja 6,2 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Tilikauden tulokseen vaikuttivat toimintatuottojen lähes muutetun talousarvion mukainen toteutuminen ja toimintakulujen huomattavasti muutettua talousarviota parempi toteutuminen. Merkittävin tulokseen vaikuttanut tekijä oli kuitenkin valtion myöntämien koronaturkien määrä. Myös verotulot toteutuivat arvioitua paremmin.

Toimintatuotot

Toimintatuotot toteutuivat koko kaupungin tasolla lähes talousarvion mukaisesti: 157 tuhatta euroa alle muutetun talousarvion toteumaprosentin ollessa 99,6. Lautakunnista sosiaali- ja terveyslautakunnan, ympäristölautakunnan ja teknisen lautakunnan toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion. Sivistyslautakunnan, vapaa-aikalautakunnan ja konsernihallinnon toimintatuotot alittivat muutetun talousarvion.

Toimintatuotoista myyntituotot toteutuivat noin 0,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Merkittävimmin myyntituottojen positiiviseen toteumaan vaikuttivat sähkön myynnin, kotikuntakorvausten ja kuntien myyntituottojen talousarviota parempi toteuma. Maksutuotot toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion. Maksutuottojen arvioitua huonompaan toteumaan vaikuttivat muiden terveydenhuollon maksujen ja hoitopäivämaksujen arvioitua heikompi toteuma, Koronan vaikutus näkyi maksutuotoissa lisäksi toimintojen keskeytyksistä aiheutuneena pääsymaksujen huomattavasti arvioitua pienempänä toteutumisena. Tuet ja avustukset toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa parempina muutettuun talousarvioon verrattuna. Vuokratuotot toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa talousarviota paremmin mm. maa- ja vesialuevuokratuottojen hyvästä toteumasta johtuen.

Sen sijaan muut toimintatuotot jäivät arvioidusta 0,8 miljoonaa euroa. Muiden toimintatuottojen toteumaan vaikuttivat muun muassa maanmyyntitulojen arvioitua heikompi toteutuminen.

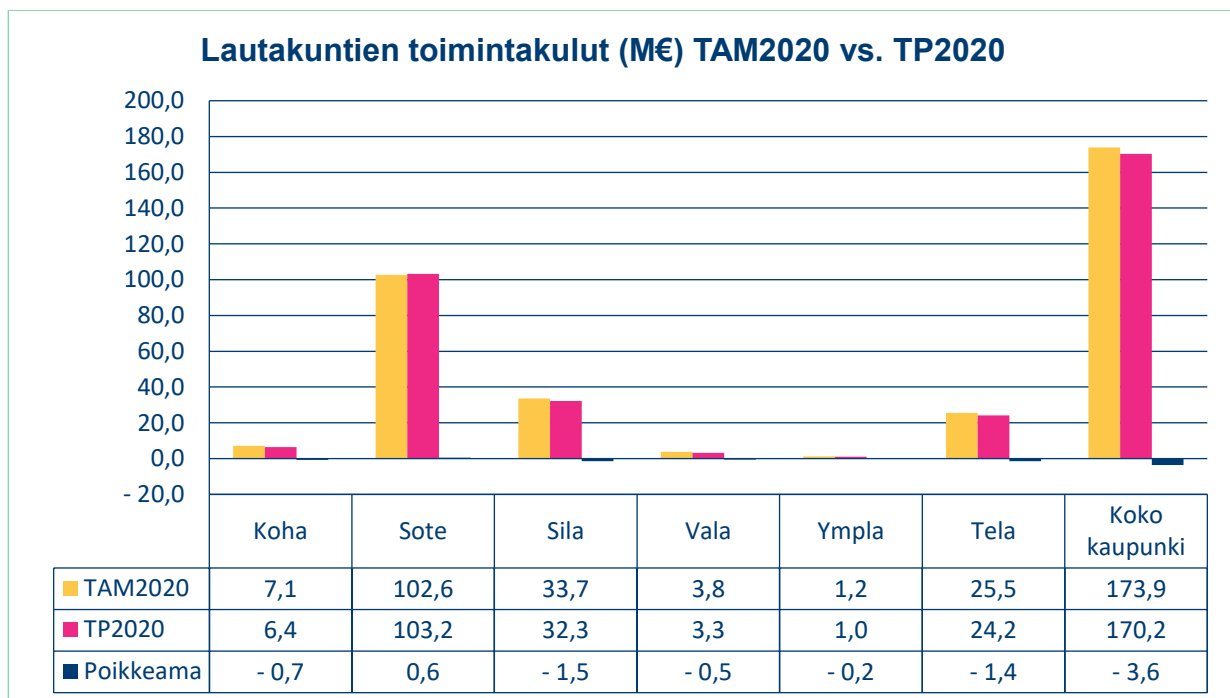

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2020 ja TAM2020 -luvuista.

Toimintakulut

Lautakuntien toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan 3,6 miljoonaa euroa pienempinä kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu. Sosiaali- ja terveyslautakuntaa lukuun ottamatta kaikkien lautakuntien toteutuneet toimintakulut alittivat muutetun talousarvion. Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintakulujen osalta henkilöstökulut toteutuivat talousarviota pienempinä, sen sijaan palveluiden ostot ylittivät talousarvion vastaanottopalveluissa, suun terveydenhuollossa, perhepalveluissa, aikuissosiaalityössä ja hoito- ja hoivapalveluissa. Erikoissairaanhoidon käyttö alittui 1,1 miljoonalla eurolla.

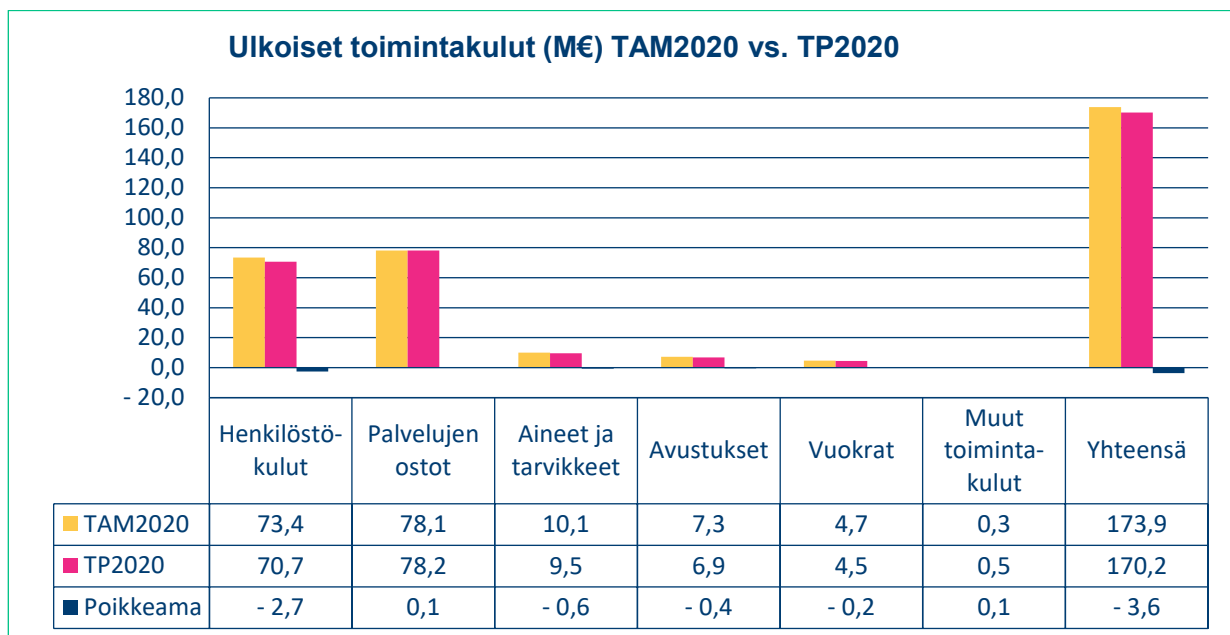
Euromääräisesti suurimmat talousarvion alitukset toimintakulujen osalta oli teknisen lautakunnan alitus 1,4 miljoonaa euroa ja sivistyslautakunnan alitus 1,5 miljoonaa euroa. Teknisen lautakunnan henkilöstökulujen toteuma sekä palvelujen ostojen toteuma oli alle talousarviossa arvioitun. Koronan vaikutukset näkyivät koulujen etäopetuksesta johtuen pienempinä elintarvikekustannuksina. Lisäksi lämmityskustannukset sekä sähkön ja veden kustannukset toteutuivat arvioitua pienempinä. Myös joukkoliikenteen nettokustannukset jäivät alle talousarvion. Sivistyspalveluiden toimintakulujen alituksessa näkyi koronan vaikutus muun muassa kuljetusten, koulutusten ja matkustamisen arvioitua vähäisempänä määränä. Lisäksi palvelujen ostojen määrärahoissa oli hankerahoitusta, joka toteutuu osin vasta vuonna 2021. Osa oppilaiden konehankinnoista toteutettiin leasing-hankintana. Konsernihallinnon osalta toimintakulujen poikkeamaan vaikuttivat pääosin sähkökaupan arvioitua pienempi kulutoteuma, toimisto- ja asiantuntijapalveluiden alempi toteuma sekä kesätyövarauksen käyttämättä jättäminen koronan vuoksi. Henkilöstökulujen alempaan toteumaan vaikuttivat lomautukset sekä vakanssien täyttämättä jättämiset. Vapaa-aikalautakunnan toimintakulujen alitukseen vaikuttivat merkittävimmin henkilöstökulujen osalta työnkeskeytykset ja lomautukset. Ympäristölautakunnan osalta toimintakulujen arvioitua parempaan toteumaan vaikuttivat muun muassa henkilöstökulujen, asiantuntijapalveluiden ja ICT-kulujen arvioitua pienempi toteutuminen.

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2020 ja TAM2020 -luvuista.

Toimintakuluista henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat kaupungin suurimmat kululajit. Henkilöstökulut toteutuivat 2,7 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Merkittäviä syitä alitukseen olivat koronan aiheuttamat työn keskeytykset, kesällä 2020 toteutetut henkilökunnan viikon kestävät lomautukset ja vakanssien täyttämättä jättämiset.

Lomautukset koskivat pääosin koko henkilökuntaa sosiaali- ja terveyskeskuksen henkilökuntaa lukuun ottamatta. Palvelujen ostot toteutuivat koko kaupungin tasoisesti lähes muutetun talousarvion suuruisina, ylitys oli 83 tuhatta euroa.

Aineet ja tarvikkeet toteutuivat 0,6 miljoonaa euroa alhaisempina kuin talousarviossa. Merkittävimmät alitukset olivat toimisto- ja koulutarvikkeissa, kirjallisuudessa, elintarvikkeissa, lämmityksessä, vedessä, kalustossa ja muissa materiaaleissa. Hoitotarvikkeet sekä puhdistusaineet ja tarvikkeet sen sijaan ylittivät talousarvion.

Avustusten toteuma alitti talousarvion 0,4 miljoonalla eurolla. Olennaisimmat poikkeamat liittyivät lasten kotihoidon tukien, yksityisen hoidon tukien ja omaishoidon tukien kustannuksiin, jotka alittuivat yhteensä noin 0,5 miljoonaa euroa. Tarvehankintaisen toimeentulon kustannukset ja ennaltaehkäisevän toimeentulon kustannukset alittuivat yhteensä noin 0,1 miljoonaa euroa. Avustajan palkkauskustannukset alittuivat 0,3 miljoonaa euroa. Myös avustukset yhteisöille alittuivat 0,1 miljoonaa euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi 0,3 miljoonaa euroa. Päivähoidon palvelusetelikustannukset ylittyivät 0,2 miljoonaa euroa.

Vuokrakustannukset alittivat talousarvion 0,2 miljoonalla eurolla. Muut toimintakulut toteutuivat 0,1 miljoonaa talousarviota suurempina.

Käyttötalouden merkittävimmät poikkeamat tulo- ja menoarvioihin sekä strategisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty lautakunnittain kyseenomaisen lautakunnan kohdalla.

Toimintakate

Toimintakate oli 3,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi, mikä johtui toimintatuottojen lähes talousarvion mukaisesta toteutumisesta mutta ennen kaikkea toimintakulujen huomattavasti paremmasta toteutumisesta muutettuun talousarvioon verrattuna.

Lautakuntien toimintakate (M€) TAM2020 vs. TP2020

	Koha	Sote	Sila	Vala	Ympla	Tela	Koko kaupunki
TAM2020	- 4,6	- 76,4	- 30,1	- 2,6	- 0,6	- 19,3	- 133,6
TP2020	- 4,1	- 76,5	- 29,1	- 2,6	- 0,2	- 17,5	- 130,1
Poikkeama	0,5	- 0,1	0,9	0,1	0,3	1,8	3,5

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2020 ja TAM2020 -luvuista.

Verotulot ja valtionosuudet

Vuonna 2020 Raision kaupungin tuloveroprosentti oli 19,75 ja se oli sama kuin vuonna 2019. Myös kiinteistöveroprosentit pidettiin vuonna 2020 ennallaan. Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista verotuloihin -1,483 miljoonaa euroa (KV 7.9.2020 § 66 ja KV 7.12.2020 § 107). Muutokset on tehty noudattaen vuoden 2020 aikaisia ennusteita. Ennusteet vaihtelivat koronavuonna ensin heikentäen, kunnes loppuvuonna 2020 ennusteet paranivat viimeisimmän ennusteen ollen muutetun talousarvion määrän mukainen.

Verotuloja tilitettiin vuonna 2020 103,3 miljoonaa euroa. Verotulojen toteutuma ylitti muutetun talousarvion 1,3 miljoonalla eurolla. Kunnallisveroa saatiin 90,4 miljoonaa euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 1,9 miljoonalla eurolla. Kiinteistöverojen kertymä oli 7,1 miljoonaa euroa, joka oli 0,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin arvioitu. Yhteisöverojen tuotto oli 5,8 miljoonaa euroa, joka oli 0,1 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitu.

Valtionosuuksia saatiin tilinpäätösvuoden aikana 39,1 miljoonaa euroa. Toteutuma oli hieman, noin 125 tuhatta euroa muutettua talousarviota parempi. Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista valtionosuuksiin +7,557 miljoonaa euroa (KV 7.9.2020 § 66 ja KV 7.12.2020 § 107).

Valtionosuuksien suuren talousarviomuutoksen taustalla olivat valtion myöntämät koronatuot.

Verotulot ja valtionosuudet (M€) TAM2020 vrt. TP2020				
	TAM2020	TP2020	Toteuma%	Muutos M€*
Kunnallisvero	88,5	90,4	102,1 %	1,9
Kiinteistövero	7,7	7,1	92,6 %	-0,6
Yhteisövero	5,7	5,8	101,0 %	0,1
Verotulot	102,0	103,3	101,3 %	1,3
Valtionosuudet	39,0	39,1	100,3 %	0,1
Yhteensä	141,0	142,5	101,0 %	1,5

*Muutossarakkeen M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2020 ja TAM2020 -luvuista.

2.2. Tavoitteiden toteutuminen

2.2.1. Konsernihallinto

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Asukasluku kasvaa. Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin. Uudet asuntoalueet tiivistävät kaupunkirakennetta ja sijoittuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Raisiossa tarjotaan kohtuuhintaisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja.	Asukasluku kasvaa 120 / vuosi strategiakauden ajan. Toteuma 2020: Asukasluku vuoden 2020 lopussa oli 24 427 henkilöä (+371). Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi Toteuma 2020: Seurataan vuosittaisia raportteja alueelta toteutettavista tutkimuksista ja ennusteista. Vuonna 2020 läpikäydyt ja seuratut raportit: -Maakuntaennuste 2020 -Kuukausittaiset työllisyys- ja väkilukukatsaukset -Muuttohalukkuus- ja vetovoimatutkimus Kaavoitusohjelma hyväksytään vuosittain kaupunginhallituksessa. Toteuma 2020: Kaavoitusohjelma 20-2023 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 15.2.2021 § 45. Vuokra-asuntojen osuus 25 % asuntojen hallintamuotojakaumasta. Keskivuokra ARA-tuetut 11,27 €/m², vapaarahoitteiset 11,61 €/m². Vuokrataso ei nouse suhteessa Varsinais-Suomen keskivuokraan. Toteuma 2020: Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta. Katsaus käsitellään kesäkuun kaupunginhallituksessa sekä kaupunginvaltuustossa.
Raisio tarjoaa yrityksille yhden Suomen parhaista toimintaympäristöistä. Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja yritysten on helppo löytää tietoa Raision sijoittumismahdollisuuksista. Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät toimintatapaa yritysyhteistyössä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Yritys- ja työpaikkatontteja on tarjolla monipuolisiin tarpeisiin.	Yritysalueista on ajantasaiset kehittämissuunnitelmat, päivitys vuosittain.

Hyvinvoiva Raisio

Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa.	Raportoidaan toimenpiteistä. Toteuma 2020: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laajempi koordinaatio edellyttäisi henkilöstöresursointia tai yhteistyöfoorumien järjestämistä uudelleen, niin sektoreiden välillä kuin johtolinjassakin. Viimeistään organisaatiomuutoksen yhteydessä tulee lisätä yhteistyön mahdollisuuksia, muotoja ja avoimuutta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen voi resursoida erikseenkin, mutta erillinen resurssi ei poista tarvetta yhteistyön laaja-alaiseen kehittämiseen eri toimijoiden välillä. Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan vuosittain väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa. Hyvinvointikertomuksen käsittely valtuustossa vuosittain. Toteuma 2020: Laaja hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019 § 72. Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa tarkastellaan väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa laajaan hyvinvointisuunnitelmaan valittujen indikaattorien pohjalta. Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti on käsitelty valtuustossa vuosittain.
Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.	Kuvaus toimenpiteistä (arvio toteutumisesta) Toteuma 2020: <i>Tekninen keskus:</i> Jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä on parannettu esimerkiksi päällystämällä pyöräteitä. Toteutettiin korkeatasoinen kevyenliikenteen väylä Raisiosta Turun suuntaan. Maankäytön suunnitelmissa on otettu huomioon mm. lähivirkistysalueverkoston ja kevyenliikenteen verkoston kehittyminen. <i>Sivistyskeskus:</i> Liikunnan edistämisen kehittämissuunnitelmat tuleville vuosille on esitelty palveluverkkoselvityksessä. Liikkuva varhaiskasvatus -hanke on jalkautettu päiväkoteihin. Kouluissa seurakerhotoiminta aktiivista ja toiminnallista oppimista osana koulun arkea.

Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa. Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto-, työpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa. Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään. Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.	Yhteistyössä seurojen kanssa järjestettiin liikuntakerhoja kaikille perusopetuksen kouluille. Seurat osallistuivat aktiivisesti Vaisaaren urheiluyläkoulun kehittämiseen. Liikuntapalvelut osallistuivat Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla -yhteistyöhön. Liikuntapaikkojen käyttö. Kaikki arvioidut käynnit yhteensä (n. 1 000 000) Toteuma 2020: Sisäliikuntapaikkojen käyttöasteet säilyivät korkealla tasolla 83 % eli varatut vuorot aukioloaikoina. Kuitenkin koko vuoden kävijämäärät ja käyttötunnit putosivat sisätiloissa keskimäärin 30 % 2,5 kk sulun takia. Jäähallien käyttöasteet säilyivät edellisvuoden tasossa aukioloaikana eli sesonkina tammikuusta maaliskuun puoleenväliin ja syyskuusta joulukuun loppuun 60 %. Kesän käyttöaste oli 54 %. Uintikeskus Ulpukan kävijämäärä oli alkuvuodesta 10 % enemmän kuin vastaavana aikana 2019. Uimahallipalvelut suljettiin kokonaan 15.3. alkaen. Yhtään nuorta ei jää vuosittain ilman jatkopaikkaa. Toteuma 2020: Raisiolaiset perusopetuksen päättäneet ovat saaneet opiskelupaikan toiselta asteelta. Raportoidaan toteutumisesta. Toteuma 2020: Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön suunnitelma on valmistunut ja hyväksytty valtuustossa. Nuorten päihteiden käyttöä raportoidaan valtuustolle hyvinvointikertomuksen ja kouluterveyskyselyn tulosten yhteydessä. Suunnitelmassa on toimenpiteitä suojaavien tekijöiden kuten tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitojen vahvistamiseksi sekä yhteistyön lisäämiseksi nuorten, heidän vanhempiensa ja koulun välillä. Kuvaus toimenpiteistä Toteuma 2020: Sivistyskeskus on toteuttanut vuoden aikana hyvää yhteistyötä alueen seurojen ja yhdistysten kanssa, tukea koronavuoden haasteisiin on annettu vuokrahelpotuksina ja anottavana toimintatukena.
---	--

Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoitaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Laaditaan palveluverkkoselvitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen ennakoimiseksi. Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmissa määritetään toimialan kehittämistavoitteet. Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta. Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä.	Palveluverkkoselvitys toteutettu vuoden 2019 aikana. Toimenpideohjelman mukaiset kehittämissuunnitelmat toteutetaan vuoden 2020 aikana. Toteuma 2020: Sivistyskeskuksen palveluverkkoselvityksen jatko-osa kouluverkko selvitys on tehty ja varhaiskasvatuksen verkkoselvitys aloitettu. Toimenpideohjelmassa määritellään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminnan tulevat kehittämistavoitteet ja niiden toteuttaminen. Toteuma 2020: Toiminnan kehittämistavoitteita on määritelty kehittämisryhmissä jatkotyöstöä varten. Erityisen tuen rakenteiden selvitys on aloitettu. Tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaishoidossa olevien yli 75-v. peittävyys. TP2018- peittävyys 8,07 %. Tavoite TA 2020 7,5% Toteuma 2020: Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma on laadittu, hyväksytty valtuustossa ja suunnitelmaa toteutetaan. Peittävyys 7,4%. Tavoite toteutui. Erikoissairaanhoidon poliklinisten käyntien ja hoitovuorokausien määrä vähenee. TP2018 Raison poliklinikkakäynnit 52 055 ja vuodeosastohoitopäivät 12 101 Ruskon poliklinikkakäynnit 13 000 ja vuodeosastohoitopäivät 2 063 Tavoite TA 2020: vähentää käyntejä ja hoitopäiviä. Toteuma 2020: Raison osalta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin hoitojaksot vähenivät 3,4 % edellisvuoteen verrattuna. Poliklinikkakäyntien määrä väheni 0,3 %. Yhteispäivystyksessä käynnit vähenivät 12,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Ruskon osalta hoitojaksot vähenivät edellisvuoteen verrattuna 15,5 %, poliklinikkakäynnit 3,4 % ja yhteispäivystyksen käynnit 19,3 %. Koronapandemia aiheutti merkittävän muutoksen sairaanhoitopiiriin käytössä, kun erikoissairaanhoidon joutui varautumaan koronapotilaiden hoitoon vähentäen muuta toimintaa.

Kehittyvä Raisio

Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikennematkaiset ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittämistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Valtio aloittaa E18-hankkeen toteuttamisen 2021.	Kuvaus hankkeen etenemisestä Toteuma 2020: ELY-keskus laatii Raision keskustan kohdan tiesuunnitelman ja kaupunki laatii tiesuunnitelman toteuttamisen vaatiman asemakaavan. Suunnitelmat valmistuivat lausuntovaiheeseen vuoden 2020 aikana ja ne vahvistunevat 2021 aikana.
E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.	Asemakaava valmistuu 2020. Toteuma 2020: E18 Länsiosan asemakaava on hyväksytty valtuustossa 25.3.2019, kaava ei ole vielä vahvistunut. E18 Keskikaupunki oli ehdotuksena nähtävillä 2020.
Kuntalaiset ja yritykset pidetään informoituna E18-hankkeesta.	Kuvaus toimenpiteestä (tilaisuudet, työpajat yms.) Toteuma 2020: Kaikille avoin yleisötilaisuus pidettiin 12.5.2020. Yrittäjille ja keskustan kiinteistönomistajille pidettiin erillinen tilaisuus työnaikaisista liikennejärjestelyistä 8.5.2020
Kuntalaisten osallisuutta hankkeen suunnittelussa edistetään.	Kuvaus osallisuustoimenpiteistä Toteuma 2020: Kaikille avoin yleisötilaisuus pidettiin 12.5.2020.
Seurataan matkustajamäärien kehitystä.	Kausikorttimatkojen määrä kasvaa 2 % vuoteen 2019 verrattuna. Vuoden 2020 tavoite on 575 000 matkaa / vuosi. Toteuma 2020: Kausikorttimatkojen määrä oli noin 414 000. Laskua oli noin 31% edellisvuoteen verrattuna.
Osallistutaan seudullisen joukkoliikenteen runkoverkoston kehittämiseen.	Kuvaus toimenpiteistä Toteuma 2020: On osallistuttu seudullisen joukkoliikenneviranomaisen työryhmätyöskentelyyn.
Perustetaan digitaalisten palveluiden kehittämistä koordinoiva työryhmä.	Kuvaus toimenpiteistä

Valmistaudutaan maakuntaudistukseen. Tehdään tehokasta edunvalvontaa valtion suuntaan E18-hankkeen kustannusten jaosta.	Toteuma 2020: Digitaalisten palveluiden kehittämistä koordinoiva työryhmä on työskennellyt kevästä lukien ja siihen kuuluu jäseniä kaikilta sektoreilta. Työryhmä on koonnut kehittämistoimet eri sektoreilta, tunnistanut resurssitarpeita ja koordinoit hankehakua. Osallistutaan maakunnalliseen valmisteluun, edustaja väliaikaishallinnossa. Toteuma 2020: Maakuntaudistuksen valmistelu on toistaiseksi keskittynyt yhteisten tietohallintohankkeiden ja järjestelmäsuunnitelman luontiin maakunnan alueella. Kaupungilla on edustajat keskeisissä työryhmissä. Edunvalvontamateriaalit ajantasaiset E18-hankkeen edellyttämän tiesuunnitelman valmistumisen edesauttaminen Toteuma 2020: Tiesuunnitelman laatiminen on ollut loppusuoralla 2020. Suunnittelun loppuvaiheessa on käyty Raisen ja valtion väliseen kustannusjakoon liittyviä neuvotteluita. Raisen kaupunki antaa lausuntonsa tiesuunnitelmasta kevään 2021 aikana. Tässä lausunnossa otetaan kantaa hankkeen kokonaiskustannuksiin. Kokonaisuudessaan E18-hanke on myötätulessa ja mm. Raisen lahden kohdan parantaminen on saanut rahoituksen tiesuunnitelman laatimiseksi, eli suunnittelutyö jatkuu.
Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa ja kaupungin vuositulos ylijäämäinen.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Kaupungin vuositulos on ylijäämäinen. Konsernivelan kasvu hyväksytään kuluvalle valtuustokaudella suurten investointien toteuttamiseksi. Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa	Kaupungin vuositulos > 0 Kaupungin vuosikate > 4 M€ Konsernin vuosikate > 11 M€ Kaupungin kertynyt yli/alijäämä > 5 M€ Kaupungin kertynyt yli/alijäämä per asukas > 200 eur/asukas Konsernin lainamäärä < 100 M€ Konsernin lainamäärä per asukas < 4162 eur/asukas Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus < 50 % Toteuma 2020: Kaupungin vuositulos oli 7,3 M€ ylijäämäinen. Kaupungin vuosikate oli 13,8 M€. Konsernin vuosikate oli 21,6 M€. Kaupungin kertynyt yli/alijäämä oli 17,1 M€.

Konserniohjausta vahvistetaan	Kaupungin kertynyt yli/alijäämä per asukas oli 702 €. Konsernin lainamäärä oli 78,3 M€ (v. 2019 86,9 M€). Konsernin lainamäärä per asukas oli 3 207 eur (v. 2019 3 611 eur). Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 48,5 % (v. 2019 55,4 %). Konserniyhteisöille asetetaan vuositavoitteet tunnusluvin. Konserniyhtiöiden raportointia konsernijohtolle lisätään. Toteuma 2020: Konserniohjauksesta ja tehdyistä päätöksistä on erillinen selvitys osana tilinpäätöskirjaa.
Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan. Sairauspoissaoloja vähennetään. Yksityiskohtaisemmat tavoitteet henkilöstön hyvinvoinnin osalta määritetään henkilöstöstrategiassa.	Tavoitteiden edistämiseksi käynnistetään työpaikkakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien laadinta, kuvaus toimenpiteistä. Toteuma 2020: Aloitettu esimiesten työhyvinvointikyselyllä, jonka pohjalta mietitään toimenpiteitä. Henkisen hyvinvoinnin osalta toteutettiin yhdessä työterveyslaitoksen ja Nokian kaupungin kanssa Tunnista ajoissa hanke. Työpaikan ilmapiiri (Kunta 10) Työnantajan suosittelu (Kunta 10) Selvitetään mahdollisuudet uusien indikaattoreiden käytölle. Toteuma 2020: Työpaikan ilmapiiri on pysynyt samana kuin edellisessä mittauksessa. Työpaikan suosittelu ystäville on parantunut 1,5 % (74,9 %). Uusia indikaattoreita ei ole kehitetty. Sairauspoissaolojen määrän väheneminen 2 % vuodessa. Sairauspoissaoloja v. 2018 18,32 pv/htv, v. 2017 17,32 pv/htv (muutos/nousu v. 2017 – 2018 11%) Toteuma 2020: Sairauspoissaoloja v. 2020 19,41 pv/htv, v. 2019 19,94 pv/htv (muutos/väheneminen 2,6 %) Seurataan henkilöstöstrategian toteutumista. Toteuma 2020: Ohjelma on palautettu uudelleen valmisteltavaksi. Toteutetaan uudella valtuustokaudella.

Ulkoiset määrärahat 2020 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-5 607 649 €	2 536 123 €	-3 071 526 €
TP2018	-5 818 077 €	3 726 981 €	-2 091 096 €
TP2019	-6 916 330 €	3 923 328 €	-2 993 002 €
TAM2020	-7 067 426 €	2 431 600 €	-4 635 826 €
TP2020	-6 378 109 €	2 230 603 €	-4 147 506 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)*	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-1 274 800 €	20	20,40**
TP2018	-1 529 277 €	24	24,5
TP2019	-1 550 385 €	24	23,4
TAM2020	-1 688 822 €	23	24,0
TP2020	-1 563 239 €	23	19,0

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-4 004 227 €
TP2018	-4 093 233 €
TP2019	-5 175 734 €
TAM2020	-4 950 393 €
TP2020	-4 669 741 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-55 584 €
TP2018	-64 730 €
TP2019	-65 068 €
TAM2020	-40 231 €
TP2020	-45 396 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-895 €
TP2018	-1 650 €
TP2019	-1 216 €
TAM2020	-895 €
TP2020	-1 744 €

*Luvuissa on mukana konsernihallinnon oman henkilöstön palkkojen lisäksi kokonaispalkkiot ja ansionmenetykskorvaukset.

**Henkilötyövuosissa ja henkilöstökustannuksissa on huomioitu kirjanpidon siirtyminen konsernihallintoon (4,5 htv).

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2020	TP2020	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	2 431 600 €	2 230 603 €	-200 997 € -8,3 %
Toimintatulojen alitus johtui suurelta osin maanmyyntitulojen arvioitua pienemmästä toteutumisesta (-406 891 eur)			
Toimintamenot (ulkoiset)	-7 067 426 €	-6 378 109 €	689 317 € -9,8 %
Henkilöstökulut toteutuivat 125 583 euroa arvioitua pienempinä. Kesällä 2020 olleiden viikon lomautusten kustannusvaikutus oli 15 217 euroa. Vuoden aikana säästöä tuli myös vakanssien täyttämättä jättämisistä. Toimisto- ja asiantuntijapalveluiden kulut olivat ennakoitua alhaisemmat (178 113 eur), myös muiden palveluiden ostojen toteuma oli arvioitua pienempi.			

Tavoitteet (ulk.+sis. erät)	TOT 2020	TOT %	TAM2020	TP2019	TP2018
Vaalit	772		0	69 038	31 256
Valtuusto	163 213	83	196 587	177 617	177 783
Kaupunginhallitus*	4 411 127	91	4 825 801	5 118 492	4 377 057
Avustukset	34 306	86	40 056	36 460	25 043
Projektit ja hankkeet	66	0	20 315	10 842	369
Suhdetoiminta**	255 572	81	316 081	315 673	358 483
Yhdyskuntasuunnittelu	403 944	100	403 931	378 609	308 859
Talouden ja toiminnan ohjaus	544 994	88	619 987	532 034	517 259
josta: Maksuliikenne ja rahoitus maksuliikennetapahtumat	106 754		100 000	113 950	99 858
€/maksuliikennetapahtuma	1,32 €	70	1,89 €	1,32 €	1,59 €
menot yhteensä	141 166	75	188 569	150 582	158 385
josta: Kirjanpito kirjanpidon viennit	543 894		600 000	605 370	598 332
€/kirjanpitolienti	0,53 €	100	0,54 €	0,48 €	0,47 €
menot yhteensä	290 946	91	321 183	291 386	280 424
Asiantuntijapalvelut	1 112 311	90	1 238 217	1 364 322	1 399 365
josta: Henkilöstöhallinto vakituisen henkilökunnan määrä***	1 306		1 320	1 299	1 319
€/vak. henkilö/vuosi	128,83 €	72	178,30 €	194,83 €	195,64 €
menot yhteensä	168 249	71	235 351	253 083	258 048
josta: Työterveyshuolto vakituisen henkilökunnan määrä	1 306		1 320	1 299	1 319
€/vak. henkilö/vuosi	435,34 €	113	386,58 €	510,11 €	585,00 €
menot yhteensä	568 555	111	510 282	662 627	771 612
josta: Työsuojelu vakituisen henkilökunnan määrä	1 306		1 320	1 299	1 319
€/vak. henkilö/vuosi	84,81 €	93	90,87 €	77,49 €	80,29 €
menot yhteensä	110 761	92	119 944	100 659	105 906
Tarkastuslautakunta	43 871	68	64 309	60 410	55 659
Menot yhteensä	6 970 177	90	7 725 284	8 063 497	7 251 133
Tulot yhteensä	3 205 586	94	3 406 583	4 929 784	4 744 228

**Suhdetoiminta -kohtaan sisältyy myös koko kaupungin eläkelahjat.

***Henkilöstömäärä on koko Raision kaupungin vakituisen henkilökunnan määrä.

* Sisältää seuraavan nettobudjettiyksikön:

Sähkökauppa						
Menot	-2 277 236	96	-2 380 132	-3 188 674	-2 478 689	
Tulot	911 989	114	800 000	2 156 617	1 704 483	
Netto	-1 365 248	86	-1 580 132	-1 032 057	-774 207	

Käyttötalous ulkoiset (€) Konsernihallinto	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 767 040,00	-900 000,00	867 040,00	990 880,39	-123 840,39	114,30
Maksutuotot	0,00	0,00	0,00	-59,00	59,00	0,00
Tuet ja avustukset	258 560,00	0,00	258 560,00	371 999,46	-113 439,46	143,90
Vuokratuotot	6 000,00	0,00	6 000,00	3 145,19	2 854,81	52,40
Muut toimintatuotot	1 300 000,00	0,00	1 300 000,00	864 637,06	435 362,94	66,50
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 331 600,00	-900 000,00	2 431 600,00	2 230 603,10	200 996,90	91,70
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-734 500,00	-579 333,00	-1 313 833,00	-1 237 073,28	-76 759,72	94,20
Eläkekulut	-234 268,00	-92 195,00	-326 463,00	-285 628,37	-40 834,63	87,50
Muut henkilösivukulut	-28 059,00	-20 467,00	-48 526,00	-40 537,01	-7 988,99	83,50
Henkilöstökulut yhteensä	-996 827,00	-691 995,00	-1 688 822,00	-1 563 238,66	-125 583,34	92,60
Palvelujen ostot	-4 437 143,00	-513 250,00	-4 950 393,00	-4 669 740,82	-280 652,18	94,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 231,00	0,00	-40 231,00	-45 395,59	5 164,59	112,80
Avustukset	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-50 233,00	-9 767,00	83,70
Vuokrat	-895,00	0,00	-895,00	-1 743,62	848,62	194,80
Muut toimintakulut	-329 085,00	2 000,00	-327 085,00	-47 757,79	-279 327,21	14,60
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 864 181,00	-1 203 245,00	-7 067 426,00	-6 378 109,48	-689 316,52	90,20
TOIMINTAKATE	-2 532 581,00	-2 103 245,00	-4 635 826,00	-4 147 506,38	-488 319,62	89,50
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	-5 993,88	5 993,88	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-2 532 581,00	-2 103 245,00	-4 635 826,00	-4 153 500,26	-482 325,74	89,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 532 581,00	-2 103 245,00	-4 635 826,00	-4 153 500,26	-482 325,74	89,60

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Konsernihallinto	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2 742 023,00	-900 000,00	1 842 023,00	1 965 863,39	-123 840,39	106,70
Maksutuotot	0,00	0,00	0,00	-59,00	59,00	0,00
Tuet ja avustukset	258 560,00	0,00	258 560,00	371 999,46	-113 439,46	143,90
Vuokratuotot	6 000,00	0,00	6 000,00	3 145,19	2 854,81	52,40
Muut toimintatuotot	1 300 000,00	0,00	1 300 000,00	864 637,06	435 362,94	66,50
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 306 583,00	-900 000,00	3 406 583,00	3 205 586,10	200 996,90	94,10
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-734 500,00	-579 333,00	-1 313 833,00	-1 237 073,28	-76 759,72	94,20
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-234 268,00	-92 195,00	-326 463,00	-285 628,37	-40 834,63	87,50
Muut henkilösivukulut	-28 059,00	-20 467,00	-48 526,00	-40 537,01	-7 988,99	83,50
Henkilöstökulut yhteensä	-996 827,00	-691 995,00	-1 688 822,00	-1 563 238,66	-125 583,34	92,60
Palvelujen ostot	-4 648 859,00	-513 250,00	-5 162 109,00	-4 816 047,85	-346 061,15	93,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 231,00	0,00	-40 231,00	-45 437,08	5 206,08	112,90
Avustukset	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-50 233,00	-9 767,00	83,70
Vuokrat	-447 037,00	0,00	-447 037,00	-447 462,39	425,39	100,10
Muut toimintakulut	-329 085,00	2 000,00	-327 085,00	-47 757,79	-279 327,21	14,60
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 522 039,00	-1 203 245,00	-7 725 284,00	-6 970 176,77	-755 107,23	90,20
TOIMINTAKATE	-2 215 456,00	-2 103 245,00	-4 318 701,00	-3 764 590,67	-554 110,33	87,20
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	-5 993,88	5 993,88	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-2 215 456,00	-2 103 245,00	-4 318 701,00	-3 770 584,55	-548 116,45	87,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 215 456,00	-2 103 245,00	-4 318 701,00	-3 770 584,55	-548 116,45	87,30

Nettobudjettiyksikkö:

Sähkökauppa

	2020	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		800 000,00	911 988,79
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		-2 380 132,00	-2 277 236,49
toimintakate		-1 580 132,00	-1 365 247,70
poistot		0,00	0,00
sisämyynti		0,00	0,00
yli/alijäämä		-1 580 132,00	-1 365 247,70

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Kustannuspaikka 111555

Tarkastuslautakunnan tavoitteet ja painopistealueet vuodelle 2020

Toteutunut 31.12.2020

TOIMIELIN: TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tehtäväkuvaus:

Tarkastuslautakunta vastaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Kuntalain 121 § 2 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun ohella arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta laatii valtuustolle annettavan arviointikertomuksen. Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa strategiassa ja talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Vastuunalainen HT, JHT-tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen vuosittain seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen tuloksista. Tarkastuslautakunta seuraa lakisääteisen tilintarkastuksen toteutumista sopimuksen mukaisesti.

Toimintaympäristön kuvaus ja muutokset:

Tilintarkastusta suoritetaan noin 75 päivää vuodessa, ja sen lisäksi tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa noin 10 päivää vuodessa. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii kaupungin konsernihallinnon henkilö, jonka tehtäväkuvaan on sisällytetty tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät.

Tavoitteet:

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on selvittää, onko kaupunkia johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tuloksellisesti ja tuleeko kaupungin tilintarkastus asianmukaisesti suoritetuksi. Arviointikertomus laaditaan siten, että siitä ehditään saamaan lautakuntien ja kaupunginhallituksen lausunto valtuuston kesäkuun kokoukseen, jossa käsitellään tilinpäätöstä.

Painopistealueet:

Tarkastuslautakunnan painopistealueet vaihtelevat vuosittain tarkastuslautakunnan tarkastussuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Vuosittain seurataan yhden keskuksen talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä muita keskuksia tarpeen mukaan.

Toteutunut 31.12.2020:

Vuoden 2019 tilinpäätöksen valmistumisesta on kuultu johtavia viranhaltijoita. Kaupunginhallitus on käsitellyt vuoden 2019 tilintarkastuskertomusta 1.6.2020 § 174 ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta 1.6.2020 § 175. Kaupunginvaltuuston käsittelyssä vuoden 2019 tilintarkastuskertomus on ollut 8.6.2020 § 53 ja arviointikertomus 8.6.2020 § 54. Valtuusto hyväksyi tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden tilivelvollisille tilivuodelta 2019.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueena tilivuonna 2020 on ollut ympäristölautakunnan alaisten tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumisen arviointi, kaupungin sisäinen valvonnan, ja riskienhallinnan toteutumisen arviointi sekä omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan toteutumisen arviointi.

Toimikaudeksi 2017 – 2020 valittu tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2020 aikana 12 kertaa.

Lautakunta on tehnyt arviointikäynnin Kreetankujan keittiöön sekä kuullut kokouksissaan teknisen keskuksen johtajaa ja talouspääallikköä sekä ympäristöpääallikköä ja terveystarkastajaa. Lisäksi tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut eri palvelualueiden johtavia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä sekä säännöllisesti kaupunginjohtajaa ja talousjohtajaa.

Tarkastuslautakunta käsitteli kuntalain mukaiset sidonnaisuusilmoitukset ja saattoi ne kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

2.2.2. Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuin ympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Asunto- ja tonttitarjonta pidetään monipuolisena. Asumisen viihtyisyys ja turvallisuus Ympäristön turvallisuus ja liikkumisen helppous (lapset, nuoret, iäkkäät, vammaiset) tukevat yhteisöllisyyttä	Ikäihmisille suunnattuja asumisvaihtoehtoja palveluiden läheisyyteen huomioiden yhteisöllisyys ja osallisuus (tuettu asuminen) Mittarit: - Seurataan asuntojen määrää. Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi Toteuma 2020: Ikäihmisille suunnattujen asuntojen määrä kasvaa 28 asunnolla, kun Hulvelan uudisrakennus valmistuu 3/2020. Sosiaalisen isännöitsijän palkkaaminen joihinkin taloyhtiöihin. Toteuma 2020: Ei ole toteutunut. Mittarit: - Kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimuksen FinSoten laajat mittarit - kouluterveyskysely - TEA-viisari - esteettömyysasiamiehen lausunto Toteuma 2020: TEA-viisarin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksissa on kehitettävää johtamisen osa-alueilla erityisesti työnjaossa ja yhteistyössä sekä talous- ja toimintasuunnitelmaan sisältyvässä resursoinnissa. Panostukset liikuntaan näkyvät TEA-viisarin osoittamina hyvinä tuloksina. Kulttuurin osa-alueiden kehittämisessä on paljon parannettavaa niin kulttuurin aseman kuin resurssienkin osalta.

Hyvinvoiva Raisio

Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat aktiivisesti mukana kaupungin hyvinvointikoordinaatiossa. Kuntalaisten ja järjestöjen osallistaminen kaupungin kehittämiseen kutsumalla asukkaita joihinkin työryhmiin ja perustamalla asiakasraateja. Vapaaehtoistyön koordinointi ja rakenne. Yhdistetään viranomaistyötä ja vapaaehtoistyötä. Kannustetaan asukkaita aktiivisuuteen kulttuurin tuottamisessa ja kuluttamisessa.	Laaja hyvinvointisuunnitelma laadittu siihen liittyvine ohjelmineen. Mittarit: - kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimuksen, FinSoten mittarit - Terveystieteen edistämisen aktiivisuus (TEA-viisari) - kouluterveyskysely Toteuma 2020: Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat aktiivisesti mukana kaupungin hyvinvointikoordinaatiossa ja sosiaali- ja terveyskeskus koordinoi laajan hyvinvointisuunnitelman laatimista ja vuosittaista raportointia valtuustolle. Vuosiraportti 2019 hyväksyttiin valtuustossa 24.2.2020 § 22 ja vuoden 2020 raportti 1.3.2020 § 8. Yhdistysten, järjestöjen ja epävirallisten asukastoimikuntien toimintaedellytyksiä tuetaan mm. tarjoamalla kerho- ja kokoontumistiloja, viranomaistukea ja taloudellista tukea niin, että toiminta on mahdollisimman monen saavutettavissa. Nostetaan kulttuurin arvostus samalle tasolle liikunnan kanssa. Mittarit: - toteutetut toimenpiteet Toteuma 2020: Olkkarin toiminta vakiintunut. Järjestöjä osallistettiin Olkkarin toimintaan. Asukasraateja ei ole perustettu. Vapaaehtoistyön koordinaattori, jonka työparina toimii vapaaehtoistyöntekijä (vaihtuva) Koordinoinnin vaatimat resurssit Kumppanuus vapaaehtoistoimijoiden kanssa Mittarit: - toteutunut toiminta - vertaisliikkuja, kahvittelukaveri - koulumummit ja -vaarit - kulttuurikaverit Toteuma 2020: Ei rekrytoitu vapaaehtoistyön koordinaattoria.

Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa. Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa. Asukkaiden terveydentila paranee. Asukkaat saavat tietoa sosiaali- ja terveystalouksista yhdestä osoitteesta.	Monipuoliset liikuntamahdollisuudet eri puolella kaupunkia. Mittarit: -toimipaikat ja toimintamuodot (Suositukset kunnille liikunnan edistämiseksi -muistilista) Toteuma 2020: Mahdollisuudet monipuoliseen liikunnan harrastamiseen. Kannustinkortti pienituloisille väestöryhmille ja 65+-kortti ja Hulvelan ja Kerttulakodin kuntosaliranneke ikääntyville asukkaille. Mittarit: -myönnettyjen rannekeiden ja korttien lukumäärä -käytön aktiivisuuden seuranta Toteuma 2020: Koronaviruksen vuoksi Hulvelan kuntosali on ollut suljettuna keväästä 2020 alkaen. Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan vuosittain väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa. Toteuma 2020: Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2019 hyväksyttiin valtuustossa 24.2.2020 § 22 ja vuoden 2020 raportti 1.3.2020 § 8. Kuntalaisia ohjataan ja tuetaan terveellisempiin elämäntapoihin ja itsensä hoitamiseen tavoitteena sairauksien ennaltaehkäisy. Matalan kynnyksen palveluohjaus aloitetaan keskeisellä paikalla kaupunkia. Mittarit: - Palveluohjauksen asiointimäärät - Asiakastytytyväisyyskyselyt. - FinSote-tutkimus - Kouluterveyskysely - TEA-viisari Toteuma 2020: Olkkarissa annetaan kuntalaisille Matalan kynnyksen palveluohjausta jokaisena arkipäivänä. Tulevaisuuden sote-keskushankkeen kaksi työikäisille suunnattua toimintaohjelmaa otettiin käyttöön: Arkeen voimaa-ryhmätoimintamalli käynnistettiin vahvistamaan pitkäaikaissairaiden ja pitkäaikaisista oireista kärsivien kuntalaisten omahoidon taitoja ja arjen toimintakykyä. Käynnistettiin unihoitajan vastaanotto terveysasemalla. Liikunnan palveluketju-hankkeessa kehitettyä ohjausta
--	---

Varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa, perusopetuksessa ja 2. asteen koulutuksessa lapset ja nuoret voivat hyvin.	terveyspalveluista erityisliikunnanohjaajan vastaanotolle jatkettiin. Tarjotaan varhainen tuki koko varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä 2-asteen koulutuksen ajan. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto tukee nuorta terveystarkastusten ja ohjauksen kautta. Tuetaan peruskoululaisia tunnistamaan omat kiinnostuksen kohteensa ja vahvuutensa lisäämällä oppilaan ohjauksen resursseja. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten jatko-opintokelpoisuus turvataan riittävän pitkällä valmistavan opetuksen kestolla oppivelvollisuusiän täyttymisen estämättä. Lasten ja nuorten palveluissa tehdään monialaista yhteistyötä. Mittarit: - Kouluterveyskysely - Peruskoulun jälkeisen jatkopaikan saaneet / ilman jatkopaikkaa jääneet / koulutuksen keskeyttäneet - Monialainen yhteistyö toteutuu. Toteuma 2020: Kouluterveyskyselyn 2019 indikaattorien perusteella koulukiusaaminen ja ahdistuneisuus ovat lisääntyneet perusopetuksessa. Lapset ja nuoret kuitenkin kokevat, että heidän aiempaa helpompi saada tukea koulun aikuisilta kuten opettajilta ja oppilashuollon ja koulussa toimivilta lastensuojelun työntekijöiltä. Monialainen yhteistyö on kehittynyt parempaan suuntaan ja kehitystyö jatkuu.
Nuorten päihteidenkäyttöön puututaan.	Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ohjaa ja tukee terveystarkastusten yhteydessä nuoria päihteettömyyteen. Koulujen opintosisällöt ohjaavat päihteettömyyteen. Päihteidenkäyttötilanteissa toteutetaan varhaisen puuttumisen mallia (Valomerkki). Mittarit: - Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on laadittu moniammatillisesti ja hyväksytty valtuustossa - Kouluterveyskysely Toteuma 2020: Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön suunnitelma valmistui moniammatillisen työryhmän yhteistyönä ja hyväksyttiin valtuustossa 25.1.2021 §4. Se sisältää nuoria mielenterveyden häiriöiltä ja päihteiden käytöltä suojaavia tekijöitä ja toimenpiteitä sekä oppilaitoksissa toteutettavaa tunne- ja turvataitojen opetusta ja päihdekasvatusta. Osallistutaan Turun seudun Pakka-verkostoon ja maakunnallisen oppilaitosten ehkäisevän päihdekasvatussuunnitelman valmisteluun.

Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoitaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Tunnistetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lasten ja perheiden avun ja tuen tarve kaikissa kaupungin peruspalveluissa sekä vastataan niihin. Terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävillä palveluilla turvataan mahdollisimman toimintakykyistä ikääntymistä. Ikäihmisten kotona asumista tuetaan mahdollisimman pitkään. Oikea-aikaisilla toimintakykyä ylläpitävillä palveluilla hillitään säännöllisten hoivapalveluiden tarvetta. (Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta.) Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon ja	Tarjotaan kaupungin peruspalveluiden työntekijöille valtakunnallinen toimintamalli lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi, esim. Lapset puheeksi -menetelmä Mittarit: - Neuvolapalveluiden peittävyys - Erityispalveluiden tarve Toteutuma 2020: Lapset puheeksi-toimintamalli on hyväksytty laajan hyvinvointisuunnitelman ja ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön suunnitelman toimenpiteissä otettavaksi käyttöön koko varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Osallistutaan Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen - iäkkäiden terveysliikuntaohjelmaan yhteistyössä liikuntapalvelujen kanssa. Mittarit: - FinSoten 75+ elintapamittarit ja ikäihmisten laatuohjelman seurantamittarit (STM) Toteuma 2020: FinSote-tutkimus on toteutettu Raisiossa vain kerran v. 2017 1000 työikäisen ja sitä vanhemman otoksella. Laaditaan ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytetään valtuustossa. Mittarit: - Kotona asuvien osuus 75+, 80+, 85+ -vuotiaat vastaavan ikäisestä väestöstä - Omaishoidon tuen asiakkaina olevien osuus 75+, 80+, 85+ -vuotiaasta väestöstä - Säännöllisessä kotihoidossa olevien osuus 75+, 80+, 85+ -ikäisestä väestöstä - Tehostetussa palveluasumisessa asuvien osuus 75+, 80+, 85+ -ikäisestä väestöstä (Tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaishoidossa olevien yli 75-v. peittävyys.) Toteuma 2020: Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma on laadittu, hyväksytty valtuustossa ja suunnitelmaa toteutetaan. Peittävyydet Raisiossa 7,4 ja Ruskolla 8,2. Erikoissairaanhoidon polikliinisten käyntien ja hoitovuorokausien määrää hillitään.

sosiaalihuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä.	Toteuma 2020: Raision osalta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hoitojaksot vähenivät 3,4 % edellisvuoteen verrattuna. Poliklinikkakäyntien määrä väheni 0,3 %. Yhteispäivystyksessä käynnit vähenivät 12,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Ruskon osalta hoitojaksot vähenivät edellisvuoteen verrattuna 15,5 %, poliklinikkakäynnit 3,4 % ja yhteispäivystyksen käynnit 19,3 %. Koronapandemia aiheutti merkittävän muutoksen sairaanhoitopiirin käytössä, kun erikoissairaanhoidon joutui varautumaan koronapotilaiden hoitoon vähentäen muuta toimintaa.
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikennetkaisu-ovrat ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittämistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Ikäihmisten kotona asumisessa ja säännöllisissä palveluissa hyödynnetään teknologiaa. Parannetaan kuntalaisten digiosaamista.	Turvallisuusteknologian hyödyntäminen ikäihmisten kotona Koneellisen lääkejakelun käyttöönotto Mittarit: - Koneellinen lääkejakelu otettu käyttöön Toteuma 2020: Koneellinen lääkejakelu on mukana ikäihmisten hyvinvointiohjelmassa, mutta ei ole hankittu. Perustetaan monialainen työryhmä, johon kutsutaan kuntalaisten edustajia eri ikäryhmistä suunnittelemaan digikoulutuksia eri kuntalaisryhmille. Mittarit: - Ryhmiin ohjattujen henkilöiden määrä Toteuma 2020: Olkkarissa ja Mahittulassa on viikoittain digikoulutusryhmien kokoontumisia.

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Työilmapiirin parantaminen avoimemmaksi ja luottamuksellisemmaksi. Työntekijöille enemmän valtaa ja vastuuta, miten työ organisoidaan ja tehdään Sairauspoissaoloja vähennetään	Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen tukemalla omaehtoista hyvinvoinnin ylläpitoa Mittarit: - Työterveys- ja -hyvinvointikyselyt - Kehityskeskustelut - Sairauspoissaolot Sairauspoissaolojen määrä Toteuma 2020: Sairauspoissaolot (kalenteripäivinä laskettuna): 2011: 12550 pv 2012: 12549 pv 2013: 13843 pv 2014: 13362 pv 2015: 12314 pv 2016: 13596 pv 2017: 11184 pv 2018: 10705 pv 2019: 13402 pv 2020: 12712 pv

Ulkoiset määrärahat 2020 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-95 725 299 €	26 626 111 €	-69 099 188 €
TP2018	-101 639 644 €	28 567 502 €	-73 072 142 €
TP2019	-103 194 380 €	27 506 673 €	-75 687 708 €
TAM2020	-102 613 727 €	26 259 619 €	-76 354 108 €
TP2020	-103 183 781 €	26 717 185 €	-76 466 596 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-29 345 965 €	591	606,0
TP2018	-31 447 012 €	626	645,7
TP2019	-31 858 727 €	608	641,5
TAM2020	-33 150 815 €	612	607,0
TP2020	-31 737 070 €	610	629,1

Palvelujen ostot ulkoa (€)			
Vuosi	Palvelujen ostot yht.	Ostot kuntayhtymiltä	Ostot muilta
TP2017	-57 027 451 €	-34 770 824 €	-22 256 627 €
TP2018	-60 496 898 €	-36 975 314 €	-23 521 584 €
TP2019	-61 910 820 €	-38 714 411 €	-23 196 409 €
TAM2020	-60 083 421 €	-38 821 786 €	-21 261 635 €
TP2020	-62 053 502 €	-38 721 229 €	-23 332 273 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-2 621 037 €
TP2018	-3 112 050 €
TP2019	-2 855 012 €
TAM2020	-2 783 518 €
TP2020	-2 964 313 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-1 943 490 €
TP2018	-2 136 138 €
TP2019	-2 119 293 €
TAM2020	-2 238 477 €
TP2020	-2 144 868 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2020	TP2020	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	26 259 619 €	26 717 185 €	457 566 € 1,7 %
Tuet ja avustukset -tiliryhmä 16,2 % yli talousarvion, budjetoitua enemmän saatuja avustuksia hankkeisiin sekä ELY-keskuksen pakolaiskorvaukset.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-102 613 727 €	-103 183 781 €	-570 054 € 0,6 %
Henkilöstökulujen toteutuma 95,7 %			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän toteutuma 106,5 %, muun muassa koronasuojautumiseen liittyvät tarvikkeet			
Avustukset-tiliryhmän toteutuma 92,8 %, tarveharkintaista ja ennaltaehkäisevää toimeentulotukea myönnetty kohtuullisesti.			

Käyttötalous ulkoiset (€) Sosiaali- ja terveyslautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	18 476 791,00	0,00	18 476 791,00	18 890 363,65	-413 572,65	102,20
Maksutuotot	5 120 104,00	0,00	5 120 104,00	5 055 745,04	64 358,96	98,70
Tuet ja avustukset	846 979,00	-58 481,00	788 498,00	916 498,85	-128 000,85	116,20
Vuokratuotot	1 858 926,00	0,00	1 858 926,00	1 853 486,77	5 439,23	99,70
Muut toimintatuotot	15 300,00	0,00	15 300,00	1 090,87	14 209,13	7,10
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	26 318 100,00	-58 481,00	26 259 619,00	26 717 185,18	-457 566,18	101,70
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-26 411 336,00	-68 361,00	-26 479 697,00	-25 172 731,50	-1 306 965,50	95,10
Eläkekulut	-5 640 707,00	-13 267,00	-5 653 974,00	-5 563 266,53	-90 707,47	98,40
Muut henkilösivukulut	-1 017 144,00	0,00	-1 017 144,00	-1 001 071,65	-16 072,35	98,40
Henkilöstökulut yhteensä	-33 069 187,00	-81 628,00	-33 150 815,00	-31 737 069,68	-1 413 745,32	95,70
Palvelujen ostot	-61 353 421,00	1 270 000,00	-60 083 421,00	-62 053 501,83	1 970 080,83	103,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 783 518,00	0,00	-2 783 518,00	-2 964 313,36	180 795,36	106,50
Avustukset	-4 331 900,00	0,00	-4 331 900,00	-4 021 517,59	-310 382,41	92,80
Vuokrat	-2 238 477,00	0,00	-2 238 477,00	-2 144 868,17	-93 608,83	95,80
Muut toimintakulut	759 404,00	-785 000,00	-25 596,00	-262 510,31	236 914,31	1 025,60
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-103 017 099,00	403 372,00	-102 613 727,00	-103 183 780,94	570 053,94	100,60
TOIMINTAKATE	-76 698 999,00	344 891,00	-76 354 108,00	-76 466 595,76	112 487,76	100,10
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-145 616,00	0,00	-145 616,00	-226 454,43	80 838,43	155,50
TILIKAUDEN TULOS	-76 844 615,00	344 891,00	-76 499 724,00	-76 693 050,19	193 326,19	100,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-76 844 615,00	344 891,00	-76 499 724,00	-76 693 050,19	193 326,19	100,30

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Sosiaali- ja terveyslautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	18 476 791,00	0,00	18 476 791,00	18 890 986,49	-414 195,49	102,20
Maksutuotot	5 227 204,00	0,00	5 227 204,00	5 178 477,24	48 726,76	99,10
Tuet ja avustukset	846 979,00	-58 481,00	788 498,00	916 498,85	-128 000,85	116,20
Vuokratuotot	1 858 926,00	0,00	1 858 926,00	1 853 486,77	5 439,23	99,70
Muut toimintatuotot	15 300,00	0,00	15 300,00	1 090,87	14 209,13	7,10
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	26 425 200,00	-58 481,00	26 366 719,00	26 840 540,22	-473 821,22	101,80
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-26 411 336,00	-68 361,00	-26 479 697,00	-25 172 731,50	-1 306 965,50	95,10
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-5 640 707,00	-13 267,00	-5 653 974,00	-5 563 266,53	-90 707,47	98,40
Muut henkilösivukulut	-1 017 144,00	0,00	-1 017 144,00	-1 001 071,65	-16 072,35	98,40
Henkilöstökulut yhteensä	-33 069 187,00	-81 628,00	-33 150 815,00	-31 737 069,68	-1 413 745,32	95,70
Palvelujen ostot	-64 221 576,00	1 270 000,00	-62 951 576,00	-64 791 827,77	1 840 251,77	102,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 785 018,00	0,00	-2 785 018,00	-2 967 061,10	182 043,10	106,50
Avustukset	-4 331 900,00	0,00	-4 331 900,00	-4 021 517,59	-310 382,41	92,80
Vuokrat	-5 430 750,00	0,00	-5 430 750,00	-5 351 681,11	-79 068,89	98,50
Muut toimintakulut	759 404,00	-785 000,00	-25 596,00	-262 510,31	236 914,31	1 025,60
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-109 079 027,00	403 372,00	-108 675 655,00	-109 131 667,56	456 012,56	100,40
TOIMINTAKATE	-82 653 827,00	344 891,00	-82 308 936,00	-82 291 127,34	-17 808,66	100,00
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-145 616,00	0,00	-145 616,00	-226 454,43	80 838,43	155,50
TILIKAUDEN TULOS	-82 799 443,00	344 891,00	-82 454 552,00	-82 517 581,77	63 029,77	100,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-82 799 443,00	344 891,00	-82 454 552,00	-82 517 581,77	63 029,77	100,10

2.2.3. Sivistyslautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Raisio on monipuolinen sivistyskaupunki. Tavoitteena monipuoliset ja kustannustehokkaat sivistystoimen palvelut. Opetus on monipuolista ja tasa-arvoista kaikilla kouluasteilla.	Toimenpiteet: Toteutetaan sivistyskeskuksen toimenpideohjelmaa vuosien 2020-2022 aikana. Toteuma 2020: Palvelut kartoitettu ja auditoitu. Palveluverkkoselvitys on valmis. Koulu- ja päiväkotiverkkoselvityksen valmistelu aloitettu, valmistuu keväällä 2021. Toimenpiteenä kehitetään opetuksen yhteistä suunnittelua ja henkilöstön koulutusta. Mittarit: Oppimistulosten arviointi Henkilöstön vuosittaiset koulutuspäivät Toteuma 2020: Koronan vuoksi koulutukset siirtyivät verkkokoulutuksiksi ja kokonaisuudessaan koulutuksia toteutui vähän. Lukion ylioppilastutkintojen keskiarvo oli valtakunnan keskiarvon mukainen.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Vahvistetaan raisiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia.	Toimenpiteet: Jatketaan lasten ja nuorten kouluhyvinvointia koskevaa toimenpideohjelmaa, ja koordinoidaan OPH:n Paraskoulu-hanketta sekä EU:n Erasmus-ohjelmaan kuuluvaa kansainvälistä kehitysohjelmaa. Kehitetään oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmän toimintamallia ja mahdollisuuksia menestyksekkäästi ohjata Raisiossa tapahtuvaa moniammatillista yhteistyötä.

Lisää liikettä! Tavoite: Lapsi ja koululainen on aktiivinen kulkija. Peruskoulun jälkeen jokaisella on opintotyöpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa. Tavoite: Jokainen raisiolainen nuori löytää jatko-opiskelupaikan tai vaihtoehtoisesti työpaikan. Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään.	Restoratiivinen toimintamalli ristiriitojen ratkaisussa otetaan käyttöön koko varhaiskasvatuksessa (Verso henkilökunnalle, Mini-verso lapsille). Mittarit: - Lapset puheeksi -menetelmä - Kouluterveyskysely - Käydyt sovittelukeskukset - Peruskoulun jälkeisen jatkopaikan saaneet/ilman jatkopaikkaa jääneet/ koulutuksen keskeyttäneet - Monialainen yhteistyö toteutuu - Oppilashuollon henkilöstön määrä mitoitusten mukaisesti. Toteutuma 2020: Lapset puheeksi -menetelmä on käytössä sekä päiväkodeissa että perhepäivähoidossa. Kouluterveyskyselyn tulokset on analysoitu ja niistä on kerrottu mahdollisimman laajalti. Oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmä on valmistellut monialaisen yhteistyön kehittämistä, opiskeluhuollon käsikirja valmisteilla. Paraskoulu – hanke päättyi ja seudullinen yhteistyö jatkuu uuden hankkeen toimesta. Toimenpiteet: Kehitetään lasten ja koululaisten aktiivista liikkumista varhaiskasvatuksessa sekä koulu- ja vapaa-aikana. Mittarit: MOVE-testin tulokset perusopetuksessa Ilo kasvaa liikkuen -ohjelma varhaiskasvatuksen yksiköiden käytössä Toteutuma 2020: Ilo kasvaa liikkuen -ohjelma on kaikissa päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa käytössä. Move-testit käytössä kouluissa. Toimenpiteet: Seurataan vuosittain nuorten siirtymistä perusopetuksesta toiselle asteelle tai työelämään. Toteutuma 2020: Raisiolaiset nuoret saavat lähes poikkeuksetta toisen asteen opiskelupaikan. Toimenpiteet: Seurataan aktiivisesti (kouluterveyskysely, THL) raisiolaisten nuorten päihteidenkäyttöä ja panostetaan ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Laaditaan ennaltaehkäisevän päihdetyön ohjelma (toteutuu K/E).
--	---

Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmissa määritetään toimialan kehittämistavoitteet.	Toteuma 2020: Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön suunnitelma 2020-2022 valmistui ja kaupunginvaltuusto hyväksyi sen tammikuussa 2021. Toimenpiteet: Sivistyskeskuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty 2019. Toimenpideohjelman avulla lähdetään toteuttamaan selvityksessä asetetut tavoitteet. Toteutuma 2020: Palveluverkkoselvitys on laadittu ja toimenpideryhmät ovat olleet toiminnassa.
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittämistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Opetuksen toimintaympäristön kehittäminen Tavoite: Oppimisympäristöjen sekä opetuksen kehittäminen Digitaalinen Raisio Tiedonpuiston alueen kehittäminen	Toimenpiteet: Yhdessä Uudenkaupungin ja Laitilan kanssa alueellinen yhteistyöhanke. Toteuma 2020: Tutorit verkossa - Alueellisen tutorverkoston yhteistyöhankkeessa on luotu alueellinen tutor-verkosto. Hankkeessa kehitetään toimintatapoja, joiden avulla saadaan sujuvaa osaamisen jakamista, lisääntyvää vuorovaikutusta ja tehokkaampia tutoropettajatoiminnan ja digikoulutuksen käytäntöjä. Yhteistyöllä vähennetään päällekkäistä kehittämistyötä. Toimenpiteet: Vahvistetaan oppilaiden valmiuksia digitaaliseen yhteiskuntaan. Mittari: Sähköisten palveluiden käyttö opetuksessa Toteuma 2020: Kaikilla yläkoulun oppilailla on joko tabletti tai tietokone käytössä. Opettajien osaamisen tasoa on lisätty tutortoiminnan avulla. Koronatilanne vauhditti digitaalisten oppimisympäristöjen käyttöä kaikilla opetuksen ja kasvatuksen asteilla. Toimenpiteet: Sivistyskeskuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty 2019. Toimenpideohjelman avulla

	lähdetään toteuttamaan selvityksessä asetetut tavoitteet. Toteutuma 2020: Palveluiden järjestämisen suunnitelmat on esitetty palveluverkkoselvityksessä. Uuden Vaisaaren koulun tarveselvitys tehty syksyllä 2020 ja hankesuunnitelman tekeminen aloitettu.
Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvoiva henkilöstö	Toimenpiteet: Laaditaan henkilöstön kehittämissuunnitelma. Toteuma 2020: Henkilöstön hyvinvoinnin kehittämissuunnitelma on laadittu ja henkilöstön hyvinvointikyselyt valtaosin tehty.

Ulkoiset määrärahat 2020 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-29 408 436 €	2 944 215 €	-26 464 220 €
TP2018	-30 360 013 €	2 819 581 €	-27 540 432 €
TP2019	-32 139 754 €	3 081 517 €	-29 058 237 €
TAM2020	-33 713 353 €	3 641 467 €	-30 071 886 €
TP2020	-32 250 715 €	3 117 964 €	-29 132 751 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-23 369 095 €	481	508,8
TP2018	-24 221 560 €	556	528,5
TP2019	-25 571 295 €	570	538,7
TAM2020	-25 748 823 €	570	528,3
TP2020	-25 738 515 €	571	535,3

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-2 854 777 €
TP2018	-2 796 384 €
TP2019	-2 928 994 €
TAM2020	-4 130 125 €
TP2020	-2 915 039 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-694 880 €
TP2018	-831 133 €
TP2019	-771 888 €
TAM2020	-955 651 €
TP2020	-758 450 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-68 357 €
TP2018	-61 638 €
TP2019	-66 706 €
TAM2020	-119 515 €
TP2020	-93 844 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2020	TP2020	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	3 641 467 €	3 117 964 €	-523 503 € -14,4 %
Koronan vuoksi osa päiväkotimaksuista ja Raisio-opiston maksuista jäi toteutumatta, tuloissa näkyy myös hanke- rahoituksen jakautuminen/kirjaantuminen usealle vuodelle.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-33 713 353 €	-32 250 715 €	1 462 638 € -4,3 %
Korona vaikutti kuljetuksiin, koulutuksiin ja matkustamiseen, lisäksi palveluiden ostoihin (määrärahoihin) oli kirjattu hankerahoituksia, jotka toteutuvat vasta vuonna 2021. Sijoitettuja lapsia oli aiempaa enemmän. Yläkoulun chromebook hankinnat toteutettiin teknisen keskuksen leasing-hankintana.			

Käyttötalous ulkoiset (€) Sivistyslautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	561 157,00	0,00	561 157,00	658 589,03	-97 432,03	117,40
Maksutuotot	1 773 691,00	0,00	1 773 691,00	1 553 499,03	220 191,97	87,60
Tuet ja avustukset	452 186,00	551 157,00	1 003 343,00	900 904,94	102 438,06	89,80
Muut toimintatuotot	303 276,00	0,00	303 276,00	4 970,88	298 305,12	1,60
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 090 310,00	551 157,00	3 641 467,00	3 117 963,88	523 503,12	85,60
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-20 827 006,00	112 586,00	-20 714 420,00	-20 742 961,22	28 541,22	100,10
Eläkekulut	-4 259 557,00	24 331,00	-4 235 226,00	-4 177 256,15	-57 969,85	98,60
Muut henkilösivukulut	-799 177,00	0,00	-799 177,00	-818 297,92	19 120,92	102,40
Henkilöstökulut yhteensä	-25 885 740,00	136 917,00	-25 748 823,00	-25 738 515,29	-10 307,71	100,00
Palvelujen ostot	-3 505 482,00	-624 643,00	-4 130 125,00	-2 915 039,13	-1 215 085,87	70,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-955 651,00	0,00	-955 651,00	-758 449,80	-197 201,20	79,40
Avustukset	-2 786 000,00	0,00	-2 786 000,00	-2 700 684,25	-85 315,75	96,90
Vuokrat	-119 515,00	0,00	-119 515,00	-93 843,78	-25 671,22	78,50
Muut toimintakulut	26 761,00	0,00	26 761,00	-44 182,51	70 943,51	-165,10
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-33 225 627,00	-487 726,00	-33 713 353,00	-32 250 714,76	-1 462 638,24	95,70
TOIMINTAKATE	-30 135 317,00	63 431,00	-30 071 886,00	-29 132 750,88	-939 135,12	96,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-91 467,00	0,00	-91 467,00	-85 964,49	-5 502,51	94,00
TILIKAUDEN TULOS	-30 226 784,00	63 431,00	-30 163 353,00	-29 218 715,37	-944 637,63	96,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-30 226 784,00	63 431,00	-30 163 353,00	-29 218 715,37	-944 637,63	96,90

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Sivistyslautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	561 157,00	0,00	561 157,00	658 589,03	-97 432,03	117,40
Maksutuotot	1 773 691,00	0,00	1 773 691,00	1 553 609,03	220 081,97	87,60
Tuet ja avustukset	452 186,00	551 157,00	1 003 343,00	900 904,94	102 438,06	89,80
Vuokratuotot	36 000,00	0,00	36 000,00	33 196,57	2 803,43	92,20
Muut toimintatuotot	303 276,00	0,00	303 276,00	4 970,88	298 305,12	1,60
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 126 310,00	551 157,00	3 677 467,00	3 151 270,45	526 196,55	85,70
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-20 827 006,00	112 586,00	-20 714 420,00	-20 742 961,22	28 541,22	100,10
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-4 259 557,00	24 331,00	-4 235 226,00	-4 177 256,15	-57 969,85	98,60
Muut henkilösivukulut	-799 177,00	0,00	-799 177,00	-818 297,92	19 120,92	102,40
Henkilöstökulut yhteensä	-25 885 740,00	136 917,00	-25 748 823,00	-25 738 515,29	-10 307,71	100,00
Palvelujen ostot	-7 031 244,00	-624 643,00	-7 655 887,00	-6 136 259,96	-1 519 627,04	80,20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-955 651,00	0,00	-955 651,00	-763 322,89	-192 328,11	79,90
Avustukset	-2 786 000,00	0,00	-2 786 000,00	-2 700 684,25	-85 315,75	96,90
Vuokrat	-5 852 557,00	0,00	-5 852 557,00	-5 832 948,50	-19 608,50	99,70
Muut toimintakulut	26 761,00	0,00	26 761,00	-44 182,51	70 943,51	-165,10
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-42 484 431,00	-487 726,00	-42 972 157,00	-41 215 913,40	-1 756 243,60	95,90
TOIMINTAKATE	-39 358 121,00	63 431,00	-39 294 690,00	-38 064 642,95	-1 230 047,05	96,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-91 467,00	0,00	-91 467,00	-85 964,49	-5 502,51	94,00
TILIKAUDEN TULOS	-39 449 588,00	63 431,00	-39 386 157,00	-38 150 607,44	-1 235 549,56	96,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-39 449 588,00	63 431,00	-39 386 157,00	-38 150 607,44	-1 235 549,56	96,90

2.2.4. Vapaa-aikalautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Raision vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä. Tavoite: Vapaa-aikapalvelut ja harrastusmahdollisuudet ovat kolmen vetovoimaisimman tekijän joukossa.	Toimenpiteet: Kevyen liikenteen roolin vahvistaminen, Raisiosta pyöräilykaupunki. Kirjastotalon kehittäminen aktiivisena kulttuurikeskuksena. Viestinnän vahvistaminen. Aktiivinen verkko- ja someviestintä. Mittarit: Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi, Arttu, Taloustutkimuksen kyselyt, THL:n Fin-Sote. Tapahtumaseuranta. Verkkoviestinnän snoobi-raportit. Toteuma 2020: Kirjaston kokonaislainaus laski -9%, joskin sulkukuukausista puhdistettu lainaus kasvoi +4,5%. Kirjastossa järjestettiin yhteensä 210 tapahtumaa (-35%), joissa oli yhteensä 1904 (-76%) osallistujaa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut järjesti opetussuunnitelmien mukaisia Raision Elämyspolkuun liittyviä tapahtumia koronarajoitusten sallimissa puitteissa. Valtaosa tapahtumista kuului koulujen ja varhaiskasvatuksen mediakasvatus-suunnitelmaan. Lisäksi kirjastossa järjestettiin mm. e-aineiston käyttäjäkoulutusta ja digineuvonta-tilaisuuksia. Kirjastossa, museossa ja nuorisosoitto-kunnassa otettiin käyttöön striimatut tapahtumat ja oppitunnit, joita oli helppo jakaa yksittäisille käyttäjille ja opiskelijoille. Kirjastoraadin aloitteesta järjestettiin ensimmäinen Raision Taiteiden yö, johon osallistui useita kaupungin toimijoita ja yhdistyksiä. Kaupungintalon sulkemisen takia Raision museo Harkon näyttelyitä jouduttiin sulkemaan yleisöltä, kävijämäärät laskivat -48% edellisestä vuodesta. Näyttelyt korvattiin verkkonäyttelyillä. Museo järjesti Kaurin alueella arkeologiset koululaiskaivaukset, jotka rahoitettiin Suomen Kulttuurirahaston Mullankaivajat-avustuksella. Kaivamassa kävi 259 4. ja 5.-luokkalaista.

	Harkko toteutti yhteistyössä Eero Rantasen säätiön kanssa julkisen taideteoksen Mika Natrin Kaaret. Raision museo Harkko juhli 20-vuotispäiviään Raisio-päivien yhteydessä elokuussa. Arttu, THL:n Fin-Sote -kyselyitä ei toteutettu. Kaupunki on lopettanut Snoobi-raportoinnin.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET Vapaa-aikapalvelut ovat aktiivisesti mukana kaupungin hyvinvointikoordinaatiossa. Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa. Tavoite: Aktiivisesti osallistuvien ja harrastavien osuudet väestössä kasvavat. Suositusten toteutuminen yli 70%.	TOIMENPITEET JA MITTARIT Toimenpiteet: Hyvinvointisuunnitelman laadinnassa ovat mukana kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Mittarit: Terveyden edistämisen aktiivisuus eli TEA-viisari: Johtaminen 75 + pistettä vihreällä. Toteutunut (K/E) THL tuottaa 2020 kulttuuripalveluita koskevan TEA-viisarin, mittarit tarkentuvat vasta myöhemmin. Toteuma 2020: TEA-viisari toteutetaan toimialoittain joka toinen vuosi. Toteutunut liikuntapalveluissa kyllä. Liikunta: Johtaminen 93., eli yli 75 vihreällä Toimenpiteet: ”Suositukset kunnille liikunnan edistämiseksi” eri ministeriöiden ja Kuntaliiton julkaisu on aktiivisessa käytössä. Liikuntapalvelut tukee tarvittaessa toimialojen keinoja. Mittari: Toimialakohtaisten suositusten toteutuminen Toteuma 2020: Suositusten toteutuminen 92 % Toimenpiteet: Liikuntapalvelujen perustehtävä Mittari: Lapset ja nuoret: Kouluterveyskysely, liikunnan suositusten toteutuminen paranee. Toteuma 2020: Kysely toistetaan joka toinen vuosi. Tulokset ovat vuoden 2019 kyselystä: 4. ja 5. luokkalaisten aktiivisesti liikkuvien osuus on pudonnut 49.7 %:sta 37.7 %:iin.

Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa. Tavoite: Kävijämäärän ja käyttöasteen kasvu kaupungin ylläpitämällä liikuntapaikoilla. Tavoite: Ajanmukaiset harrasteliikunnan ja urheilun olosuhteet. 1 iso perusparannuskohde / vuosi.	Perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisten osuus on noussut 17,1 %:sta 22,8 %:iin. Lukion 1. ja 2. luokkalaisten osuus on noussut 14 %:sta 19,5 %:iin. Ammatillisessa oppilaitoksissa opiskelevien osuus on noussut 9,8 %:sta 14,2 %:iin. Muutokset ylläolevissa prosenteissa noudattelevat eri ikäluokissa valtakunnallisia muutoksia. Aikuisväestö: FinSote-tutkimus, liikuntaa riittävästi harrastavien osuus kasvaa. Toteuma 2020: FinSote-tutkimuksen seurantatutkimusta ei ole toteutettu 2020. Toimenpiteet: Liikuntapalvelujen perustehtävä yhdessä urheiluseurojen ja muiden liikunta-alan toimijoiden kanssa. Kävijämääräseurannan kehittäminen liikuntapaikoilla. Mittari: Liikuntapaikkojen kävijämäärät ja varattavien liikuntapaikkojen käyttöasteet Toteuma 2020: Kansainvälisen koronapandemian johdosta sisäliikuntapaikat olivat kokonaan suljettuna 2,5, kk keväällä 2020. Uintikeskus Ulpukan kävijämäärä oli 122 303 kävijää eli 74 237 pienempi kuin edellisvuonna 2019. Vuoden alun kaski kuukautta olivat edellä n. 10 % vuotta 2019. Koronasulku 2,5 kk ja myöhemmät vaikutukset pudotti kävijämäärää 37,2 % edellisvuodesta. Sisätilojen käyttöasteet eli käyttötunnit / aukioloaika olivat 82,1 %hyvällä, aiempien vuosien tasolla. Aukioloaika oli kuitenkin 2,5, kk pienempi kuin edellisvuonna ja näin kokonaiskävijämäärä jäi 188 872 kävijään, 121528 pienempi kuin 2019. Sesonkiajan käyttöasteet: Jäähallien käyttöaste sesonkiaikana oli 59,6% ja kesäaikana 54,4. Käyttötunnit olivat kuitenkin pois 2,5 kk keväällä. Ulkoliikuntapaikkojen käyttö kasvoi merkittävästi koronan vaikutuksesta. Erityisesti se näkyi ulkoilureiteillä, kuntoradoilla ja lähiliikuntapaikoilla. Niistä ei saada vielä vertailutietoja aiempaan. Toimenpiteet: Laaditaan Liikuntaympäristöjen kehittämisohjelma. Mittari: Liikuntaympäristön kehittämisohjelman toimenpidesuosittelujen toteutuminen
---	--

Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto-, työpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa. Tavoite: Yhtään nuorta ei jää vuosittain ilman jatkopaikkaa. Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään. Tavoite: Nuorten päihteidenkäyttö vähenee. Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.	Toteuma 2020: Liikuntaympäristöjen kehittämisohjelma siirrettiin osaksi Sivistyskeskuksen palveluverkkoselvitystä 2019 ja sen jatkona tehtävää toteutusohjelmaa 2020-2023. Henkilöstömuutoksista ja muista muutoksista johtuen toimenpideohjelman koostaminen siirtyi eteenpäin vuodelle 2021. Liikunta- ja nuorisopalveluista tehtiin toimenpide-esitykset koottavaksi ja aikataulutettavaksi tulevaan toimenpideohjelmaan. Toimenpiteet: Etsivien nuorisotyöntekijöiden, nuorisopalveluiden pajatoiminnan ja erityisnuorisotyöntekijän perustehtävä on aktiivinen yhteistyö sosiaalipalvelujen ja koulutusorganisaatioiden kanssa. Mittari: Koulupudokkaiden määrä TE-toimiston tilastot Etsivän nuorisotyön asiakkuudet Toteuma 2020: Työttömiä alle 20-vuotiaita oli heinäkuussa 61. Etsivän nuorisotyön asiakkaina oli vuoden aikana 72 nuorta. Määrä oli samaa tasoa kuin edellisvuonnakin. Toimenpiteet: Nuorisopalvelut on mukana ennalta ehkäisevän päihdeohjelman laadinnassa. Nuorisotyöntekijät ovat asennekasvattajina omissa toimintaympäristöissään sekä yhteistyössä koulujen ja perhepalveluiden kanssa. Toteutetaan kokeiluprosjekti jalkautuvan nuorisotyön -menetelmin kaupungin alueella ja tapahtumissa. Mittari: Kouluterveyskysely, päihteiden käytön määrä Toteuma 2020: Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi. Kyselyä ei ole tehty 2020. Alla olevat ovat 2017-2019 kyselyn raittiit: Perusopetus 8. ja 9. luokka pudonnut 56,9 %:sta 55,6%:iin Lukio 1. ja 2. luokka pudonnut 39,9%:sta 34,2 %:iin. Ammatillinen oppilaitos 26,1%:sta 21,8 %:iin. Tosi humalassa väh. kerran kuukaudessa: Perusopetus 8. ja 9. luokkalaiset pudonnut 10,2 %:sta 9,6 %:iin Lukion 1. ja 2. luokka pudonnut 18,1%:sta 17,8 %:iin. Ammatillinen oppilaitos 35,3 %:sta 32,8 %:iin. Toimenpiteet: Vapaa-aikapalvelut tukee liikunta-, nuoriso- ja kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä välillisesti
---	---

Tavoite: Yhdistysten välillinen ja välitön tuki ei heikkene.	tilojen käytössä ja tapahtumien järjestelyissä sekä myöntää taloudellista tukea avustuksina. Mittari: Tilojen käytön taksat ja periaatteet Avustusraha / vuosi Toteuma 2020: Vapaa-aikalautakunta määritteli uudelleen kirjaston ryhmätilojen taksat. Kulttuuriavustukset olivat 10 000 €/vuosi. Liikuntapalveluissa taksat ja avustukset säilyivät aiemmalla tasolla: Liikunta-avustusten määrä oli 84 000 €. Nuorisopalvelujen taksat ja avustukset olivat samalla tasolla kuin aiemmin. Nuorisoyhdistysten avustukset olivat 50 000 €. Toimenpiteet: Vapaa-aikapalvelut edistää aktiivista kansalaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä yhteistyössä asukkaiden ja yhteisön kanssa sekä tarjoaa tiloja harrastamiseen ja kansalaistoimintaan. Kirjasto ylläpitää oman alansa vapaaehtoisverkostoa. Mittari: FinSote-tutkimus, osallistumisaktiivisuus sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukset paranevat. Vapaaehtoistyöhön osallistuneiden määrä Toteuma 2020: THL:n FinSote-kyselyä ei toteutettu. Kirjaston asiakasraati toimi aktiivisesti järjestäen mm. yleisötilaisuuksia. Kirjastossa valmistui uusi maksuton pienryhmätila, joskin korona esti tilojen käyttöä.
Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta. Tavoite: Ikäihmisten itsenäinen selviytyminen paranee.	Toimenpiteet: Vapaa-aikapalvelut osallistuu ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman laadintaan. Raisio osallistuu Ikäinstituutin valtakunnalliseen Voimaa vanhuuteen - iäkkäiden terveysliikuntaohjelmaan päämääränä edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla. Liikuntapalvelut ovat mukana sosiaalipalvelujen kanssa toteuttamassa ohjelmaa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut kehittää ikäihmisten hyvinvointipalveluita yhdessä hoito- ja hoivapalvelujen kanssa.

Kehitetään vapaa-aikapalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Tavoite: Palvelumuotoilun kehittäminen, sähköisen asiointin kehittäminen ja viestinnän parantaminen Tavoite: Yksilöllisen elämäntapaohjauksen kehittäminen	Mittari: FinSote-tutkimus, 75+ elintapamittarit ja STM:n Ikäihmisten laatusuositus Kirjaston kotipalvelun asiakkaat, kirjaston sovelletut kirjastopalvelut ikäihmisten toimintayksiköissä Toteuma 2020: THL:n FinSote-kyselyitä ei toteutettu. Korona esti osittain kirjaston kotipalvelun toimintaa, ja kotipalvelun asiakasmäärä putosi 25:teen. Sovellettuja kirjastopalveluita tuotiin vanhusten asumisyksiköihin tammi-helmikuussa yhteensä 12 kertaa, tämän jälkeen toiminta loppui toistaiseksi. Kirjaston palvelupiste on toiminut Hulvelan palvelutalossa. Kirjasto on edelleen mukana V-S muistiyhdistyksen Kulttuuria minulle -hankkeessa, jossa vahvistetaan muistihoitajien valikoimien ikääntyvien asiakkaiden osallisuutta ja hyvinvoinnin kokemusta taiteen ja kulttuurin keinoin. Liikuntapalvelut osallistuivat monin eri tavoin yhteistyöhön voimaa vanhuksiin ohjelman mukaan ja Turun seudun vertaisohjaajaverkoston koulutuksiin. Vapaa-aikapalvelut ovat kaikille eri väestöryhmille. Esteettömyyteen kiinnitetään erityistä huomiota. Toimenpiteet: Palvelujen asiakaslähtöinen uudistaminen Selvitetään omatoimisen asiointin laajentamista kirjastossa. Toteutetaan esteettömyyskartoitus, esteettömyyden huomioiminen viestinnässä, tiloissa ja ulkoalueilla. Palvelumuotoilun koulutus henkilöstölle Esteettömien palvelujen (Celia) markkinointi. Mittari: Asiakas- ja asukastyytyväisyyskyselyt Yleisarvio palveluista 4 (asteikolla 1 – 5) Celia-palvelujen käyttäjämäärät Toteuma 2020: Kirjaston fyysistä ja viestinnällistä esteettömyyttä on parannettu (saavutettavuusdirektiivi), mutta esteettömyyskartoitusta on jouduttu siirtämään eteenpäin. Lehtilukusalin omatoiminen käyttö on huomioitu TA 2021:ssä. Vaski-verkkokirjastossa otettiin käyttöön verkkomaksaminen. Vaski-verkkosivuston käyttö kasvoi lähes +8%, e-kirjojen lainaus lisääntyi +24%. Kirjaston e-aineistojen käyttöä on opastettu kirjastossa ja Olkkarissa.
--	--

	Henkilökunta on osallistunut palvelumuotoilukoulutuksiin. Seuraava valtakunnallinen kirjastojen asiakaskysely järjestetään 2021 syksyllä. Celia-kirjaston (ent. Näkövammaisten kirjasto) asiakasmäärä kasvoi 37%. Asiakastytyväisyysseurannoissa Googlepalveluissa Ulpukan, Liikuntahallin ja Nuorten keskus Nopan osalta palautteet ovat 3,9 ja 4,3 välillä, asteikolla 1-5. Toimenpiteet: Liikuntapalvelut kehittää yhdessä sosiaali- ja terveystalvelujen kanssa liikunnan palveluketjua (LIPAKE). Elämäntapaneuvonta ja -ohjauspalvelu kuntalaisille Kirjastossa jatkuu Lukuvalmennus-kokeilu Mittari: Asiakasmäärät ja -tyytyväisyyskysely Toteutuma 2020: Koronarajoituksista huolimatta kirjastossa pystyttiin järjestämään 30 aikuisten digineuvontatapahtumaa. Lisäksi oli yksilöllistä digineuvontaa liittyen mm. e-aineistojen ja Celian palveluiden käyttöönottoon. Liikuntaneuvonta ja matalan kynnyksen ryhmät ovat toteutuneet koronarajoitusten puitteissa osin etänä osin lähipalveluna yhdessä Terveystalvelujen kanssa.
Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan. Tavoite: Työpaikkakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien laadinta, kuvaus toimenpiteistä.	Toimenpide: Vapaa-aikapalveluissa laaditaan työpaikkakohtaiset hyvinvointisuunnitelmat. Liikuntapalvelut ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut osallistuvat työpaikkakohtaisten hyvinvointiohjelmien kehittämiseen ja auttavat toteutuksessa. Mittari: Hyvinvointisuunnitelmien toteutuminen (K/E) Liikuntapalvelujen sisäiset asiakkuudet Toteutuma 2020: Hyvinvointisuunnitelmaa tehdään Sivistyskeskuksen kaikille yksiköille. Työyksiköissä on laadittu Työpaikan pelisääntöjä. Liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut ovat mukana Virtyn toiminnassa. Liikunta- ja nuorisopalveluissa on otettu pilottikokeiluun Fiilismittari eli lyhyt kysely henkilöstölle tunteesta töissä. Toteutetaan 2 krt / kk.

Ulkoiset määrärahat 2020 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-3 596 022 €	1 093 063 €	-2 502 959 €
TP2018	-3 589 966 €	935 065 €	-2 654 902 €
TP2019	-3 650 121 €	1 005 699 €	-2 644 423 €
TAM2020	-3 758 082 €	1 108 275 €	-2 649 807 €
TP2020	-3 288 029 €	736 018 €	-2 552 011 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-2 438 292 €	57	66,2
TP2018	-2 534 659 €	65	66,4
TP2019	-2 628 968 €	65	61,9
TAM2020	-2 687 880 €	65	57,5
TP2020	-2 333 978 €	65	64,3

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-543 561 €
TP2018	-328 328 €
TP2019	-369 952 €
TAM2020	-404 276 €
TP2020	-311 218 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-390 662 €
TP2018	-493 636 €
TP2019	-410 041 €
TAM2020	-438 002 €
TP2020	-423 098 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-72 743 €
TP2018	-77 871 €
TP2019	-81 247 €
TAM2020	-80 244 €
TP2020	-65 627 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2020	TP2020	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	1 108 275 €	736 018 €	-372 257 € -33,6 %
Koronan vaikutukset näkyivät tulojen kertymisessä, Ulpukka oli osan aikaa suljettu, ja kun se oli syksyllä auki, kävijämäärät olivat aiempaa pienemmät.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-3 758 082 €	-3 288 029 €	470 053 € -12,5 %
Työnkeskeytykset ja lomautukset näkyvät alentuneina henkilöstömenoina.			

Käyttötalous ulkoiset (€) Vapaa-aikalautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	107 019,00	0,00	107 019,00	96 279,08	10 739,92	90,00
Maksutuotot	771 262,00	0,00	771 262,00	444 742,58	326 519,42	57,70
Tuet ja avustukset	22 000,00	114 839,00	136 839,00	131 848,28	4 990,72	96,40
Vuokratuotot	48 106,00	0,00	48 106,00	29 926,67	18 179,33	62,20
Muut toimintatuotot	45 049,00	0,00	45 049,00	33 221,47	11 827,53	73,70
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	993 436,00	114 839,00	1 108 275,00	736 018,08	372 256,92	66,40
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-2 052 013,00	-76 146,00	-2 128 159,00	-1 835 357,91	-292 801,09	86,20
Eläkekulut	-464 607,00	-16 621,00	-481 228,00	-425 186,26	-56 041,74	88,40
Muut henkilösivukulut	-78 493,00	0,00	-78 493,00	-73 433,86	-5 059,14	93,60
Henkilöstökulut yhteensä	-2 595 113,00	-92 767,00	-2 687 880,00	-2 333 978,03	-353 901,97	86,80
Palvelujen ostot	-391 577,00	-12 699,00	-404 276,00	-311 218,10	-93 057,90	77,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-438 002,00	0,00	-438 002,00	-423 098,47	-14 903,53	96,60
Avustukset	-144 000,00	0,00	-144 000,00	-144 291,00	291,00	100,20
Vuokrat	-80 244,00	0,00	-80 244,00	-65 626,58	-14 617,42	81,80
Muut toimintakulut	-3 680,00	0,00	-3 680,00	-9 816,52	6 136,52	266,80
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 652 616,00	-105 466,00	-3 758 082,00	-3 288 028,70	-470 053,30	87,50
TOIMINTAKATE	-2 659 180,00	9 373,00	-2 649 807,00	-2 552 010,62	-97 796,38	96,30
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-152 926,00	0,00	-152 926,00	-222 983,91	70 057,91	145,80
TILIKAUDEN TULOS	-2 812 106,00	9 373,00	-2 802 733,00	-2 774 994,53	-27 738,47	99,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 812 106,00	9 373,00	-2 802 733,00	-2 774 994,53	-27 738,47	99,00

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Vapaa-aikalautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	107 019,00	0,00	107 019,00	96 840,82	10 178,18	90,50
Maksutuotot	925 082,00	0,00	925 082,00	551 514,11	373 567,89	59,60
Tuet ja avustukset	22 000,00	114 839,00	136 839,00	131 848,28	4 990,72	96,40
Vuokratuotot	91 456,00	0,00	91 456,00	73 343,28	18 112,72	80,20
Muut toimintatuotot	45 049,00	0,00	45 049,00	33 221,47	11 827,53	73,70
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 190 606,00	114 839,00	1 305 445,00	886 767,96	418 677,04	67,90
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 052 013,00	-76 146,00	-2 128 159,00	-1 835 357,91	-292 801,09	86,20
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-464 607,00	-16 621,00	-481 228,00	-425 186,26	-56 041,74	88,40
Muut henkilösivukulut	-78 493,00	0,00	-78 493,00	-73 433,86	-5 059,14	93,60
Henkilöstökulut yhteensä	-2 595 113,00	-92 767,00	-2 687 880,00	-2 333 978,03	-353 901,97	86,80
Palvelujen ostot	-657 970,00	-12 699,00	-670 669,00	-513 456,47	-157 212,53	76,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-438 002,00	0,00	-438 002,00	-423 951,38	-14 050,62	96,80
Avustukset	-144 000,00	0,00	-144 000,00	-144 291,00	291,00	100,20
Vuokrat	-2 937 655,00	0,00	-2 937 655,00	-2 902 337,33	-35 317,67	98,80
Muut toimintakulut	-3 680,00	0,00	-3 680,00	-9 816,52	6 136,52	266,80
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 776 420,00	-105 466,00	-6 881 886,00	-6 327 830,73	-554 055,27	91,90
TOIMINTAKATE	-5 585 814,00	9 373,00	-5 576 441,00	-5 441 062,77	-135 378,23	97,60
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn. mukaiset poistot	-152 926,00	0,00	-152 926,00	-222 983,91	70 057,91	145,80
TILIKAUDEN TULOS	-5 738 740,00	9 373,00	-5 729 367,00	-5 664 046,68	-65 320,32	98,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 738 740,00	9 373,00	-5 729 367,00	-5 664 046,68	-65 320,32	98,90

Nettobudjettiyksikkö:

Uintikeskus Ulpukka

	2020	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		663 824	477 887,86
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		-1 414 494	-1 401 679,25
toimintakate		-750 670,00	-923 791,39
poistot		0,00	0,00
sisämyynti		153 820	106 771,53
yli/alijäämä		-596 850,00	-817 019,86

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Kustannuspaikka 431030

2.2.5. Ympäristölautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Toimenpide: Rakennusvalvonnan lupakäsittelyt tehdään viipymättä. Mittari: Käsittelyaika 3 vkoa Toteuma 2020: Lupien käsittelyaika oli 2,7 vkoa Toimenpide: Huolehditaan rakennetun ympäristön turvallisuudesta, terveellisyydestä ja viihtyisyydestä. Mittari: Ympäristökatselmuks Toteuma 2020: Katselmuskierros tehtiin toukokuussa.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa.	Toimenpide: Edistetään viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä osallistamalla kaavoitukseen. Korostetaan lähivirkistys- ja luontoarvojen lisäämistä. Mittari: Kuvaus toimenpiteistä Toteuma 2020: Asiantuntijat osallistuivat kaavojen laadintaan.
Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.	Toimenpide: Ympäristölautakunta jakaa toiminta-avustuksia ympäristönsuojelua tekeville yhdistyksille. Mittari: Tuettujen yhdistysten määrä

	Toteuma 2020: Lautakunta myönsi avustuksen kahdelle yhdistykselle.
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.	Toimenpide: Osallistutaan E18-hankkeen suunnitteluun ja kaavoitukseen. Huolehditaan, että liikenteen melu- ja pölyhaitat eivät merkittävästi kasva nykyisestä. Mittari: Kuvaus Toteuma 2020: Asiantuntijat osallistuivat oman toimialansa osalta.
Ulkoalueiden hoidon tasoa nostetaan.	Toimenpide: Jatketaan Raisionlahden hoitotyötä laiduntamalla, niittämällä ja vähentämällä pusikoitumista. Mittari: Kuvaus Toteuma 2020: Toiminta jatkui.
Laaditaan suunnitelma fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseksi ja päätetään hiilineutraaliustavoitteista.	Toimenpide: Suunnitelma tuodaan päätöksentekoon vuonna 2020. Mittari: Suunnitelma on valmisteltu. Toteuma 2020: Suunnitelmaluonnos valmistui.

Ulkoiset määrärahat 2020 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-1 139 818 €	820 114 €	-319 703 €
TP2018	-1 144 720 €	928 954 €	-215 766 €
TP2019	-1 046 212 €	860 051 €	-186 161 €
TAM2020	-1 219 428 €	668 080 €	-551 348 €
TP2020	-976 251 €	742 358 €	-233 893 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-914 600 €	19	16,5
TP2018	-879 226 €	19	15,8
TP2019	-835 956 €	17	14,5
TAM2020	-893 279 €	17	14,9
TP2020	-787 263 €	16	12,5

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-199 814 €
TP2018	-233 446 €
TP2019	-185 942 €
TAM2020	-294 221 €
TP2020	-169 042 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-17 923 €
TP2018	-24 627 €
TP2019	-12 819 €
TAM2020	-22 028 €
TP2020	-10 626 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-4 152 €
TP2018	-5 263 €
TP2019	-7 357 €
TAM2020	-7 900 €
TP2020	-7 594 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2020	TP2020	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	668 080 €	742 358 €	74 278 € 11,1 %
Rakennusvalvonnan lupamaksut 56 000 € yli, ympäristöterveyden valvontamaksut 24 000 € yli ja myyntituotot kunnilta 14 000 € alle. Ympäristöterveyden myyntituotot muodostuvat tulojen ja menojen toteutuman mukaan.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-1 219 428 €	-976 251 €	243 177 € -19,9 %
Henkilöstökulut 106 000 € alle, lomautukset, viran täytön viive ja sairauspoissaolot.			
Palvelujen ostot noin 125 000 € alle, josta asiantuntijapalvelut 70000 € alle ja ICT 27 000 € alle. Ympäristöterveyden hyötyeläinpalvelujen ostot ja rakennusvalvonnan ICT-kulut toteutuivat pienempinä.			

Käyttötalous ulkoiset (€) Ympäristölautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	274 080,00	0,00	274 080,00	258 577,12	15 502,88	94,30
Maksutuotot	394 000,00	0,00	394 000,00	477 051,58	-83 051,58	121,10
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	6 729,39	-6 729,39	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	668 080,00	0,00	668 080,00	742 358,09	-74 278,09	111,10
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-716 046,00	6 637,00	-709 409,00	-611 483,20	-97 925,80	86,20
Eläkekulut	-157 935,00	1 415,00	-156 520,00	-150 379,52	-6 140,48	96,10
Muut henkilösivukulut	-27 350,00	0,00	-27 350,00	-25 399,87	-1 950,13	92,90
Henkilöstökulut yhteensä	-901 331,00	8 052,00	-893 279,00	-787 262,59	-106 016,41	88,10
Palvelujen ostot	-294 221,00	0,00	-294 221,00	-169 041,99	-125 179,01	57,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 028,00	0,00	-22 028,00	-10 626,02	-11 401,98	48,20
Avustukset	-2 000,00	0,00	-2 000,00	-950,00	-1 050,00	47,50
Vuokrat	-7 900,00	0,00	-7 900,00	-7 593,91	-306,09	96,10
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	-776,37	776,37	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 227 480,00	8 052,00	-1 219 428,00	-976 250,88	-243 177,12	80,10
TOIMINTAKATE	-559 400,00	8 052,00	-551 348,00	-233 892,79	-317 455,21	42,40
Poistot ja arvonalentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	-559 400,00	8 052,00	-551 348,00	-233 892,79	-317 455,21	42,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-559 400,00	8 052,00	-551 348,00	-233 892,79	-317 455,21	42,40

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Ympäristölautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	274 080,00	0,00	274 080,00	258 577,12	15 502,88	94,30
Maksutuotot	409 000,00	0,00	409 000,00	484 475,95	-75 475,95	118,50
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	6 729,39	-6 729,39	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	683 080,00	0,00	683 080,00	749 782,46	-66 702,46	109,80
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-716 046,00	6 637,00	-709 409,00	-611 483,20	-97 925,80	86,20
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-157 935,00	1 415,00	-156 520,00	-150 379,52	-6 140,48	96,10
Muut henkilösivukulut	-27 350,00	0,00	-27 350,00	-25 399,87	-1 950,13	92,90
Henkilöstökulut yhteensä	-901 331,00	8 052,00	-893 279,00	-787 262,59	-106 016,41	88,10
Palvelujen ostot	-332 070,00	0,00	-332 070,00	-207 812,00	-124 258,00	62,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 028,00	0,00	-22 028,00	-10 693,06	-11 334,94	48,50
Avustukset	-2 000,00	0,00	-2 000,00	-950,00	-1 050,00	47,50
Vuokrat	-96 090,00	0,00	-96 090,00	-95 783,91	-306,09	99,70
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	-776,37	776,37	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 353 519,00	8 052,00	-1 345 467,00	-1 103 277,93	-242 189,07	82,00
TOIMINTAKATE	-670 439,00	8 052,00	-662 387,00	-353 495,47	-308 891,53	53,40
Poistot ja arvonalentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	-670 439,00	8 052,00	-662 387,00	-353 495,47	-308 891,53	53,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-670 439,00	8 052,00	-662 387,00	-353 495,47	-308 891,53	53,40

2.2.6. Tekninen lautakunta

Elinvoimainen Raisio

Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT																																																
Asukasluku kasvaa.	Toimenpide: Vireillä / tiedossa olevien asuntohankkeiden mahdollistama laskennallinen asukasluvun kasvu vuosina 2018–2021. Mittari: <i>Kerros- ja rivitaloasunnot:</i> Asukkaita n. 460 Asuntoja n. 260 Kerros-m² n. 22 210 <i>Pientalot:</i> n. 40 asuntoa/v n. 160 asuntoa n. 570 asukasta Mittarissa on huomioitu hankkeiden arvioitu valmistumisaika. Toteuma 2020: <table><tr><th></th><th>TP 2018</th><th>TP 2019</th><th>TP 2020</th><th>TP 2021</th><th>Yht.</th></tr><tr><td>AK ja AR:</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Asukkaita n. 460</td><td>12</td><td>369</td><td>356</td><td></td><td>737</td></tr><tr><td>Asuntoja n. 260</td><td>5</td><td>206</td><td>199</td><td></td><td>410</td></tr><tr><td>K-m² n. 22 210</td><td>256</td><td>15811</td><td>14282</td><td></td><td>30349</td></tr><tr><td>AO:</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>n. 160 asuntoa</td><td>36</td><td>34</td><td>48</td><td></td><td>118</td></tr><tr><td>n. 570 asukasta</td><td>130</td><td>123</td><td>173</td><td></td><td>426</td></tr></table>		TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	Yht.	AK ja AR:						Asukkaita n. 460	12	369	356		737	Asuntoja n. 260	5	206	199		410	K-m² n. 22 210	256	15811	14282		30349	AO:						n. 160 asuntoa	36	34	48		118	n. 570 asukasta	130	123	173		426
	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	Yht.																																												
AK ja AR:																																																	
Asukkaita n. 460	12	369	356		737																																												
Asuntoja n. 260	5	206	199		410																																												
K-m² n. 22 210	256	15811	14282		30349																																												
AO:																																																	
n. 160 asuntoa	36	34	48		118																																												
n. 570 asukasta	130	123	173		426																																												
Asunto- ja tonttitarjonta pidetään monipuolisena.	Toimenpide: Kaavoitusohjelmaan sisällytetään monipuolinen asuntojakauma. Mittari: Kaavoitusohjelman mukainen tavoite tonttitarjonnalle: Omakotitontteja tarjolla vuosittain > 20 Vapaita rivitalotontteja tarjolla 4000 kerros-m²/v Vapaita kerrostalotontteja tarjolla 8800 kerros-m²/v. Toteuma 2020: Kaavoitusohjelman mukainen tavoite tonttitarjonnalle: Omakotitontteja oli tarjolla vuonna 2020 noin 21–28 kpl läpi vuoden Vapaita rivitalotontteja oli tarjolla vuonna 2020 13 kpl / 15 700 kerros-m².																																																

	Toteuma 2020: Kyllä. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaavoitusohjelman vuosille 2020–2022 kokouksessaan 3.2.2020. Ohjelma käsittää vuoden 2020 osalta yksityiskohtaisemmat tontti-, työpaikka- ja asukastavoitteet kaavahankkeittain.
Raisio tarjoaa yrityksille yhden Suomen parhaista toimintaympäristöistä. Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja yritysten on helppo löytää tietoa Raision sijoittumismahdollisuuksista. Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät toimintatapaa yritysysteistyössä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Yritys- ja työpaikkatontteja on tarjolla monipuolisiin tarpeisiin.	Toimenpide: Yritysalueiden kehittämissuunnitelmat ovat ajan tasalla. Mittari: Tarjolla olevien yritystonttien määrä: Tarjolla olevat tontit vuoden alussa: 32 kpl Vuoden aikana luovutetut tontit: kpl Toteuma 2020: Tarjolla olleiden yritystonttien määrä: Tarjolla olleet yritystontit vuoden alussa: 38 kpl. Vuoden aikana luovutetut tontit: 6 kpl.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa. Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.	Toimenpide: Osallistutaan Hyve-työryhmän työskentelyyn. Mittari: On osallistuttu Hyve-työryhmän työskentelyyn. (K/E) Toteuma 2020: On osallistuttu työryhmän työskentelyyn. Toimenpide: Huolehditaan lähivirkistysalueiden, puistometsien ja leikkikenttien hoidosta ja kehittämisestä. Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: leikkipaikkojen siisteys ja varusteiden kunto (3,57 [2015], 3,40 [2018], 3,52 [2019], 3,54 [2020]),

Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.	asuntoalueiden läheiset metsät (3,29 [2015], 3,17 [2018], 3,32 [2019], 3,43 [2020]). Toteuma 2020: Leikkipaikkojen hoidon osalta ollaan lähes saavutettu vuoden 2015 taso. Asuntoalueiden läheisten metsien hoidon trendi jatkaa kasvuaan positiiviseen suuntaan. Toimenpide: Rakennetaan liikuntapaikkoja ja ylläpidetään niitä yhdessä vapaa-aikatoimen kanssa. Mittari: Vapaa-aikatoimen avustaminen liikuntapaikkojen rakentamisessa ja ylläpidossa (K/E). Toteuma 2020: Vaisaaren ja Vetikon kuntoratojen parantaminen toteutettiin vuonna 2020. Toimenpide: Huolehditaan kevyen liikenteen väylien kunnosta. Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: jalankulku- ja pyöriteiden kunto (3,24 [2015], 3,23 [2018], 3,29 [2019], 3,38 [2020]), lumenauraus jalankulku- ja pyöriteillä (3,45 [2015], 2,96 [2018], 3,23 [2019], 3,41 [2020]), liukkauden torjunta jalankulku- ja pyöriteillä (3,31 [2015], 2,92 [2018], 3,01 [2019], 3,38 [2020]). Toteuma 2020: Tavoiteltu positiivinen trendi jatkuu. Jalankulku- ja pyöriteiden kunnon sekä liukkauden torjunnan osalta ollaan saavutettu vuoden 2015 taso. Lumenaurauksen osalta ollaan lähes 2015 tasossa. Toimenpide: Puistokummitoimintaa jatketaan. Mittari: Puistokummien määrä. Toteuma 2020: Puistokummitoimintaan on osallistunut 23 henkilöä. Toimenpide: Omakotiyhdistysten toiminnan tukeminen Mittari: Tehdyt toimenpiteet. Toteuma 2020: Kevätsiivousta varten on toimitettu roskalava Petäsmäkeen ja Katteluksen alueelle. Bensaa
--	---

	on toimitettu vesakonraivaukseen Hepokankareen alueelle (puistokummi).
Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Laaditaan palveluverkkoselvitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen ennakoimiseksi.	Toimenpide: Kaavoitus- ja paikkatietopalvelut osallistuvat palveluverkkoselvityksen tekemiseen tuottamalla lähtötietoja sivistyskeskukselle. Mittari: Lähtötiedot selvitysten pohjaksi ovat olleet kaupungin eri organisaatioiden hyödynnettävissä. (K/E). Toteuma 2020: Kyllä
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Valtio aloittaa E18-hankkeen toteuttamisen 2021. E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa. Kuntalaiset ja yritykset pidetään informoituna E18-hankkeesta ja heidän osallisuuttaan hankkeessa edistetään.	Toimenpide: E18-hankkeen edellyttämän tiesuunnitelman valmistumisen edesauttaminen. Mittari: Tiesuunnitelman edistyminen. Toteuma 2020: Hankeryhmän kokouksia pidettiin 3 kpl. Tiesuunnitelma valmistui kesäkuussa. Suunnitelma oli nähtävillä 27.11.–31.12.2020. Toimenpide: Keskustan kohdan asemakaavan vahvistuminen vuoden 2020 aikana. Mittari: Valtuusto hyväksyy keskustan asemakaavan vuoden 2020 aikana. Toteuma 2020: E18 Keskikaupunki asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 1.6.–10.8.2020. Kaava etenee tavoitellussa aikataulussa. Toimenpide: Kuntalaisille ja yrityksille suunnataan E18-hanketta koskevia yleisötilaisuuksia.

Ulkoalueiden hoidon tasoa nostetaan. Perustetaan digitaalisten palveluiden kehittämistä koordinoiva työryhmä. Valmistaudutaan maakuntauudistukseen. Tehdään tehokasta edunvalvontaa valtion suuntaan E18-hankkeen kustannusten jaosta.	Mittari: Yleisötilaisuudet Toteuma 2020: Yleisötilaisuus pidettiin Teams-sovelluksella 12.5.2020. Yrittäjille ja keskustan kiinteistönomistajille pidettiin erillinen tilaisuus työnaikaisista liikennejärjestelyistä 8.5.2020. Toimenpide: Kadut hoidetaan ja pidetään kunnossa teknisen lautakunnan 12.2.2019 hyväksymien laatuvaatimusten mukaisesti. Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: liikennealueiden ylläpito kokoomamittari (3,48 [2015]), 3,26 [2018], 3,29 [2019], 3,45 [2020]), talvihoito kokoomamittari (3,63 [2015], 3,21 [2018], 3,31 [2019], 3,52 [2020]), lumenauraus kokoomamittari (3,71 [2015], 3,25 [2018], 3,41 [2019], 3,56 [2020]), liukkauden torjunta kokoomamittari (3,52 [2015], 3,15 [2018], 3,17 [2019], 3,46 [2020]), puhtaanapito kokoomamittari (3,66 [2015], 3,47 [2018], 3,52 [2019], 3,66 [2020]), päälysteen kunto kokoomamittari (3,10 [2015], 3,20 [2018], 3,11 [2019], 3,21 [2020]), puistojen hoito kokoomamittari (3,64 [2015], 3,48 [2018], 3,60 [2019], 3,66 [2020]). Toteuma 2020: Mittaustuloksissa on tavoiteltu positiivista trendiä. Tulokset ovat jatkaneet kasvuaan positiiviseen suuntaan. Usea mittari on saavuttanut vuoden 2015 tason. Toimenpide: Osallistutaan digitaalisten palvelujen kehittämiseen. Mittari: Kuntakohtainen käyttäjätyytyväisyysindeksi (KTI). Toteuma 2020: Vuonna 2018 KTI oli 3,52. Vuonna 2020 KTI oli 3,80. Toimenpide: Osallistutaan työryhmätyöskentelyyn. Mittari: Työryhmätyöskentelyyn osallistuminen (K/E). Toteuma 2020: On osallistuttu. Toimenpide: Tekninen keskus on mukana laatimassa kustannusarvioita, joihin kustannusjaot
--	---

	perustuvat ja osallistuu tarvittaessa neuvotteluihin. Mittari: Kustannusarvioiden laadintaan ja neuvotteluihin osallistuminen (K/E). Toteuma 2020: Kyllä. Neuvotteluja pidettiin v. 2020 yhteensä 5 kpl.
Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan. Sairauspoissaoloja vähennetään.	Toimenpide: Henkilöstön työhyvinvointia edistetään teknisessä keskuksessa. Mittarit: Työhyvinvointia edistävien toimenpiteiden määrä Kunta 10 -tutkimuksen mittarit: Työpaikan ilmapiiri pysyy edelleen hyvällä tasolla (2016 3,65, 2018 3,7, 2020 3,58). Suosittelisi työnantajaa ystävälleen (2016 82 %, 2018 74 %, 2020 71,3 %). Haluaisi vaihtaa työnantajaa. (2016 22,5 %, 2018 38 %, 2020 36,6 %). Työn epävarmuus vähenee. (2016 2,66, 2018 2,44, 2020 2,66). Toteuma 2020: Työpaikan ilmapiiri on pysynyt edelleen hyvällä tasolla, työnantajan suositteluinen ystäville on laskenut hiukan, halu vaihtaa työnantajaa on laskenut hiukan, työn epävarmuus on samalla tasolla kuin aiemmin. Toimenpide: Käydään läpi työpaikkojen työolosuhteita ja parannetaan niitä. Mittari: Työtapaturmien määrässä on laskeva trendi. Toteuma 2020: Työtapaturmien korvauspäivien määrä: tp-15 128 päivää tp-16 103 päivää tp-17 174 päivää tp-18 144 päivää tp-19 110 päivää tp-20 180 päivää

Mittareissa viitataan Kunta 10 -tutkimukseen, FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimukseen ja Kuntien Tieran IT-palvelujen käyttäjätyytyväisyyskyselyyn.

Ulkoiset määrärahat 2020 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-23 244 101 €	5 693 128 €	-17 550 973 €
TP2018	-23 722 214 €	5 784 157 €	-17 938 057 €
TP2019	-24 671 645 €	6 146 896 €	-18 524 749 €
TAM2020	-25 513 434 €	6 219 025 €	-19 294 409 €
TP2020	-24 162 961 €	6 627 025 €	-17 535 936 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-8 570 712 €	261	229,8
TP2018	-8 550 550 €	261	226,3
TP2019	-8 804 624 €	261	224,6
TAM2020	-9 227 827 €	261	224,0
TP2020	-8 565 983 €	261	216,8

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-7 280 704 €
TP2018	-7 629 869 €
TP2019	-7 706 707 €
TAM2020	-8 215 547 €
TP2020	-8 042 338 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-5 470 301 €
TP2018	-5 557 609 €
TP2019	-5 965 150 €
TAM2020	-5 821 968 €
TP2020	-5 298 134 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-1 765 939 €
TP2018	-1 781 324 €
TP2019	-2 074 036 €
TAM2020	-2 238 215 €
TP2020	-2 147 458 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2020	TP2020	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	6 219 025 €	6 627 025 €	408 000 € 6,6 %
Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset	500 000 €	648 259 €	yli 184 258 €
Maa- ja vesialueiden vuokrat	2 061 932 €	2 389 151 €	yli 327 219 €
Toimintamenot (ulkoiset)	-25 513 434 €	-24 162 961 €	1 350 473 € -5,3 %
Henkilöstökulut	-9 227 827 €	-8 565 984 €	alle 661 843 €
Palvelujen ostot	-8 215 547 €	-8 042 337 €	alle 173 209 €
Aineet ja tarvikkeet	-5 821 968 €	-5 298 134 €	alle 523 833 €

Käyttötalous ulkoiset (€) Tekninen lautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 022 699,00	0,00	1 022 699,00	895 382,09	127 316,91	87,60
Maksutuotot	582 000,00	0,00	582 000,00	783 341,14	-201 341,14	134,60
Tuet ja avustukset	1 147,00	0,00	1 147,00	1 564,18	-417,18	136,40
Vuokratuotot	4 538 868,00	0,00	4 538 868,00	4 875 390,48	-336 522,48	107,40
Muut toimintatuotot	74 311,00	0,00	74 311,00	71 348,02	2 962,98	96,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 219 025,00	0,00	6 219 025,00	6 627 025,91	-408 000,91	106,60
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-7 161 887,00	68 563,00	-7 093 324,00	-6 518 922,86	-574 401,14	91,90
Eläkekulut	-1 875 782,00	14 618,00	-1 861 164,00	-1 782 351,42	-78 812,58	95,80
Muut henkilösivukulut	-273 339,00	0,00	-273 339,00	-264 709,45	-8 629,55	96,80
Henkilöstökulut yhteensä	-9 311 008,00	83 181,00	-9 227 827,00	-8 565 983,73	-661 843,27	92,80
Palvelujen ostot	-8 215 547,00	0,00	-8 215 547,00	-8 042 337,98	-173 209,02	97,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 821 968,00	0,00	-5 821 968,00	-5 298 134,65	-523 833,35	91,00
Avustukset		0,00	0,00	-299,00	299,00	0,00
Vuokrat	-2 238 215,00	0,00	-2 238 215,00	-2 147 458,12	-90 756,88	95,90
Muut toimintakulut	-9 877,00	0,00	-9 877,00	-108 747,84	98 870,84	1 101,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-25 596 615,00	83 181,00	-25 513 434,00	-24 162 961,32	-1 350 472,68	94,70
TOIMINTAKATE	-19 377 590,00	83 181,00	-19 294 409,00	-17 535 935,41	-1 758 473,59	90,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 452 397,00	0,00	-7 452 397,00	-7 633 156,27	180 759,27	102,40
TILIKAUDEN TULOS	-26 829 987,00	83 181,00	-26 746 806,00	-25 169 091,68	-1 577 714,32	94,10
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	203,00	0,00	203,00	202,44	0,56	99,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-26 829 784,00	83 181,00	-26 746 603,00	-25 168 889,24	-1 577 713,76	94,10

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Tekninen lautakunta	TA 2020	TA-muutos 2020	TA + muutos 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	8 658 318,00	0,00	8 658 318,00	7 695 541,21	962 776,79	88,90
Maksutuotot	582 000,00	0,00	582 000,00	783 341,14	-201 341,14	134,60
Tuet ja avustukset	1 147,00	0,00	1 147,00	1 564,18	-417,18	136,40
Vuokratuotot	18 516 433,00	0,00	18 516 433,00	18 729 971,48	-213 538,48	101,20
Muut toimintatuotot	74 311,00	0,00	74 311,00	71 348,02	2 962,98	96,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	27 832 209,00	0,00	27 832 209,00	27 281 766,03	550 442,97	98,00
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-7 161 887,00	68 563,00	-7 093 324,00	-6 518 922,86	-574 401,14	91,90
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 875 782,00	14 618,00	-1 861 164,00	-1 782 351,42	-78 812,58	95,80
Muut henkilösivukulut	-273 339,00	0,00	-273 339,00	-264 709,45	-8 629,55	96,80
Henkilöstökulut yhteensä	-9 311 008,00	83 181,00	-9 227 827,00	-8 565 983,73	-661 843,27	92,80
Palvelujen ostot	-10 161 194,00	0,00	-10 161 194,00	-9 663 417,17	-497 776,83	95,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 851 468,00	0,00	-5 851 468,00	-5 334 975,81	-516 492,19	91,20
Avustukset		0,00	0,00	-299,00	299,00	0,00
Vuokrat	-3 978 072,00	0,00	-3 978 072,00	-3 762 115,12	-215 956,88	94,60
Muut toimintakulut	-9 877,00	0,00	-9 877,00	-108 747,84	98 870,84	1 101,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-29 311 619,00	83 181,00	-29 228 438,00	-27 435 538,67	-1 792 899,33	93,90
TOIMINTAKATE	-1 479 410,00	83 181,00	-1 396 229,00	-153 772,64	-1 242 456,36	11,00
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-7 452 397,00	0,00	-7 452 397,00	-7 633 156,27	180 759,27	102,40
TILIKAUDEN TULOS	-8 931 807,00	83 181,00	-8 848 626,00	-7 786 928,91	-1 061 697,09	88,00
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	203,00	0,00	203,00	202,44	0,56	99,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 931 604,00	83 181,00	-8 848 423,00	-7 786 726,47	-1 061 696,53	88,00

Nettobudjettiyksikkö:**Tilapalvelut**

	2020	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		965 779	1 008 671,01
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		-10 897 658	-10 371 702,26
toimintakate		-9 931 879,00	-9 363 031,25
poistot+poistoeron väh.		-3 359 567	-3 634 160,24
sisämyynti		13 153 749	13 167 965,00
yli/alijäämä		-137 697,00	170 773,51

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Huom. Ei sisällä ruokapalvelua.

Tulosityksiköt: 6310-6350

Nettobudjettiyksikkö:**Ruokapalvelut**

	2020	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		282 024,00	171 549,31
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		-4 608 183,00	-4 290 479,24
toimintakate		-4 326 159,00	-4 118 929,93
poistot		0,00	-5 205,72
sisämyynti		4 131 150,00	3 625 418,42
yli/alijäämä		-195 009,00	-498 717,23

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Tulosityksikkö 6360

2.3. Tuloslaskelman toteutuminen

Kaupungin tuloslaskelma

Tuloslaskelma ulkoiset erät (1000 €)	TA2020 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 621	-292	40 328	40 171	-157
Myyntituotot	22 209	-900	21 309	21 790	481
Maksutuotot	8 641	0	8 641	8 314	-327
Tuet ja avustukset	1 581	608	2 188	2 330	141
Vuokratuotot	6 452	0	6 452	6 762	310
Muut toimintatuotot	1 738	0	1 738	975	-763
TOIMINTAKULUT	-172 584	-1 302	-173 885	-170 240	3 646
Henkilöstökulut	-72 759	-638	-73 397	-70 726	2 671
Palvelujen ostot	-78 197	119	-78 078	-78 161	-83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 061	0	-10 061	-9 500	561
Avustukset	-7 324	0	-7 324	-6 918	406
Vuokrat	-4 685	0	-4 685	-4 461	224
Muut toimintakulut	444	-783	-339	-474	-134
TOIMINTAKATE	-131 963	-1 594	-133 557	-130 069	3 489
VEROTULOT (Sitova erä)	103 484	-1 483	102 001	103 343	1 343
VALTIONOSUUDET (Sitova erä)	31 443	7 557	39 000	39 125	125
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT (Sitova erä)	631	0	631	629	-2
MUUT RAHOITUSTUOTOT (Sitova erä)	1 280	0	1 280	1 139	-141
KORKOKULUT (Sitova erä)	-431	0	-431	-330	101
MUUT RAHOITUSKULUT (Sitova erä)	0	0	0	-11	-11
VUOSIKATE	4 444	4 479	8 923	13 826	4 903
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 842	0	-7 842	-8 175	-332
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	1 636	1 636
TILIKAUDEN TULOS	-3 399	4 479	1 081	7 288	6 207
POISTOERON LISÄYS(-), VÄHENNYS(+)	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 399	4 479	1 081	7 288	6 207

Kaupunginvaltuusto on päättänyt talousarvion olennaisista muutoksista seuraavasti: verotulot KV 7.9.2020 § 66 ja KV 7.12.2020 § 107; valtionosuudet KV 7.9.2020 § 66 ja KV 7.12.2020 § 107. Rahoitustuottojen ja -kulujen erien ylitykset ja alitukset eivät ole sitovuustasolla määrältään olennaisia. Rahoitustuottojen ja -kulujen nettoerotus talousarvioon nähden on -53 tuhatta euroa.

Muiden rahoitustuottojen alituksen merkittävin syy on Turun Seudun Energiantuotanto Oy:lta saatujen osinkotuottojen arvioitua pienempi toteuma. Korkokulut toteutuivat arvioitua pienempänä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy ylitykset ja alitukset.

Tuloslaskelma ulkoiset ja sisäiset erät (1000 €)	TA2020 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	63 564	-292	63 272	62 116	-1 156
Myyntituotot	30 819	-900	29 919	29 566	-353
Maksutuotot	8 917	0	8 917	8 551	-366
Tuet ja avustukset	1 581	608	2 188	2 330	141
Vuokratuotot	20 509	0	20 509	20 693	184
Muut toimintatuotot	1 738	0	1 738	975	-763
TOIMINTAKULUT	-195 527	-1 302	-196 829	-192 184	4 644
Henkilöstökulut	-72 759	-638	-73 397	-70 726	2 671
Palvelujen ostot	-87 053	119	-86 934	-86 129	805
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 092	0	-10 092	-9 545	547
Avustukset	-7 324	0	-7 324	-6 918	406
Vuokrat	-18 742	0	-18 742	-18 392	350
Muut toimintakulut	444	-783	-339	-474	-134
TOIMINTAKATE	-131 963	-1 594	-133 557	-130 069	3 489
VEROTULOT (Sitova erä)	103 484	-1 483	102 001	103 343	1 343
VALTIONOSUUDET (Sitova erä)	31 443	7 557	39 000	39 125	125
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT (Sitova erä)	631	0	631	629	-2
MUUT RAHOITUSTUOTOT (Sitova erä)	1 280	0	1 280	1 139	-141
KORKOKULUT (Sitova erä)	-431	0	-431	-330	101
MUUT RAHOITUSKULUT (Sitova erä)	0	0	0	-11	-11
VUOSIKATE	4 444	4 479	8 923	13 826	4 903
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 842	0	-7 842	-8 175	-332
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	1 636	1 636
TILIKAUDEN TULOS	-3 399	4 479	1 081	7 288	6 207
POISTOERON LISÄYS(-), VÄHENNYS(+)	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 399	4 479	1 081	7 288	6 207

Tuloslaskelman toteutumisvertailussa sitovia eriä valtuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot, muut rahoitustuotot, korkokulut ja muut rahoituskulut.

Verotulot

Vuonna 2020 Raision tuloveroprosentti oli 19,75 ollen sama kuin edellisenä vuonna. Myös muiden verolajien veroprosentit pidettiin ennallaan.

Verotulot toteutuivat 1,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin toteumaprosentin ollessa 101,3 %. Vuonna 2020 verotuloja kertyi 103,3 miljoonaa euroa, muutettu talousarvio oli 102,0 miljoonaa euroa. Kunnallisverojen toteuma oli 1,9 miljoonaa euroa enemmän kuin muutettu talousarvio. Kiinteistöverojen toteuma oli 570,0 tuhatta euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio. Yhteisöverot toteutuivat muutettua talousarviota 59,6 tuhatta euroa paremmin.

Verotulojen kasvua selittävät mm. vuonna 2019 käyttöön otettu vuositulorajaan perustuva verokortti uudistus sekä yhteisöveron jako-osuuden kymmenen prosenttiyksikön korotus. Kiinteistöverotuloksessa siirryttiin niin sanottuun joustavaan valmistumiseen, ja vuoden 2020 kiinteistöverotuloista noin kymmenen prosenttia siirtyi tilitettäväksi vuonna 2021. Yhteisöveron kuntien ryhmäosuuden noston (+10 %-yks.) osuus Raision osalta oli 1,2 miljoonaa euroa.

Verotuloennusteet muuttuivat vuoden kuluessa suuresti, ja kaupungin verotuloihin tehtiin talousarviomuutokset kaksi kertaa. Raision kaupungin vuoden 2020 verotuloarviota muutettiin seuraavilla kaupunginvaltuuston päätöksillä: KV 7.9.2020 § 66 ja KV 7.12.2020 § 107.

Verotulot €	TA2020 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	TP2019
Kunnallisvero	89 649 500	-1 104 526	88 544 974	90 397 983	1 853 009	85 900 122
Kiinteistövero	7 629 500	81 999	7 711 499	7 141 508	-569 991	7 788 444
Yhteisövero	6 205 000	-460 860	5 744 140	5 803 730	59 590	5 411 280
Verotulot	103 484 000	-1 483 387	102 000 613	103 343 221	1 342 608	99 099 845

Valtionosuudet

Raision kaupunki sai vuonna 2020 valtionosuuksia yhteensä 39,1 miljoonaa euroa. Toteuma ylitti muutetun talousarvion 0,1 miljoonalla eurolla.

Valtionosuudet kasvoivat noin 10,7 miljoonaa euroa vuodesta 2019. Valtionosuuksiin tuli vuoden 2020 aikana useita muutoksia pääosin valtion myöntämien koronatukien myötä. Raision osuus verotulojen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 väliaikaisesti aiheutuvien verotulojen viivästymisen kompensatiosta oli 0,5 miljoonaa euroa ja osuus kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kautta maksettavasta koronatuesta oli vuonna 2020 yhteensä noin 6,4 miljoonaa euroa.

Raision kaupungin vuoden 2020 valtionosuusarviota muutettiin seuraavilla kaupunginvaltuuston päätöksillä: KV 7.9.2020 § 66 ja KV 7.12.2020 § 107.

Valtionosuudet €	TA2020 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	TP2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	33 616 138	7 557 201	41 173 339	31 095 934	-10 077 405	29 819 906
verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	9 987	0	9 987	-6 128	-16 115	-332 501
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 183 391	0	-2 183 391	-1 614 157	569 234	-2 086 478
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0	0	0
Verotulomenetysten kompensatio	0	0	0	9 649 753	9 649 753	1 046 909
Valtionosuudet yhteensä	31 442 734	7 557 201	38 999 935	39 125 402	125 467	28 447 836

2.4. Investointien toteutuminen

2.4.1. Hankkeiden toteutuma lautakunnittain

Investoinnit		TA2020 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama
9	Investoinnit					
910010	Konsernihallinto					
1010	Kiinteä omaisuus					
*	Investointimenot	-2 500 000	0	-2 500 000	-1 970 847,40	529 152,60
*	Investointitulot	505 000	0	505 000	44 788,09	-460 211,91
	Nettomeno	-1 995 000	0	-1 995 000	-1 926 059,31	68 940,69
1020	Koha käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-71 000	0	-71 000	-83 635,13	-12 635,13
*	Investointitulot	0	0	0	10 436,44	10 436,44
	Nettomeno	-71 000	0	-71 000	-73 198,69	-2 198,69
1090	Arvopaperit					
*	Investointitulot	0	0	0	1 925 905,88	1 925 905,88
	Nettomeno	0	0	0	1 925 905,88	1 925 905,88
910010	Konsernihallinto YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-2 571 000	0	-2 571 000	-2 054 482,53	516 517,47
*	Investointitulot	505 000	0	505 000	1 981 130,41	1 476 130,41
	Nettomeno	-2 066 000	0	-2 066 000	-73 352,12	1 992 647,88
920010	Sosiaali- ja terveyslautakunta					
1100	Sote käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-316 000	0	-316 000	-218 775,77	97 224,23
	Nettomeno	-316 000	0	-316 000	-218 775,77	97 224,23
920010	Sosiaali- ja terveyslautakunta YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-316 000	0	-316 000	-218 775,77	97 224,23
	Nettomeno	-316 000	0	-316 000	-218 775,77	97 224,23
930010	Sivistyslautakunta					
1300	Sila käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-60 000	0	-60 000	-51 722,87	8 277,13
	Nettomeno	-60 000	0	-60 000	-51 722,87	8 277,13
930010	Sivistyslautakunta YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-60 000	0	-60 000	-51 722,87	8 277,13
	Nettomeno	-60 000	0	-60 000	-51 722,87	8 277,13
940010	Vapaa-aikalautakunta					
1600	Vala käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-83 000	0	-83 000	-76 106,92	6 893,08
	Nettomeno	-83 000	0	-83 000	-76 106,92	6 893,08
1651	Kirjastotalon muutostyöt					
*	Investointimenot	-70 000	0	-70 000	0,00	70 000,00
	Nettomeno	-70 000	0	-70 000	0,00	70 000,00
1652	Kerttulan yl.urh.kent. katsomo					
*	Investointimenot	-75 000	0	-75 000	-58 732,65	16 267,35
	Nettomeno	-75 000	0	-75 000	-58 732,65	16 267,35
1653	Kuntoratojen perusparannus					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-96 691,81	3 308,19
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-96 691,81	3 308,19
1654	Vaisaaren koulualueen 3-vaihe					
*	Investointimenot	-30 000	0	-30 000	-22 580,00	7 420,00
	Nettomeno	-30 000	0	-30 000	-22 580,00	7 420,00
940010	Vapaa-aikalautakunta YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-358 000	0	-358 000	-254 111,38	103 888,62
	Nettomeno	-358 000	0	-358 000	-254 111,38	103 888,62

Investoinnit		TA2020 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama
960010	Tekninen lautakunta					
2050	Konevarikko käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-110 000	0	-110 000	-99 866,74	10 133,26
	Nettomeno	-110 000	0	-110 000	-99 866,74	10 133,26
3006	Kaurinlaakso					
*	Investointimenot	0	0	0	-1 066,79	-1 066,79
	Nettomeno	0	0	0	-1 066,79	-1 066,79
3008	Teollisuus- ja kauppa-alueet					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-99 458,16	541,84
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-99 458,16	541,84
3013	Perusparannus *					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-307 042,11	42 957,89
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-307 042,11	42 957,89
3014	Taitorakenteet					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-43 622,00	306 378,00
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-43 622,00	306 378,00
3025	Kuuanlaakso					
*	Investointimenot	-520 000	0	-520 000	-491 191,67	28 808,33
	Nettomeno	-520 000	0	-520 000	-491 191,67	28 808,33
3026	Järviniitty *					
*	Investointimenot	-550 000	0	-550 000	-417 466,35	132 533,65
	Nettomeno	-550 000	0	-550 000	-417 466,35	132 533,65
3027	Kantokangas					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-89 587,62	10 412,38
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-89 587,62	10 412,38
3034	Isojen ojien kunnostus					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	0,00	100 000,00
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	0,00	100 000,00
3037	Kisakylä					
*	Investointimenot	-400 000	-195 000	-595 000	-584 774,47	10 225,53
	Nettomeno	-400 000	-195 000	-595 000	-584 774,47	10 225,53
3038	Yksityistiet					
*	Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-362 376,78	-62 376,78
	Nettomeno	-300 000	0	-300 000	-362 376,78	-62 376,78
3100	Suunnittelu					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-242 808,66	107 191,34
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-242 808,66	107 191,34
3200	Kadut, liikenneturvallisuus					
*	Investointimenot	-500 000	0	-500 000	-419 734,48	80 265,52
	Nettomeno	-500 000	0	-500 000	-419 734,48	80 265,52
3201	MAL-hanke					
*	Investointimenot	0	0	0	-18 917,33	-18 917,33
	Nettomeno	0	0	0	-18 917,33	-18 917,33
3202	E18-hanke/keskusta					
*	Investointimenot	-250 000	0	-250 000	-111 652,29	138 347,71
	Nettomeno	-250 000	0	-250 000	-111 652,29	138 347,71
3300	Katuvalaistus					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-343 341,73	6 658,27
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-343 341,73	6 658,27
3400	Päällystykset					
*	Investointimenot	-500 000	0	-500 000	-479 304,66	20 695,34
	Nettomeno	-500 000	0	-500 000	-479 304,66	20 695,34

Investoinnit		TA2020 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama
3450	Raisiojoen patoturvallisuus					
*	Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-297 581,60	2 418,40
*	Investointitulot	0	0	0	166 313,70	166 313,70
	Nettomeno	-300 000	0	-300 000	-131 267,90	168 732,10
3500	Viheralueet					
*	Investointimenot	-270 000	0	-270 000	-235 807,51	34 192,49
	Nettomeno	-270 000	0	-270 000	-235 807,51	34 192,49
4010	Hankesuunnittelu					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-31 625,52	68 374,48
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-31 625,52	68 374,48
4402	Friisilän koulun perusparannus *					
*	Investointimenot	-600 000	0	-600 000	-110 500,00	489 500,00
	Nettomeno	-600 000	0	-600 000	-110 500,00	489 500,00
4413	Vaisaaren koulun per.p.					
*	Investointimenot	-200 000	0	-200 000	-36 021,03	163 978,97
	Nettomeno	-200 000	0	-200 000	-36 021,03	163 978,97
4812	Kesärannan majoitusrakennus *					
*	Investointimenot	-200 000	0	-200 000	-522 000,00	-322 000,00
	Nettomeno	-200 000	0	-200 000	-522 000,00	-322 000,00
5010	Peruskorjaukset					
*	Investointimenot	-1 000 000	0	-1 000 000	-872 166,48	127 833,52
*	Investointitulot	0	0	0	2 489,80	2 489,80
	Nettomeno	-1 000 000	0	-1 000 000	-869 676,68	130 323,32
6010	Kiinteät rakenteet ja laitteet					
*	Investointimenot	-80 000	0	-80 000	-78 197,82	1 802,18
	Nettomeno	-80 000	0	-80 000	-78 197,82	1 802,18
7010	Kiinteistöjen pihatytöt					
*	Investointimenot	-150 000	0	-150 000	-149 352,99	647,01
	Nettomeno	-150 000	0	-150 000	-149 352,99	647,01
8010	Sisäilmakorjaukset					
*	Investointimenot	-400 000	0	-400 000	-287 612,07	112 387,93
	Nettomeno	-400 000	0	-400 000	-287 612,07	112 387,93
960010	Tekninen lautakunta YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-8 130 000	-195 000	-8 325 000	-6 733 076,86	1 591 923,14
*	Investointitulot	0	0	0	168 803,50	168 803,50
	Nettomeno	-8 130 000	-195 000	-8 325 000	-6 564 273,36	1 760 726,64
9	Investoinnit YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-11 435 000	-195 000	-11 630 000	-9 312 169,41	2 317 830,59
*	Investointitulot	505 000	0	505 000	2 149 933,91	1 644 933,91
	Nettomeno	-10 930 000	-195 000	-11 125 000	-7 162 235,50	3 962 764,50

2.4.2. Monivuotisten hankkeiden vuotuinen käyttö tilinpäätöksessä 2020

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa monivuotiset hankkeet on merkitty tähdellä. Tähdellä merkittyjen hankkeiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan, kuin hankkeen eteneminen vaatii. Hankkeen etenemisestä raportoidaan valtuustolle vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Lopullinen hankkeen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa.

3013 Perusparannus*

	<i>Hanke yhteensä</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
<i>Arvio (€)</i>	975 000	205 000	420 000	350 000
<i>Käyttö (€)</i>	805 717	156 765	341 910	307 042

3026 Järviiniitty*

	<i>Hanke yhteensä</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
<i>Arvio (€)</i>	2 335 000	150 000	535 000	550 000	500 000	600 000
<i>Käyttö (€)</i>	1 105 518	49 607	638 445	417 466		

4402 Friisilän koulun perusparannus*

	<i>Hanke yhteensä</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
<i>Arvio (€)</i>	2 430 000	830 000	1 000 000	600 000
<i>Käyttö (€)</i>	2 424 051	1 600 256	713 295	110 500

4812 Kesärannan ruokala- ja huoltorakennus, majoitusrakennuksen uusiminen*

	<i>Hanke yhteensä</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
<i>Arvio (€)</i>	600 000	50 000	350 000	200 000
<i>Käyttö (€)</i>	600 000	0	78 000	522 000

2.5. Rahoitusosan toteutuminen

Kaupungin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	TA2020 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	4 444	4 479	8 923	13 826	4 903
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	1 636	1 636
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-1 310	0	-1 310	-2 508	-1 198
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-11 435	-195	-11 630	-9 312	2 318
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	0	0	0	177	177
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOV.TULOT	1 815	0	1 815	4 481	2 666
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 486	4 284	-2 202	8 300	10 502
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET (Sitova erä)	0	0	0	2 700	2 700
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0	0	0	2 700	2 700
LAINAKANNAN MUUTOKSET (Sitova erä)	6 486	195	6 681	-6 435	-13 116
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	9 488	10 512	20 000	20 000	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 001	-3 333	-6 335	-6 335	0
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	-6 984	-6 984	-20 100	-13 116
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	0	-4 480	-4 480	-145	4 335
Rahoituksen rahavirta	6 486	-4 284	2 202	-3 880	-6 081

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat lainakannan ja antolainauksen muutokset.

Lainakannan väheneminen oli koronavuonna mahdollista koronatukien, kasvaneiden verotulojen, osakemyynnistä saadun myyntivoiton ja antolainasaamisten vähenemisen sekä investointitason ennakoitua pienemmän toteutumisen vuoksi. Lainakannan suunniteltua suuremman vähenemisen vuoksi taloussuunnitelmakauden lainamääräarviota päivitetään tarkoituksenmukaisesti. Vuoden 2020 kaupungista riippumattomien koronaikutusten ja vuoden viimeisenä päivänä tapahtuneiden transaktioiden vuoksi taloussuunnitelmakauden rahoituslaskelma poikkeaa kaupungin talouden kannalta positiiviseen suuntaan aiemmin arvioidusta. Lainamäärä tulee nousemaan tulevina vuosina investointimäärän kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta.

2.6. Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Ulkoiset määrärahat ja tulovarvot

	Määrärahat					Tuloarviot				
	TA2020 alkuperäinen €	TA2020 muutokset €	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €	TA2020 alkuperäinen €	TA2020 muutokset €	TA2020 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Konsernihallinto										
Konsernihallinto	-5 864 181	-1 203 245	-7 067 426	-6 378 109	689 317	3 331 600	-900 000	2 431 600	2 230 603	-200 997
Konsernihallinto yhteensä	-5 864 181	-1 203 245	-7 067 426	-6 378 109	689 317	3 331 600	-900 000	2 431 600	2 230 603	-200 997
Sosiaali- ja terveyslautakunta										
Hallintopalvelut	280 614	-799 500	-518 886	-498 050	20 836	16 570 060	-232 596	16 337 464	16 533 556	196 092
Erikoissairaanhoido	-37 765 189	0	-37 765 189	-36 617 302	1 147 887	0	0	0	0	0
Vastaanottopalvelut	-8 819 273	81 433	-8 737 840	-9 437 664	-699 824	753 500	6 669	760 169	904 447	144 278
Kuntoutuspalvelut	-940 784	8 469	-932 315	-829 999	102 316	55 604	0	55 604	52 348	-3 256
Suun terveydenhuolto	-3 799 012	71 450	-3 727 562	-3 807 722	-80 160	1 187 840	5 477	1 193 317	1 013 965	-179 352
Perhepalvelut	-9 521 895	1 604	-9 520 291	-10 825 014	-1 304 723	610 100	7 907	618 007	703 229	85 222
Aikuissosiaalityö	-6 707 951	-18 530	-6 726 481	-7 175 906	-449 425	1 211 800	30 506	1 242 306	1 101 337	-140 969
Vammaispaalvelut	-6 700 247	-20 096	-6 720 343	-6 281 451	438 892	258 900	10 241	269 141	281 442	12 301
Aikuisten psykosos. palvelut	-1 582 406	30 146	-1 552 260	-1 433 638	118 622	32 836	0	32 836	59 774	26 938
Hoido- ja hoivapaalvelut	-26 292 628	1 267 315	-25 025 313	-24 983 744	41 569	5 399 460	21 330	5 420 790	5 780 290	359 500
Työllisyyspaalvelut	-1 168 328	-218 919	-1 387 247	-1 293 293	93 954	238 000	91 985	329 985	286 797	-43 188
Sosiaali- ja terveysltk yhteensä	-103 017 099	403 372	-102 613 727	-103 183 781	-570 054	26 318 100	-58 481	26 259 619	26 717 185	457 566
Sivistyslautakunta										
Hallintopalvelut	-766 538	-468 069	-1 234 607	-1 072 095	162 512	677 975	355 675	1 033 650	603 723	-429 927
Oppilashuolto	-568 061	0	-568 061	-585 366	-17 305	15 000	0	15 000	23 254	8 254
Lukio	-2 150 524	-29 475	-2 179 999	-1 993 748	186 251	148 900	16 000	164 900	150 144	-14 756
Perusopetus	-15 695 336	70 217	-15 625 119	-15 372 741	252 378	625 501	34 102	659 603	807 889	148 286
Raisio-opisto	-648 258	-2 921	-651 179	-569 393	81 786	225 948	0	225 948	129 627	-96 321
Varhaiskasvatus	-13 396 910	-57 478	-13 454 388	-12 657 371	797 017	1 396 986	145 380	1 542 366	1 403 327	-139 039
Sivistyslautakunta yhteensä	-33 225 627	-487 726	-33 713 353	-32 250 715	1 462 638	3 090 310	551 157	3 641 467	3 117 964	-523 503
Vapaa-aikalautakunta										
Vapaa-aikalautakunta	-18 145	0	-18 145	-17 968	177	100 000	0	100 000	0	-100 000
Kirjastopalvelut	-1 159 391	-6 188	-1 165 579	-1 001 452	164 127	45 150	6 999	52 149	40 214	-11 935
Kulttuuripaalvelut	-304 681	-6 477	-311 158	-257 380	53 778	35 000	0	35 000	22 600	-12 400
Liikuntapaalvelut	-1 454 647	8 000	-1 446 647	-1 345 379	101 268	760 786	0	760 786	540 267	-220 519
Nuorisopaalvelut	-715 752	-100 801	-816 553	-665 850	150 703	52 500	107 840	160 340	132 936	-27 404
Vapaa-aikalautakunta yhteensä	-3 652 616	-105 466	-3 758 082	-3 288 029	470 053	993 436	114 839	1 108 275	736 018	-372 257
Ympäristölautakunta										
Ympäristön- ja rakennusvalvonta	-1 227 480	8 052	-1 219 428	-976 251	243 177	668 080	0	668 080	742 358	74 278
Ympäristölautakunta yhteensä	-1 227 480	8 052	-1 219 428	-976 251	243 177	668 080	0	668 080	742 358	74 278
Tekninen lautakunta										
Talous- ja hallintopaalvelut	-2 688 602	5 580	-2 683 022	-2 536 864	146 158	5 600	0	5 600	4 802	-798
Tietohallintopaalvelut	-1 533 565	3 681	-1 529 884	-1 663 983	-134 099	9 000	0	9 000	23 033	14 033
Tilapaalvelut	-13 775 069	47 028	-13 728 041	-12 900 469	827 572	1 247 803	0	1 247 803	1 180 220	-67 583
Maankäyttöpaalvelut	-1 509 108	8 751	-1 500 357	-1 217 900	282 457	2 208 152	0	2 208 152	2 514 443	306 291
Kunnallistekniset palvelut	-6 065 459	17 912	-6 047 547	-5 816 754	230 793	1 248 470	0	1 248 470	1 404 528	156 058
Kaukolämpöpaalvelut	-24 812	229	-24 583	-26 991	-2 408	1 500 000	0	1 500 000	1 500 000	0
Tekninen lautakunta yhteensä	-25 596 615	83 181	-25 513 434	-24 162 961	1 350 473	6 219 025	0	6 219 025	6 627 026	408 001
Käyttötaloulososa yhteensä	-172 583 618	-1 301 832	-173 885 450	-170 239 846	3 645 604	40 620 551	-292 485	40 328 066	40 171 154	-156 912
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot	0	0	0	0	0	103 484 000	-1 483 387	102 000 613	103 343 221	1 342 608
Valtionosuudet	0	0	0	0	0	31 442 734	7 557 201	38 999 935	39 125 402	125 467
Korkotulot	0	0	0	0	0	631 000	0	631 000	628 952	-2 048
Muut rahoitustulot	0	0	0	0	0	1 280 000	0	1 280 000	1 138 557	-141 443
Korkomenot	-431 000	0	-431 000	-330 070	100 930	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	0	-10 890	-10 890	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	1 635 663	1 635 663
Tuloslaskelmaosa yhteensä	-431 000	0	-431 000	-340 960	90 040	136 837 734	6 073 814	142 911 548	145 871 795	2 960 247
INVESTOINTIOSA										
Konsernihallinto	-2 571 000	0	-2 571 000	-2 054 483	516 517	505 000	0	505 000	1 981 130	1 476 130
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-316 000	0	-316 000	-218 776	97 224	0	0	0	0	0
Sivistyslautakunta	-60 000	0	-60 000	-51 723	8 277	0	0	0	0	0
Vapaa-aikalautakunta	-358 000	0	-358 000	-254 111	103 889	0	0	0	0	0
Ympäristölautakunta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta	-8 130 000	-195 000	-8 325 000	-6 733 077	1 591 923	0	0	0	168 804	168 804
Investointiosa yhteensä	-11 435 000	-195 000	-11 630 000	-9 312 169	2 317 831	505 000	0	505 000	2 149 934	1 644 934
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0	0	0	0	0	2 700 000	2 700 000
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	9 487 655	10 512 345	20 000 000	20 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 001 322	-3 333 333	-6 334 655	-6 334 655	0	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-6 984 000	-6 984 000	-20 100 000	-13 116 000	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	-4 479 509	-4 479 509	-144 894	4 334 615	0	0	0	0	0
Yhteensä	-187 450 940	-16 293 674	-203 744 614	-206 472 525	-2 727 911	187 450 940	16 293 674	203 744 614	210 892 883	7 148 269

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

Raision kaupungin tuloslaskelma

Raision kaupunki Tuloslaskelma	01.01. - 31.12.2020		01.01. - 31.12.2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	21 790 071,36		23 212 587,37	
Maksutuotot	8 314 320,37		8 949 145,76	
Tuet ja avustukset	2 329 545,10		2 754 023,95	
Muut toimintatuotot	7 737 217,41	40 171 154,24	7 608 406,96	42 524 164,04
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-56 118 529,97		-56 506 033,13	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-12 384 068,25		-12 730 822,81	
Muut henkilösivukulut	-2 223 449,76		-2 013 100,12	
Palvelujen ostot	-78 160 879,85		-78 278 148,96	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 500 017,89		-10 079 978,26	
Avustukset	-6 917 974,84		-7 096 559,42	
Muut toimintakulut	-4 934 925,52	-170 239 846,08	-4 913 800,53	-171 618 443,23
Toimintakate	-130 068 691,84		-129 094 279,19	
Verotulot	103 343 220,88		99 099 845,45	
Valtionosuudet	39 125 402,00		28 447 836,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	628 952,38		644 593,55	
Muut rahoitustuotot	1 138 556,61		2 137 943,05	
Korkokulut	-330 069,73		-464 647,28	
Muut rahoituskulut	-10 890,30	1 426 548,96	-12 481,54	2 305 407,78
Vuosikate	13 826 480,00		758 810,04	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 174 552,98	-8 174 552,98	-8 052 928,23	-8 052 928,23
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	1 635 663,26	1 635 663,26	1 632 707,04	1 632 707,04
Tilikauden tulos	7 287 590,28		-5 661 411,15	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	202,44		202,44	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 287 792,72		-5 661 208,71	

3.2. Rahoituslaskelma

Raision kaupungin rahoituslaskelma

Raision kaupunki Rahoituslaskelma	01.01.-31.12.2020		01.01.-31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	13 826 480,00		758 810,04	
Satunnaiset erät	1 635 663,26		1 632 707,04	
Tulorahoituksen korjauserät	-2 507 762,40	12 954 380,86	-1 195 705,04	1 195 812,04
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 312 169,41		-11 560 369,47	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	176 750,14		167 488,02	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 480 946,17	-4 654 473,10	3 412 903,43	-7 979 978,02
Toiminnan ja investointien rahavirta		8 299 907,76		-6 784 165,98
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	2 700 000,00	2 700 000,00		
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00		6 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 334 655,34		-9 401 322,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 100 000,00	-6 434 655,34	5 500 000,00	2 098 678,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	311 165,49		236 151,20	
Vaihto-omaisuuden muutos	3 146,79		-7 937,57	
Saamisten muutos	346 839,62		4 124 799,02	
Korottomien velkojen muutos	-806 046,05	-144 894,15	91 310,60	4 444 323,25
Rahoituksen rahavirta		-3 879 549,49		6 543 001,25
Rahavarojen muutos		4 420 358,27		-241 164,73
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	9 472 980,06		5 052 621,79	
Rahavarat 1.1.	5 052 621,79	4 420 358,27	5 293 786,52	-241 164,73

3.3. Tase

Raision kaupungin tase

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	155 274 668,62	158 986 986,10
Aineettomat hyödykkeet	657 354,97	646 109,89
Aineettomat oikeudet	207 850,41	166 315,38
Muut pitkävaikutteiset menot	449 504,56	479 794,51
Aineelliset hyödykkeet	123 514 879,89	122 712 536,57
Maa- ja vesialueet	37 180 155,84	36 068 600,03
Rakennukset	50 540 770,07	48 993 621,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 688 416,66	34 107 555,67
Koneet ja kalusto	1 039 075,27	1 045 798,98
Muut aineelliset hyödykkeet	66 462,05	66 462,05
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	2 430 498,66
Sijoitukset	31 102 433,76	35 628 339,64
Osakkeet ja osuudet	25 813 408,16	27 639 314,04
Muut lainasaamiset	5 191 478,80	7 891 478,80
Muut saamiset	97 546,80	97 546,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 699 974,68	2 834 882,14
Valtion toimeksiannot	3 534 338,69	2 737 236,15
Lahjoitusrahastojen varat	165 635,99	97 645,99
VAIHTUVAT VASTAAVAT	46 448 579,35	42 378 207,49
Vaihto-omaisuus	148 062,33	151 209,12
Aineet ja tarvikkeet	148 062,33	151 209,12
Saamiset	36 827 536,96	37 174 376,58
Pitkäaikaiset saamiset	30 833 907,86	31 132 812,02
Lainasaamiset	30 822 822,26	31 132 812,02
Muut saamiset	11 085,60	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	5 993 629,10	6 041 564,56
Myyntisaamiset	2 082 755,26	2 768 829,49
Lainasaamiset	1 720 328,94	1 654 354,16
Muut saamiset	1 127 454,92	1 298 161,13
Siirtosaamiset	1 063 089,98	320 219,78
Rahat ja pankkisaamiset	9 472 980,06	5 052 621,79
	205 423 222,65	204 200 075,73

	31.12.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	118 829 563,27	111 541 770,55
Peruspääoma	101 691 382,64	101 691 382,64
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 850 387,91	15 511 596,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 287 792,72	-5 661 208,71
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET	2 031,83	2 234,27
Poistoero	2 031,83	2 234,27
PAKOLLISET VARAUKSET	1 256 762,97	1 256 762,97
Muut pakolliset varaukset	1 256 762,97	1 256 762,97
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 585 998,28	3 409 740,25
Valtion toimeksiannot	4 376 898,97	3 272 876,73
Lahjoitusrahastojen pääomat	209 099,31	136 863,52
VIERAS PÄÄOMA	80 748 866,30	87 989 567,69
Pitkäaikainen	36 162 311,24	29 163 633,26
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 932 656,98	25 933 979,00
Lainat muilta luotonantajilta	92 984,94	92 984,94
Saadut ennakot	113 356,00	113 356,00
Liittymismaksut ja muut velat	3 023 313,32	3 023 313,32
Lyhytaikainen	44 586 555,06	58 825 934,43
Joukkovelkakirjalainat	14 400 000,00	34 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 667 988,68	3 001 322,00
Saadut ennakot	597 152,75	702 976,22
Ostovelat	6 799 817,86	6 576 308,31
Muut velat	1 187 791,77	1 172 553,32
Siirtovelat	11 933 804,00	12 872 774,58
	205 423 222,65	204 200 075,73

3.4. Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset

	Alkuperäinen pääoma	Jäljellä oleva pääoma
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö	805 000,00	61 924,00
Raision Vuokra-asunnot Oy	16 252 422,28	8 077 361,28
Turun Seudun Vesi Oy	26 074 000,00	21 784 855,56
Turun Seudun Puhdistamo Oy	3 888 000,00	3 888 000,00
Raision Palvelutalosesätiö sr	3 497 716,00	3 445 250,26
Raision Palloiluhalli Oy	1 000 000,00	977 777,76
	51 517 138,28	38 235 168,86

3.5. Konsernitilinpäätös

3.5.1. Konsernituloslaskelma

Konserni Tuloslaskelma	01.01. - 31.12.2020		01.01.-31.12.2019	
Toimintatuotot	102 384 387,86		103 475 692,80	
Toimintakulut	-232 371 271,26		-230 917 539,30	
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	63 019,11		49 455,64	
Toimintakate	-129 923 864,29		-127 392 390,86	
Verotulot	103 343 220,88		99 099 845,45	
Valtionosuudet	47 523 605,57		35 616 144,52	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	306 598,40		102 781,28	
Muut rahoitustuotot	1 146 748,88		2 137 296,91	
Korkokulut	-740 880,32		-926 373,11	
Muut rahoituskulut	-41 354,66		-39 428,62	
	671 112,30		1 274 276,46	
Vuosikate	21 614 074,46		8 597 875,57	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 058 892,68		-13 679 500,58	
Omistuksen eliminointierot	0,00		7 757,67	
Arvonalentumiset	0,00		-377,04	
	-14 058 892,68		-13 672 119,95	
Satunnaiset erät	1 635 663,26		1 632 707,04	
Tilikauden tulos	9 190 845,04		-3 441 537,34	
Tilikauden verot	-194 249,79		-145 429,08	
Laskennalliset verot	7 336,03		-201 410,99	
Vähemmistöosuudet	-16 571,49		-1 776,38	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	8 987 359,79		-3 790 153,79	

3.5.2. Konsernin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	01.01.-31.12.2020		01.01.-31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	21 614 074,46		8 597 875,57	
Satunnaiset erät	1 635 663,26		1 632 707,04	
Tilikauden verot	-194 249,79		-145 429,08	
Tulorahoituksen korjauserät	-2 663 061,23	20 392 426,70	-1 316 283,76	8 768 869,77
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-15 040 805,91		-16 322 036,75	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	280 866,02		225 771,13	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 656 887,60	-10 103 052,29	4 219 123,69	-11 877 141,93
Toiminnan ja investointien rahavirta		10 289 374,41		-3 108 272,16
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-499,15		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	2 700 000,00	2 699 500,85	728,75	728,75
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 048 017,56		6 081 970,99	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 085 151,64		-12 097 129,56	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 501 640,16	-8 538 774,24	6 161 311,07	146 152,50
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	306 533,67		241 071,20	
Vaihto-omaisuuden muutos	-328 328,48		-29 901,86	
Saamisten muutos	289 045,94		1 656 807,04	
Korottomien velkojen muutos	-463 907,25	-196 656,12	1 201 568,44	3 069 544,82
Rahoituksen rahavirta		-6 035 929,51		3 216 426,07
Rahavarojen muutos		4 253 444,90		108 153,91
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	17 903 595,42		13 650 150,52	
Rahavarat 1.1.	13 650 150,52	4 253 444,90	13 541 996,61	108 153,91

3.5.3. Konsernitase

Konsernitase, vastaavaa

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	221 834 874,46	225 814 869,54
Aineettomat hyödykkeet	754 494,97	857 468,37
Aineettomat oikeudet	223 457,86	181 733,68
Muut pitkävaikutteiset menot	531 037,11	675 734,69
Aineelliset hyödykkeet	207 264 914,70	207 995 162,99
Maa- ja vesialueet	40 831 648,64	39 712 190,14
Rakennukset	95 722 806,67	96 469 185,70
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 426 514,00	62 522 796,94
Koneet ja kalusto	4 390 838,02	4 466 385,46
Muut aineelliset hyödykkeet	736 897,60	739 686,56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 156 209,77	4 084 918,19
Sijoitukset	13 815 464,79	16 962 238,18
Osakkuusyhteisöosuudet	981 863,98	501 929,04
Muut osakkeet ja osuudet	12 751 300,68	13 678 508,16
Muut lainasaamiset	0,00	2 700 000,00
Muut saamiset	82 300,13	81 800,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 328 967,72	3 480 098,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT	30 248 713,34	25 955 985,90
Vaihto-omaisuus	1 348 611,93	1 020 283,45
Saamiset	10 996 505,99	11 285 551,93
Pitkäaikaiset saamiset	1 709 877,12	1 426 201,31
Lyhytaikaiset saamiset	9 286 628,87	9 859 350,62
Rahoitusarvopaperit	1 785 241,50	1 948 785,41
Rahat ja pankkisaamiset	16 118 353,92	11 701 365,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	256 412 555,52	255 250 953,82

Konsernitase, vastattavaa

	31.12.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	124 754 183,01	115 756 266,80
Peruspääoma	101 691 382,64	101 691 382,64
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	334 273,38	334 273,38
Arvonkorotusrahasto	12 974,95	12 974,95
Muut omat rahastot	641 695,75	631 139,33
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 086 496,50	16 876 650,29
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	8 987 359,79	-3 790 153,79
VÄHEMMISTÖOSUUDET	302 169,44	284 662,13
PAKOLLISET VARAUKSET	3 270 296,14	3 269 503,45
Eläkevaraukset	6 668,55	6 925,25
Muut pakolliset varaukset	3 263 627,59	3 262 578,20
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5 224 123,10	4 068 720,09
VIERAS PÄÄOMA	122 861 783,83	131 871 801,35
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	49 710 000,82	46 781 628,97
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	11 871 258,68	11 807 536,22
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	28 622 370,47	40 089 516,56
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	32 658 153,86	33 193 119,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	256 412 555,52	255 250 953,82

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Vuodenvaihteessa maksamatta olevat, tilikaudelle 2020 kuuluvat, palkat on vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta jaksotettu suoriteperusteen mukaisesti. Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu sille tilikaudelle, jolle lomapäivien perusteena olevat palkat kirjataan. Lomapalkkavelan kirjaamisessa on otettu huomioon Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamat ohjeet ja lausunnot. Vastaavasti palkkojen sivukulut on jaksotettu suoriteperusteen mukaisesti käyttämällä tulevan tilikauden sivukuluprosentteja.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Kaupungin pysyvien vastaavien hyödykkeet arvostettiin uudelleen 1.1.1997 kuntien siirtyessä uuteen kirjanpitokäsittelyyn. Omaisuudelle haettiin todelliset hankintahinnat, joista vähennettiin liittymismaksut, valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Hankintahintainen jäännösarvo vuoden 1997 avaavaa tasetta varten saatiin vähentämällä kumulatiiviset suunnitelmapoistot 31.12.1996 saakka.

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on rakennusten, muiden maa- ja vesirakenteiden sekä kuljetusvälineiden poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen uusien hankintojen osalta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Poistoeron vähennystä kirjataan suunnitelman mukaisten poistojen tahdissa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaisena.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaisten käsittely

Johdannais sopimukset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa ja tavoitteena on ollut korkokulujen hallinta ja korkokustannusten vaihtelun pienentäminen. Sopimuksia on tällä hetkellä kaksi, joista yksi koronvaihtosopimus päättyy vuonna 2026 ja toinen vuonna 2048. Ei ole tiedossa, että sopimuksia purettaisiin ennen niiden päättymistä.

2. Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolausakunnan antamista ohjeista poikkeavaksi.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty oikaisuja.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoiset.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Tällaisia olennaisia eriä ei ole.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Kuluneella tilikaudella konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma. Lisäksi on laadittu yhdistelylaskelmat, joissa on eritelty, miten konsernitilinpäätös on laadittu. Laadinnassa on sovellettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta 22.12.2015.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi vastaa olennaisilta osiltaan hankintamenomenetelmää.

Tytäryhteisön asemassa oleva Eero Rantasen Säätiö on yhdistelty kuten tytäryhteisö. Säätiön peruspääomaa vastaavat oman pääoman erät 331.874,81 euroa on esitetty konsernitaseessa rivillä Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat.

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän konsernitaseessa oleva säätiö on yhdistelty suhteellisen peruspääomaosuuden mukaan. Se lisää konsernitaseen riviä Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 2.398,57 eurolla ja yhteissummaksi muodostuu 334.273,38 euroa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, suhteellisesti peruspääomaosuuden mukaan. Peruspääomaosuudet prosentteina pysyivät tilikauden aikana samoina.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen sovelletun pääomaosuus-menetelmän mukaisesti. Yhdistelyssä on otettu huomioon vapaaehtoisen varauksen ja sen muutoksen jakaminen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä tämän vaikutus tulososuuteen sekä osakkuusyhtiöosuuden arvoon. Osakkuusyhteisöjen yhdistelyn vaikutus omaan pääomaan oli 292.335,49 euroa Ration kaupungin osalta sekä 473.437,11 euroa muiden konserniyhteisöjen osalta, yhteensä 765.772,60 euroa.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhtiöiden kaupungille maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. KOY Kerttulan Jäähallin negatiivista vähemmistöosuutta ei ole erotettu, mutta sen aiheuttama oikaisu on tehty. Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittelytavan muuttamisella ei ole vaikutusta vähemmistöosuuden erottamiseen, koska oikaisujen jälkeinenkin oma pääoma on negatiivinen. Eero Rantasen säätiössä ei ole poistoeroja eikä vapaaehtoisia varauksia.

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

V-S Erityishuoltopiirin kuntayhtymässä vuosina 2016 ja 2018 tehtyjä arvonkorotuksia ei ole eliminoitu niiden vähäisen määrän (8.792,93 euroa) takia. V-S Lastensuojelun kuntayhtymän aikaisempina tilikausina tehtyä arvonkorotusta ei ole eliminoitu sen vähäisen määrän (12.973,41 euroa) takia. Näin on toimittu vuoden 2016 tilinpäätöksestä lähtien, jolloin arvonkorotustiedot ovat olleet saatavissa kuntayhtymien liitetiedoista.

Hulvelan Palvelutalosaatiö, Sosiaalipalvelusaatiö Raina ja Raisio-Naantalin Fountain House on kirjanpidon kuntajaoston ohjeiden mukaan jätetty yhdistelemättä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2020 jaettu yleisohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Laskennallinen verovelka on laskettu seuraavien yhtiöiden osalta: Raisen Vuokra-asunnot Oy, Asunto Oy Kuulaharjat ja KOY Kerttulan Jäähalli.

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Konsernihallinto	7 766 723,12	9 548 403,42	2 230 603,10	3 923 328,16
Sosiaali- ja terveystalokunta	74 797 485,55	74 608 784,45	26 717 185,18	27 506 672,85
Sivistystalokunta	3 117 963,88	3 081 517,33	3 117 963,88	3 081 517,33
Vapaa-aikalautakunta	1 216 095,42	1 601 619,98	736 018,08	1 005 698,60
Ympäristölaotakunta	1 056 350,13	1 224 961,46	742 358,09	860 051,27
Tekninen laotakunta	14 429 769,76	13 410 406,16	6 627 025,91	6 146 895,83
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>102 384 387,86</i>	<i>103 475 692,80</i>	<i>40 171 154,24</i>	<i>42 524 164,04</i>

7. Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	Kunta	
	2020	2019
Kunnan tulovero	90 397 982,63	85 900 121,72
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 803 729,76	5 411 279,86
Kiinteistövero	7 141 508,49	7 788 443,87
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>103 343 220,88</i>	<i>99 099 845,45</i>

8. Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	Kunta	
	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	31 089 806,00	29 487 405,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)</i>	<i>-6 128,00</i>	<i>-332 501,00</i>
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 614 157,00	-2 086 478,00
Verotulomenetysten korvaus	9 649 753,00	1 046 909,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>39 125 402,00</i>	<i>28 447 836,00</i>

9. Palvelujen oston erittely

Palvelujen oston erittely		
	Kunta	
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	59 148 527,19	58 513 958,64
Muiden palvelujen ostot	19 012 352,66	19 764 190,32
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>78 160 879,85</i>	<i>78 278 148,96</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ole.

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 9.12.2013 § 155 uudet suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet. Uusi poistosuunnitelma tuli voimaan 1.1.2013 ja se koskee uusia pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintoja.

Pienet pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

		Poisto- suunnitelma 01.01.1997- 31.12.2012	Uusi poistosuositus	Uusi poisto- suunnitelma 01.01.2013-
PYSYVÄT VASTAAVAT		Tasapoisto Poisto aika vuosina	Tasapoisto Poisto aika vuosina	Tasapoisto Poisto aika vuosina
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot				
100505	Tietokoneohjelmistot 5 v.	5	2-5	5
101005	Muut pitkävaikutteiset menot 5 v.	5	2-5	5
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet				
110000	Maa- ja vesialueet	Ei poisto aikaa	Ei poisto aikaa	Ei poisto aikaa
110200	Kiinteistöjen liittymismaksut	Ei poisto aikaa	Ei poisto aikaa	Ei poisto aikaa
Rakennukset ja rakennelmat				
111030	Asuinrakennukset 30 v.		30-50	30
111040	Asuinrakennukset 40 v.	40	30-50	
111050	Asuinrakennukset 50 v.	50	30-50	
111530	Hallinto- ja lait.rak. 30 v.	30	20-50	30
111540	Hallinto- ja lait.rak. 40 v.	40	20-50	
111550	Hallinto- ja laitosrak. 50 v.	50	20-50	
112320	Muut rakennukset 20 v.	20	20-30	20
112330	Muut rakennukset 30 v.	30	20-30	
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
113010	Muut maa- ja vesirakenteet 10 v.	10	15-30	15
113015	Muut maa- ja vesirakenteet 15 v.		15-30	15
113016A	Puisto- ja virkistysal. 16 v.	16	15-20	16
113016B	Venesatama 16 v.	16	15-30	16
113016C	Sillat, laiturit ja uim. 16 v.	16	10-30	16
113020A	Katu- ja tieverkosto 20 v.	20	15-20	20
113020B	Liikuntapaikat 20 v.	20	15-30	20
114010	Puhelinverkko 10 v.	10	10-12	10
114016	Katuvalaistus 16 v.	16	15-20	16
114020	Kaukolämpöverkko 20 v.	20	20-30	20
114030A	Vedenjakeluverkostot 30 v.	30	30-40	30
114030B	Viemäriverkko 30 v.	30	30-40	30
115010A	Laitosten laitosk. ja l. 10 v.	10	10-20	10
115010B	Liikennevalot 10 v.	10	10-15	10
Koneet ja kalusto				
116007	Kuljetusvälineet 7 v.		4-7	7
116008	Kuljetusvälineet 8 v.	8	4-7	7
117004	Atk-laitteet 4 v.	4	3-5	4
117005A	Liikkuvat kevyet työkonet 5 v.	5	5-10	5
117005B	Muut konet ja laitt. 5 v.	5	5-10	5

117005C	Muu irtaimisto 5 v.	5	3-5	5
117010	Liikkuvat raskaat työk. 10 v.	10	5-10	10

Muut aineelliset hyödykkeet

		Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto
118000	Luonnonvarat			
118400	Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet

120100	Tytäryhteisöosakkeet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120300	Kuntayhtymäosuudet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120500	Osakkuusyhteisöosakkeet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120800	Muut osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa

PIENHANKINNAT

Hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään	V. - 2014	8 000
Hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään	V. 2015 -	10 000

12. Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevastuu 1.1. (ky)	6 925,25	9 686,22	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-256,70	-2 760,97	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12. (ky)	6 668,55	6 925,25	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00		
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 1.1. (ky)	2 005 815,23	2 024 314,09	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	1 049,39	1 598,40	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-20 097,26	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 31.12. (ky)	2 006 864,62	2 005 815,23	0,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	847 326,82	1 152 281,08	847 141,37	1 152 281,08
Rakennusten luovutusvoitot	12 569,25	2 178,34	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	1 725 939,79	52 165,73	1 660 703,57	40 762,00
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>2 585 835,86</i>	<i>1 206 625,15</i>	<i>2 507 844,94</i>	<i>1 193 043,08</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusten luovutustappiot	82,54	40 685,97	82,54	0,00
Muut luovutustappiot	4 407,21	12 673,12	0,00	12 673,12
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>4 489,75</i>	<i>53 359,09</i>	<i>82,54</i>	<i>12 673,12</i>

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot				
Työterveyshuollon irtaimiston luovutusvoitto	0,00	15 335,08	0,00	15 335,08
Työterveyshuollon liiketoimintakauppa	0,00	1 617 371,96	0,00	1 617 371,96
Turun Seudun Energiantuotanto Oyn osakkeiden luovutusvoitto	1 635 663,26	0,00	1 635 663,26	0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>1 635 663,26</i>	<i>1 632 707,04</i>	<i>1 635 663,26</i>	<i>1 632 707,04</i>
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2020	2019
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 073 257,49	2 081 426,57
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	39 955,73	40 108,01
<i>Yhteensä</i>	<i>1 113 213,22</i>	<i>2 121 534,58</i>

Rahoitustuotot ja –kulut tiliryhmään kuuluvien korkokulujen erittely

Negatiiviset korkomenot on kirjattu menonoikaisuina korkomenon vähennykseksi.

	2020	2019
Korkomenot lainoista	97 237,66	81 635,65
Korkomenot koronvaihtosopimuksista	302 120,50	442 343,30
<i>Korkomenot yhteensä</i>	<i>399 358,16</i>	<i>523 978,95</i>
Negatiiviset korkomenot lainoista	-69 288,43	-59 331,67
Negatiiviset korkomenot koronvaihtosopimuksista	0,00	0,00
<i>Negatiiviset korkomenot yhteensä</i>	<i>-69 288,43</i>	<i>-59 331,67</i>
<i>Yhteensä</i>	<i>330 069,73</i>	<i>464 647,28</i>

16. Erittely poistoeron muutoksista

Poistoeron muutokseen ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

Erittely poistoeron muutoksista		
	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	202,44	202,44
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0,00	0,00
<i>Poistoeron muutos yhteensä</i>	<i>202,44</i>	<i>202,44</i>

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ole.

18. Arvonkorotukset

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	28 366,73	28 366,73	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	28 366,73	28 366,73	0,00	0,00
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>	<i>21 766,34</i>	<i>21 766,34</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Arvonkorotukset on tehty V-S Erityishuoltopiirin kuntayhtymässä ja V-S Lastensuojelun kuntayhtymässä.

V-S Erityishuoltopiirin kuntayhtymässä on tehty rakennusten purkamisesta johtuva arvonkorotus maa-alueisiin. Arvonkorotus on kirjattu vuonna 2016 ja 2018.

V-S Lastensuojelun kuntayhtymässä arvonkorotus on tehty Kaarinan kaupungilta saadun lahjoitustontin arvoon.

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Liite

Pysyvien vastaavien sijoitukset
Liite

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja keskeneräiset työt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	166 315,38	479 794,51	0,00	646 109,89	36 068 600,03	48 993 621,18	34 107 555,67	1 045 798,98	66 462,05	2 430 498,66	122 712 536,57
Lisäykset tilikauden aikana	120 028,25	81 623,99	0,00	201 652,24	1 156 343,90	2 566 470,60	4 794 359,01	493 343,66	0,00	0,00	9 010 517,17
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	10 436,44	0,00	10 436,44	0,00	0,00	166 313,70	0,00	0,00	0,00	166 313,70
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	44 788,09	2 489,80	0,00	0,00	0,00	0,00	47 277,89
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 430 498,66	0,00	0,00	0,00	-2 430 498,66	0,00
Tilikauden poisto	78 493,22	101 477,50	0,00	179 970,72	0,00	3 447 330,57	4 047 184,32	500 067,37	0,00	0,00	7 994 582,26
Arvonlennukset ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	207 850,41	449 504,56	0,00	657 354,97	37 180 155,84	50 540 770,07	34 688 416,66	1 039 075,27	66 462,05	0,00	123 514 879,89
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	207 850,41	449 504,56	0,00	657 354,97	37 180 155,84	50 540 770,07	34 688 416,66	1 039 075,27	66 462,05	0,00	123 514 879,89
Olennaiset lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista				0,00							0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset											
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteys- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 616 880,14	0,00	12 144 381,41	12 878 052,49	27 639 314,04	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	2 700 000,00	7 989 025,60
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	1 925 905,88	1 925 905,88	0,00	0,00	0,00	0,00	2 700 000,00	2 700 000,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	2 616 880,14	0,00	12 144 381,41	11 052 146,61	25 813 408,16	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	0,00	5 289 025,60
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 616 880,14	0,00	12 144 381,41	11 052 146,61	25 813 408,16	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	0,00	5 289 025,60

20 – 22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt (liitetiedot 20 - 22)						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Raision Vuokra-asunnot Oy	0888969-2	100	100	812	13 969	0
Eero Rantasen säätiö	1566817-7	60	60	392	0	5
As. Oy Kuulaharjat	0138338-1	100	100	491	5 197	0
KOY Kerttulan Jäähalli	1584754-6	50	50	61	824	0
Raision Vesi Oy	2771691-4	100	100	4 595	37 396	776
Yhteensä				6 350	57 387	780
Kuntayhtymät						
V-S Sairaanhoidopiirin ky	0828255-9	5,70449	5,70449	10 785	17 797	101
V-S Erityishuoltopiirin ky	0136167-6	3,5150	3,5150	191	837	-7
Varsinais-Suomen liitto	0922305-9	5,42482	5,42482	132	77	33
V-S Lastensuojelukuntayhtymä	0783597-5	20,68	20,68	185	481	0
Ky Raision-Naantalın Vesilaitos	0204419-7	50	50	1 611	49	-98
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	0204427-7	47,13	47,13	4 636	1 003	159
Yhteensä				17 540	20 243	188
Osakkuusyhteisöt						
As. Oy Raision Keonkatu 3	1700457-7	31,26	31,26	247	199	0
Yhteensä				247	199	0

23. Saamisten erittely

Saamisten erittely				
	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	61 473,45	0,00	105 042,06
Lainasaamiset	30 675 188,32	1 680 218,36	30 968 067,50	1 613 000,36
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	30 675 188,32	1 741 691,81	30 968 067,50	1 718 042,42
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	7 702,86	0,00	24 650,22
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	975 793,84	0,00	188 849,35
Yhteensä	0,00	983 496,70	0,00	213 499,57
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	30 675 188,32	2 725 188,51	30 968 067,50	1 931 541,99

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
T3-sairaalahankkeen investointimenot	1 429 240,60	1 255 706,67	0,00	0,00
Etukäteen maksetut vuokratulot	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 429 240,60</i>	<i>1 255 706,67</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	151 581,54	128 975,25	2 908,66	14 519,70
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	11 466,07	46 043,35	11 466,07	46 043,35
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	230 545,91	211 302,44	0,00	0,00
EU-tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Tasa-erälaskutuksen lisälaskutus	904 173,43	691 139,94	964 327,77	177 231,00
Muut tulojäämät	340 489,01	256 225,57	84 387,48	82 425,73
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>1 486 674,42</i>	<i>1 204 711,30</i>	<i>1 060 181,32</i>	<i>305 700,08</i>
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 638 255,96</i>	<i>1 333 686,55</i>	<i>1 063 089,98</i>	<i>320 219,78</i>

25. Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	334 273,38	331 874,81	0,00	0,00
Lisäykset Vsshp	0,00	2 398,57	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	334 273,38	334 273,38	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 1.1.	12 974,95	12 974,95	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	12 974,95	12 974,95	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Rakennusrahaston pääoma 1.1.	631 139,33	631 139,33	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahaston pääoma 31.12.	631 139,33	631 139,33	0,00	0,00
Muut omat rahastot pääoma 1.1.	0,00	10 600,20	0,00	0,00
Vsshp kuntayhtymäosuuden eliminointi vähennys	0,00	2 817,21	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	10 556,42	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	-13 417,41	0,00	0,00
Muut omat rahastot pääoma 31.12.	10 556,42	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	641 695,75	631 139,33	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	16 876 650,29	18 784 586,58	15 511 596,62	19 195 195,06
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-3 790 153,79	-1 913 739,36	-5 661 208,71	-3 683 598,44
Vsshp oikaisut ed. tk. ylijäämiä	0,00	8 620,28	0,00	0,00
Vsshp kuntayhtymäosuuden eliminointi lisäys	0,00	-2 817,21	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä yhteensä 31.12.	13 086 496,50	16 876 650,29	9 850 387,91	15 511 596,62
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	8 987 359,79	-3 790 153,79	7 287 792,72	-5 661 208,71
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>124 754 183,01</i>	<i>115 756 266,80</i>	<i>118 829 563,27</i>	<i>111 541 770,55</i>

26. Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 031,83	2 234,27
EVL-poistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>2 031,83</i>	<i>2 234,27</i>

27. Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Pitkäaikaiset velat		
	Kunta	
	2020	2019
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 927 349,00	13 928 671,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	92 984,94	92 984,94
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>11 020 333,94</i>	<i>14 021 655,94</i>

28. Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
	Kunta	Kunta
	2020	2019
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuspainat	14 400 000,00	34 500 000,00
- korko (-0,30 %) - (-0,42 %)		
- erääntyvät 15.3.2021 - 18.3.2021		
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>14 400 000,00</i>	<i>34 500 000,00</i>

29. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Vahingonkorvausvaraus	0	0,00	0,00	0,00
Ei-suojaaavien johdannaissopimusten negatiivinen käypä-arvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	2 006 864,62	2 005 815,23	0,00	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>3 263 627,59</i>	<i>3 262 578,20</i>	<i>1 256 762,97</i>	<i>1 256 762,97</i>

30. Vieras pääoma

Vieras pääoma				
	2020		2019	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	118 134,11	0,00	98 484,81
Liittymismaksut ja muut velat	86 271,58	0,00	86 271,58	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>86 271,58</i>	<i>118 134,11</i>	<i>86 271,58</i>	<i>98 484,81</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	821 822,72	0,00	768 544,76
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	77 725,77	0,00	1 265 336,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>899 548,49</i>	<i>0,00</i>	<i>2 033 880,76</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Vieras pääoma yhteensä	86 271,58	1 017 682,60	86 271,58	2 132 365,57

31. Sekkilimiitti

Sekkilimiittiä ei ole.

32. Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Liittymismaksut ja muut velat				
Liittymismaksut	9 710 175,50	9 710 175,50	3 015 813,32	3 015 813,32
Muut velat	8 530,25	8 053,63	7 500,00	7 500,00
<i>Yhteensä</i>	<i>9 718 705,75</i>	<i>9 718 229,13</i>	<i>3 023 313,32</i>	<i>3 023 313,32</i>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Valtionosuusennakot	1 043 904,00	621 403,00	1 043 904,00	621 403,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	12 705 577,80	12 510 922,89	8 352 660,10	8 230 095,48
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 013 121,53	3 107 374,18	2 207 261,38	2 341 563,83
Korkojaksotukset	139 342,25	154 124,01	97 582,90	97 427,36
Muut menojäämät	2 358 237,81	3 360 305,88	232 395,62	1 582 284,91
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>19 260 183,39</i>	<i>19 754 129,96</i>	<i>11 933 804,00</i>	<i>12 872 774,58</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>19 260 183,39</i>	<i>19 754 129,96</i>	<i>11 933 804,00</i>	<i>12 872 774,58</i>

34. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 375 671,20	3 635 540,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 375 671,20	3 635 540,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>3 375 671,20</i>	<i>3 635 540,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

35 - 37. Vakuudet, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan

Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	114 473,60	114 473,60	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>114 473,60</i>	<i>114 473,60</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	347 308,00	347 308,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>347 308,00</i>	<i>347 308,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>461 781,60</i>	<i>461 781,60</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

38. Vuokravastuut

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä	34 633 710,32	30 667 006,87	26 271 470,11	23 098 994,60
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 946 034,85	3 655 503,86	3 055 947,04	2 785 639,36
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnership)	0,00	0,00	0,00	0,00
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39. Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	16 252 422,28	16 252 422,28
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	8 077 361,28	9 126 975,28
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	35 274 321,44	32 688 605,44	35 264 716,00	32 679 000,00
Jäljellä oleva pääoma	30 164 907,53	28 112 653,64	30 157 807,58	28 104 927,32
Vastuusitoumukset yhteensä	30 164 907,53	28 112 653,64	38 235 168,86	37 231 902,60

40. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	160 468 403,00	145 558 683,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	99 987,00	95 768,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet	687 962,00	790 936,00	687 962,00	790 936,00 1)
Osuus Turun seudun puhdistamo Oyn osakaskuntien kokonaisvastuista ja leasing-ennakkomaksuista	7 432 941,75	6 567 248,54	7 432 941,75	6 567 248,54 2)
Muut sopimusvastuut				3)
Keskeneräisen konsultti- ja urakkasopimukset ja muut sopimusvastuut	56 394,29	42 231,03	0,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	8 177 298,04	7 400 415,57	8 120 903,75	7 358 184,54
Johdannais sopimukset				
Koronvaihtosopimukset				4)
Käypä arvo	-7 839 904,49	-5 823 804,27	-6 763 850,00	-4 930 612,00
Kohde-etuuden arvo	17 410 906,35	17 831 792,88	11 896 566,00	12 241 392,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	0,00	17 474,32	0,00	0,00 5)
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	4 280 016,93	4 280 016,93	4 280 016,93	4 280 016,93 6)
Osuus kuntayhtymien alijäämistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut taloudelliset vastuut yhteensä	4 617 410,48	5 874 102,55	5 637 070,68	6 707 589,47

- 1) Velvoitteet perustuvat kauppakirjoihin eikä niissä ole sitouduttu tarkkaan toteutusaikatauluun. Tasetileillä maankäyttömaksuja on tilinpäätösvuotena yhteensä 687.962,00 €.
- 2) Turun seudun puhdistamo Oyn antama todistus on liitetietojen erittelyissä.
- 3) Muista sopimusvastuista on erilliset laskelmat liitetietojen erittelyissä.
- 4) Koronvaihtosopimuksista on erillinen laskelma liitetietojen erittelyissä.
- 5) Arvonlisäveron palautusvastuusta on erillinen laskelma vuosilta 2010 - 2020 liitetietojen erittelyissä.
Palautusvastuu ei tämän hetkisen tiedon mukaan ole toteutumassa.
- 6) Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuusta on erillinen laskelma liitetietojen erittelyissä.

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2020	2019
	koko henkilöstö	koko henkilöstö
Konsernihallinto	21	22
Sosiaali- ja terveyslautakunta	721	711
Sivistyslautakunta	619	582
Vapaa-aikalautakunta	91	92
Ympäristölautakunta	14	17
Tekninen lautakunta	224	223
<i>Yhteensä</i>	<i>1 690</i>	<i>1 647</i>

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
	2020	2019
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	57 120 613,30	57 597 528,64
Henkilösivukulut	14 607 518,01	14 743 922,93
Eläkekulut	12 384 068,25	12 730 822,81
Muut henkilösivukulut	2 223 449,76	2 013 100,12
Henkilöstökorvaukset	1 002 083,33	1 091 495,51
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	70 726 047,98	71 249 956,06
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Investointien palkat ja palkkiot	183 631,37	151 355,69
Investointien eläkekulut	31 966,01	27 276,84
Investointien muut henkilösivukulut	6 549,18	5 482,33
	222 146,56	184 114,86
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>70 948 194,54</i>	<i>71 434 070,92</i>
Luontoisedut	335 486,93	373 461,86

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2020	2019
Keskusta Raision kunnallisjärjestö ry	2 556,60	2 756,20
Kokoomuksen Naantalin Kunnallisjärjestö ry	0,00	21,90
Kokoomus Raision kunnallisjärjestö ry	9 598,13	9 007,00
Kristillisdemokraatit	433,58	244,88
Raision Perussuomalaiset ry	1 375,60	1 386,95
Raision seudun Vihreät ry	2 555,56	2 446,22
Raision Vasemmistoliiton kunnallisjärjestö ry	7 041,29	6 746,92
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	219,90	287,70
Ruskon Kokoomus ry	109,50	83,95
Ruskon työväenyhdistys ry	94,90	65,70
SDP Ihalan Sos.dem. kunnallisjärjestö	4 531,75	4 227,20
SDP Työväenyhdistys Voima	10 358,90	8 651,35
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>38 875,71</i>	<i>35 925,97</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2020	2019
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	26 233,70	33 568,01
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	937,20
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 436,40	5 814,90
Muut palkkiot	2 175,00	0,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>31 845,10</i>	<i>40 320,11</i>

46. Intressitahotapahtumat

Olennaiset intressitahotapahtumat (tavanomaisesta poikkeavat liiketoimet) vuoden 2020 aikana:

Ei ole.

5. Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

5.1 Muut eriytetyt laskelmat

5.1.1 Henkilöstöruokala Elauksen tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen

HENKILÖSTÖRUOKALA ELAUKSEN TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2020	01.01. - 31.12.2019
Liikevaihto	198 108,74	348 319,79
Liiketoiminnan muut tuotot	24,19	181,93
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-74 002,29	-114 121,31
Palvelujen ostot	<u>-7 887,94</u>	<u>-10 418,64</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-79 220,99	-86 772,49
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-14 504,18	-16 103,94
Muut henkilösivukulut	<u>-3 007,24</u>	<u>-3 220,21</u>
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-53 714,91</u>	<u>-62 092,48</u>
Liikeylijäämä (-alijäämä)	<u>-34 204,62</u>	<u>55 772,65</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-34 204,62	55 772,65

KUSTANNUSLASKENNAN PERIAATTEET

Kustannuslaskenta perustuu aiheuttamisperiaatteeseen. Ruokapalveluiden yhteiskustannusten jakamisessa käytetään laskennallista kohdentamista. Jakotekijänä käytetään palvelusuoritteita. Ne perustuvat tilikaudelle budjetoituihin määriin. Vyörytys suoritetaan kerran kuukaudessa automaattisesti.

Kaupungin muun organisaation tuottamat sisäiset palvelut jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Jakotekijöinä käytetään viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen perustuvia hintoja ja suoritelmääriä. Sisäinen laskutus suoritetaan joko kerran kuukaudessa tai vähintään neljännesvuosittain.

Liikevaihtoon on lisätty henkilökunnan aterioiden ja ulkopuolisten asiakkaiden aterioiden hintojen erotus kerrottuna henkilökunnan aterioiden määrällä (subventio).

5.1.2 Venesataman tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen

VENESATAMAN TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2020		01.01. - 31.12.2019	
Liikevaihto		291 735,81		278 889,23
Liiketoiminnan muut tuotot		350,00		3,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 421,84		-42 268,21	
Palvelujen ostot	<u>-96 052,83</u>	-150 474,67	<u>-108 778,68</u>	-151 046,89
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-9 145,00		-9 215,95	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 588,99		-1 654,19	
Muut henkilösivukulut	<u>-332,37</u>	-11 066,36	<u>-329,65</u>	-11 199,79
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	<u>-82 942,00</u>	-82 942,00	<u>-77 574,39</u>	-77 574,39
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-3 761,78</u>		-901,52
Liikeliikenne (-alijäämä)		<u>43 841,00</u>		<u>38 169,64</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		43 841,00		38 169,64

KUSTANNUSLASKENNAN PERIAATTEET

Kaupungin muun organisaation tuottamat sisäiset palvelut jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Jakotekijöinä käytetään viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen perustuvia hintoja ja suoritelmää.

Sisäinen laskutus suoritetaan joko kerran kuukaudessa tai vähintään neljännesvuosittain.

Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

TILINPÄÄTÖS 2020

RAISION KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Raisiossa 29. päivänä maaliskuuta 2021

Elisa Vuorinen

Hannele Lehto-Laurila

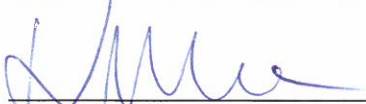

Juha Jormanainen

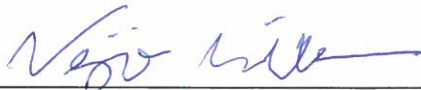
Aarre Lehtonen

Helena Sukari

Kristiina Engström

Veijo Mikola

Jukka Rantala

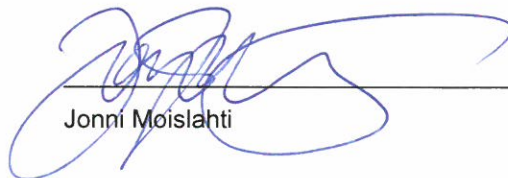

Mika Koivisto

Vesa Parantainen

Maria Virko

Jonni Moislahti

Sirpa Ek

Eero Vainio

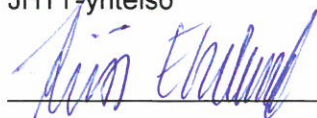
kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolaitoksen mukaisesti. Tarkastuksesta olen tänään antanut tilintarkastuskertomuksen.

Raisiossa 4 päivänä touko kuuta 2021

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Kirsi Ehrlund

tilintarkastaja, HT, JHT

Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista 1.1. – 31.12.2020

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tilinpäätös	Sidottuna	
Päiväkirja	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Pääkirja	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Laskutusluettelot	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Myyntireskontra	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Palkkakirjanpito	Atk-listoina ja DVD	(Tiedostomuodot XML ja PDF)
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-listoina	

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi	Tositelaji	Nimi
1	Pankkitositteet	20	Ostolaskujen maksut
2	Luottotappioiden hyvitykset	21	Ostolaskut WF
3	Palkkatositteet	30	Myyntireskontran suoritukset
4	Uimahalli	31	Myyntilaskut Web
5	Sonet-varasto	32	Effica terveys
6	Effica sosiaali	36	Konevarikko
7	Kassapankki	41	Ruokapalv. sis. lask. (Jamix)
8	Excel-muistiotositteet	46	Konevarikko sisäinen laskutus
9	Muistiotositteet	50	Matkalaskut ja ennakot M2
12	SL Laskennalliset	86	Hyvitysten kohdistus
14	Vyörytykset	96	Kirjanpidon tulos
15	Luottotappiot	97	Kirjanpidon tulos laskennall.
16	Alv-jako	98	Sisäisen laskennan tulos
17	Suunnitelmapoistot	99	Sisäisen laskennan tulos lask.
18	TT-tuki		
19	Kela/asumistuki	LT	Liitetietositteet